МІНІСТЕРСТВО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ, БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ **«ДІПРОМІСТО»** імені Ю.М. БІЛОКОНЯ»

Державна ліцензія на проектні роботи
Серія АГ № 573221 від 8.02.2011 р. до 8.02.2016 р.

EN ISO 9001:2008
Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

арх. №91301

примірник №....

м. ДНІПРОПЕТРОВСЬК

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ МІСТА

Пояснювальна записка

Замовник:	Головне архітектурно-планувальне управління Дніпропетровської міської ради
Договір:	№06/2013 від 11.06.2013

Директор інституту	.....	І. Шпилевський
Начальник архітектурно-планувального управління	.....	В. Токар
Головний архітектор проекту	.....	М. Лопатюк
Головний економіст проекту, заступник директора з наукової роботи, д.г.н.	.....	Ю. Палеха
Головний інженер проекту	.....	В. Муха
Начальник відділу науково-методичного забезпечення містобудівного проектування	.....	А. Економов

Київ – 2015

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпропетровська» виконана в архітектурно-планувальній майстерні №1 (начальник В.О. Токар) разом із спеціалістами інженерно-планувального відділу (начальник О.В. Головань) та Центру ГІС (начальник Ю.М. Палеха) авторським колективом у складі:

Архітектурно-планувальна частина

Головний архітектор проекту	М. Лопатюк
Провідний інженер	Е. Ежов

Техніко-економічна частина

Головний економіст проекту, д.г.н.	Ю. Палеха
Головний економіст	О. Малишева
Головний фахівець	В. Сухина
Старший науковий співробітник, к.г.н.	І. Соломаха

Природні умови та охорона навколишнього середовища

Головний інженер проекту	В. Муха
Старший науковий співробітник, к.г.н.	М. Зеркаль

Транспорт

Начальник сектору транспортних мереж, головний інженер проектів	Д. Жуков
Науковий співробітник, провідний інженер	О. Шаповалов

Водопостачання, водовідведення, санітарне очищення

Головний фахівець	Д. Гончаров

Теплопостачання та газопостачання

Керівник групи	О. Срібний
Провідний інженер	М. Лопатюк

Електропостачання

Провідний інженер	Г. Малюк

Інженерна підготовка та захист території

Головний фахівець	Л. Безкоровайна
Керівник групи	О. Геращенко

Прогноз чисельності та статевовікової структури населення міста виконаний фахівцями інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної Академії наук України:

Зав. відділом міграційних досліджень, к.е.н.	О. Позняк
С.н.с. відділу демографічного прогнозування, к.е.н.	П. Шевчук
Наук. співробітник відділу міграційних досліджень, к. політ. н.	Т. Гнатюк
Головний економіст	Г. Швидка

Координаційно-адміністративну допомогу в роботі здійснювали: колишній начальник головного архітектурно-планувального управління **Улізько Микола Антонович**, *начальник головного архітектурно-планувального управління* **Волик Дмитро Володимирович**, *заступник начальника головного архітектурно-планувального управління* **Мішарін Віктор Михайлович** *та увесь колектив головного архітектурно-планувального управління Дніпропетровської міської ради.*

СКЛАД ПРОЕКТУ

Назва матеріалів	Масштаб схем	Архівний номер
1. Схема розташування населеного пункту в системі розселення	1:50 000	190232
2. Основне креслення	1:10 000	190233
3. Схема проектних планувальних обмежень	1:10 000	190234
4. Схема вулично-дорожньої мережі	1:20 000	190235
5. Схема міського та зовнішнього транспорту	1:20 000	190236
6. Схема інженерного обладнання території. Електропостачання	1:20 000	190237
7. Схема інженерного обладнання території. Газопостачання та теплопостачання	1:20 000	190238
8. Схема інженерного обладнання території. Водовідведення	1:20 000	190239
9. Схема інженерної підготовки та захисту території. Дощова каналізація	1:20 000	190240
10. Пояснювальна записка	книга	91301
11. Основні положення	брошура	91302
12. Графічні та текстові матеріали у цифрових форматах	CD диск	188
Матеріали з грифом «Для службового користування»		**Інвентарний номер**
13. Схема інженерного обладнання території. Водопостачання	1:20 000	026469, дск
14. Розділ «Водопостачання та водовідведення».	брошура	026470, дск
15. Графічні та текстові матеріали «Для службового користування» у цифрових форматах	CD диск	691, дск

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 6
І. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ 8
1. ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТАТЕВОВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ 8
2. ЕКОЛОГО-МІСТОБУДІВНЕ ОБГРУНТУВАННЯ 26
3. ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ МІСТА 44
4. ЖИТЛОВИЙ ФОНД 51
5. УСТАНОВИ ТА ПІДПРИЄМСТВА ОБСЛУГОВУВАННЯ 59
6. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ 73
7. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ 77
8. КЛАДОВИЩА 81
9. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ 82
10. ПРОТИПОЖЕЖНІ ЗАХОДИ 85
11. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЇ МІСТА 88
12. ТРАНСПОРТ 94
13. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ 124
14. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ 140
15. ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ І ОБСЯГИ ІНВЕСТИЦІЙ ЩОДО СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА 154
ІІ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ 158
ІІІ. ДОКУМЕНТИ 162

ПЕРЕДМОВА

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпропетровська» виконана ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «Діпроміcто» імені Ю.М. Білоконя» відповідно до договору №06/2013 від 11.06.2013, укладеного з Головним архітектурно-планувальним управлінням Дніпропетровської міської ради.

Внесення змін до генерального плану розвитку міста обумовлене необхідністю вирішення поточних питань забудови міста, а також урахування наданих пропозицій Замовника (згідно листа від 28.11.2013 за №11/1-70).

Мета розроблення проекту: обґрунтування стратегії планування і забудови міста; визначення напрямків планувальної організації та функціонального призначення території; розроблення заходів щодо удосконалення системи закладів обслуговування населення та інженерно-транспортної інфраструктури.

У проекті визначені: уточнення розміщення житлово-громадського будівництва, забезпечення інженерно-транспортною інфраструктурою, необхідними заходами з інженерної підготовки та захисту території.

Відповідно «Завдання на розроблення ...» розділи «Сучасний стан та перспективи розвитку господарського комплексу міста», «Телефонний зв’язок та мережі радіомовлення» не розроблялися.

Розділи «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на особливий період» і «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) на мирний час» виконуються за окремим договором.

При розробленні проекту враховані затверджені містобудівні документації: «Генеральний план м. Дніпропетровськ» (Київ, інститут «Діпроміcто», 2007 рік), «Історико-архітектурний опорний план м. Дніпропетровськ» (Київ, НДІТІАМ, м. Дніпропетровськ, ТОВ НВП «ПІК-А», 2007 рік). Також були використані інші матеріали, надані Дніпропетровською міською радою, службами Дніпропетровської області.

У 2013 році інститутом «Діпроміcто» імені Ю.М. Білоконя, відповідно договору №573-01-2012, укладеного з Головним архітектурно-планувальним управлінням Дніпропетровської міської ради, була виконана містобудівна документація «Розроблення проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпропетровська. І етап». Мета розроблення документації – аналіз реалізації рішень генерального плану міста Дніпропетровськ (аналітична частина проекту) для подальшого розроблення проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста.

У проекті визначені: сучасний стан планування та забудови міста; стан навколишнього середовища; житловий фонд та динаміка його будівництва; стан сфери обслуговування населення міста; вулична мережа та мереж транспортної інфраструктури; інженерне обладнання території; стан інженерної підготовки та захисту території а також даний аналіз реалізації рішень генерального плану.

Містобудівна документація виконана відповідно до діючих Державних будівельних норм (ДБН Б.1.1-15:2012, ДБН 362-92** та ін.), а також інших нормативних документів.

Зміни внесені в етап генерального плану з розрахунковим строком — 1.01.2036 р.

Схеми проекту виконані на цифрованій картографічній основі у державній геодезичній системі координат УСК-2000 масштабу 1:10000, яка була надана Замовником (лист від 28.11.2012 за №11/16-59).

Затверджена у чинному порядку дана містобудівна документація є обов'язковим документом для всіх організацій та установ, які здійснюють будівництво на території міста.

Згідно «Переліку відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України», затвердженого Наказом Мінрегіонбуду України від 06.06.2011 р. мають обмежувальний гриф «ДСК» (спецчастина). Дані вимоги відносяться до розділу «Водопостачання та каналізація», виконаного у складі містобудівної документації з обмежувальним грифом «Для службового користування».

І. ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. ПРОГНОЗ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТА СТАТЕВОВІКОВОГО СКЛАДУ НАСЕЛЕННЯ

1. Особливості демографічного розвитку в Дніпропетровську

Загальна чисельність і вікова структура населення

Від дати останнього перепису населення до початку 2013 року чисельність наявного населення м. Дніпропетровська скоротилася на майже 7,7%. При цьому в цілому по області убуток населення за той самий період склав 7.3%, а по Україні 6.0%. Слід відмітити, що скорочення людності на 70.4% зумовлене природним убутком – перевищенням кількості померлих над числом народжених. Загальний міграційний приріст за вказаний період теж від'ємний, хоча в окремі роки (2005 р. та 2012 р.) фіксувалося додатне сальдо міграцій.

В Дніпропетровську частка населення у працездатному віці вища за середню по області (табл. 1), як це і властиво для міст узагалі та великих міст зокрема. Судячи з наявних даних про природний і міграційний рух населення за період після перепису, підвищена частка осіб у працездатному віці в Дніпропетровську спричинена зниженою часткою дітей молодше 16 років, оскільки міграційні втрати місто має не лише в цілому, а й у працездатному віці (за винятком осіб 16–18 років). Також порівняно високою в усьому населенні є частка жінок у репродуктивному віці (15–49 років), що складає 25.7%. Частка осіб старше 60 років близька до середньої по Україні (табл. 1).

Таблиця 1. Питома вага населення окремих вікових груп в м. Дніпропетровськ, Дніпропетровській області й Україні в цілому на початок 2013 р. (%)

	м. Дніпропетровськ	Дніпропетровська область	Україна
до 16 років	13.7	15.0	15.5
16–59 років	64.7	63.1	63.1
60 років і старше	21.6	21.9	21.4
разом	100	100	100
в тому числі: жінки у віці 15–49 років	25.7	24.8	24.8

Джерело: обчислено за даними Держстату України.

В загальних рисах статево-вікова структура населення Дніпропетровська схожа на загальноукраїнську, що пояснюється спільністю демографічної історії країни та регіону. Так, верхня частина обох пірамід (рис. 1) звужена через великі людські втрати внаслідок суспільно-економічних катастроф першої половини XX ст., які випали на долю мешканців як Дніпропетровська, так і України в цілому. Звужена частина близько віку 10 років (рис. 1) відповідає поколінням народжених наприкінці XX – початку XXI ст., коли відбувалося різке зниження народжуваності. Це – важливий структурний фактор, який помітно впливатиме на динаміку чисельності населення та інших демографічних показників протягом прогнозного періоду. Розширення у самому низу відповідає підвищеній кількості народжених уже в останні роки (рис. 1).

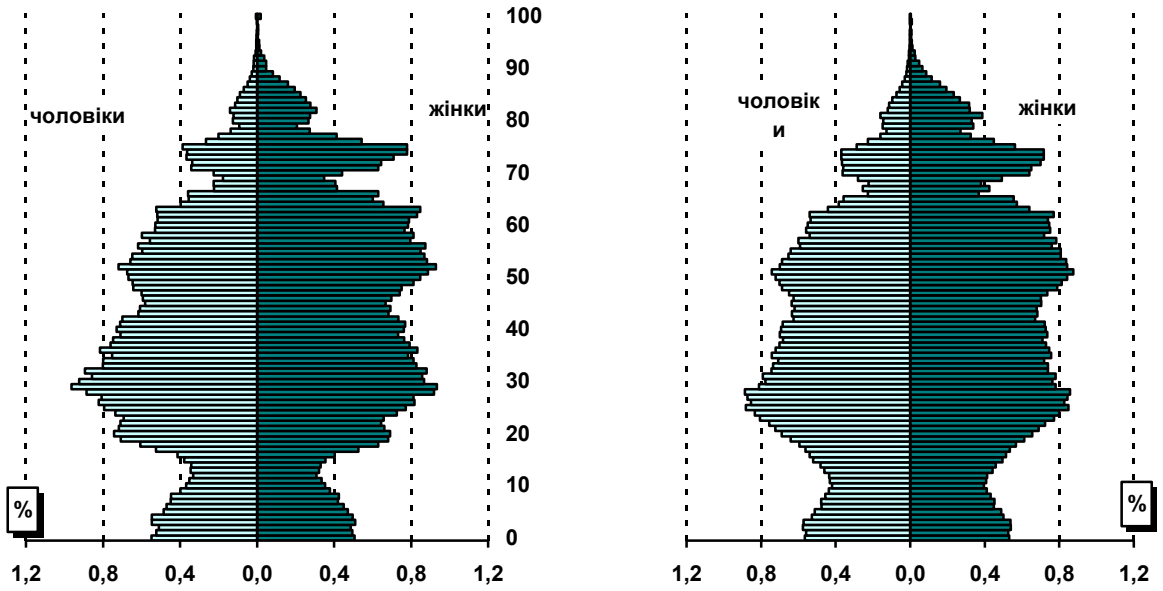

Рисунок 1. Статево-вікові піраміди населення м. Дніпропетровськ (ліворуч) і населення України на початок 2013 р.

Джерело: оцінка на основі даних Держстату України

Розподіл населення смт. Авіаторське за віком і статтю було невідоме, тому оцінка здійснена відповідно до пропорцій статево-вікової структури населення Дніпропетровська.

Народжуваність

Міське населення взагалі характеризується порівняно низькою народжуваністю. Дійсно, в Дніпропетровську загальні коефіцієнти народжуваності постійно нижчі за середні по Україні й області в цілому. Значні коливання коефіцієнтів народжуваності в Авіаторському (рис. 2) спричинені малою чисельністю населення, внаслідок чого тут не діє закон великих чисел, і мають значний вплив випадкові події.

Враховуючи, що в Дніпропетровську підвищена частка жінок репродуктивного віку (табл. 1), рівень народжуваності в місті ще нижчий, порівняно з середнім по Україні. Так, показник сумарної народжуваності в 2012 р. становив 1.35 дитини на жінку в середньому проти 1.53 по Україні та 1.51 – по Дніпропетровській області (рис. 3).

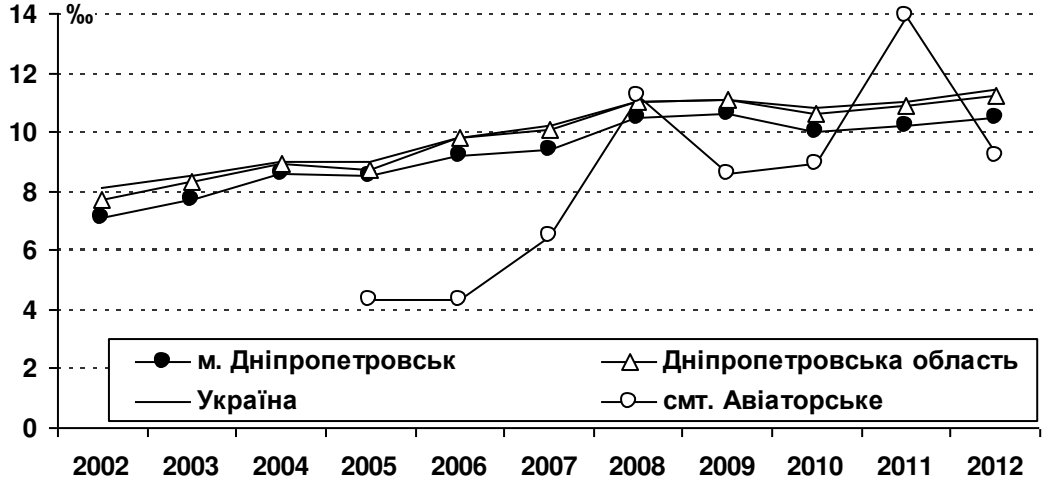

Рисунок 2. Загальні коефіцієнти народжуваності м. Дніпропетровськ, Дніпропетровській області й Україні

Джерело: за даними Держстату України

Рисунок 3. Показник сумарної народжуваності в м. Дніпропетровськ, Дніпропетровській області й Україні

Джерело: обчислено за даними Держстату України

Крім загальної тенденції до зростання народжуваності в Дніпропетровську, як і в цілому по Україні, простежується тенденція до перенесення народження дітей жінками на більш старший вік. Інакше кажучи, відбувається "старіння материнства". Це – загальноєвропейська тенденція, яка розпочалася в країнах Західної та Північної Європи та поступово поширилася в інших країнах. Конкретно це позначається на тому, що коефіцієнти народжуваності серед жінок віком 25–29 років, а згодом - і старше 30 років зростають швидше, ніж інші. При цьому серед жінок, молодших за 25 років рівень народжуваності не зростає, а часто знижується. Великі міста, й Дніпропетровськ зокрема, йдуть в авангарді таких змін. Зокрема, як свідчать повікові коефіцієнти народжуваності, у Дніпропетровську народжуваність жінок віком до 30 років нижча за середньоукраїнські аналоги, а в 30–44 роки – вища (рис. 4).

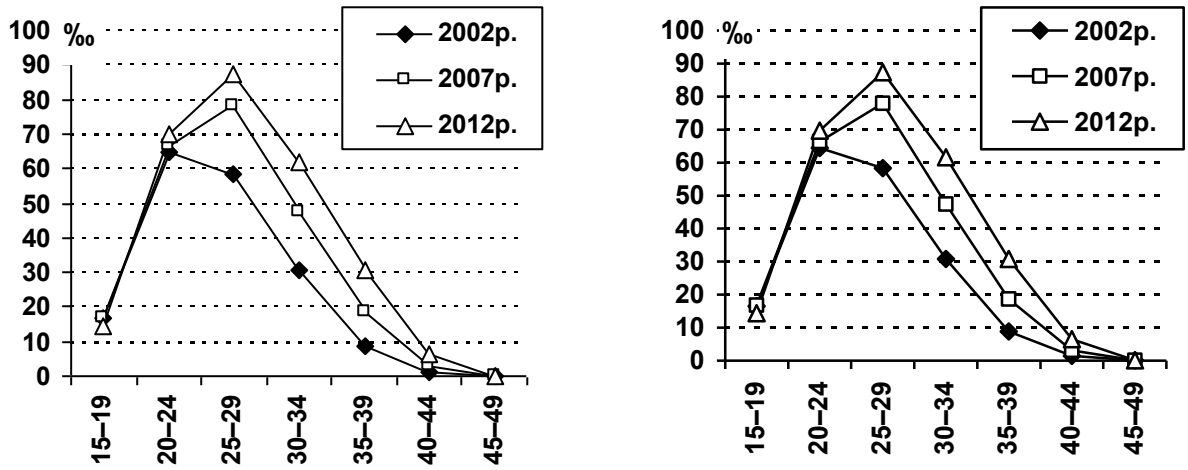

Рисунок 4. Трансформація повікової моделі народжуваності м. Дніпропетровськ (ліворуч) та Україні

Джерело: обчислено за даними Держстату України

Смертність і природний приріст

Загальні коефіцієнти смертності в Дніпропетровську нижчі за середні по області й Україні в цілому (рис. 5). Показники по Авіаторському не слід брати до уваги через відносно малу чисельність населення та можливість впливу на показник особливостей реєстрації померлих.

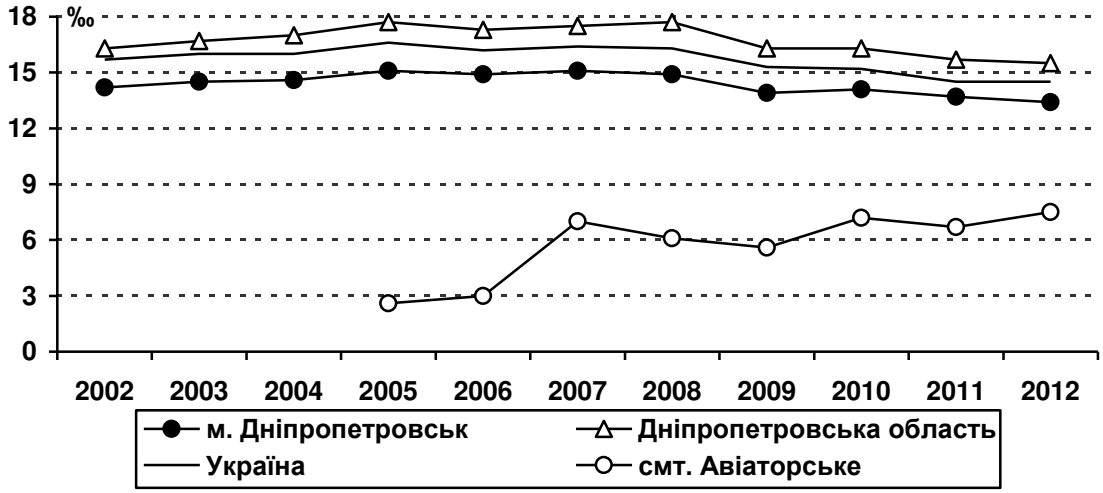

Рисунок 5. Загальні коефіцієнти смертності м. Дніпропетровськ, Дніпропетровській області й Україні

Джерело: за даними Держстату України

Якщо розглянути смертність мешканців Дніпропетровська за віком, то можна відзначити, що в більшості вікових груп вона нижча за середню по Україні (рис. 6).

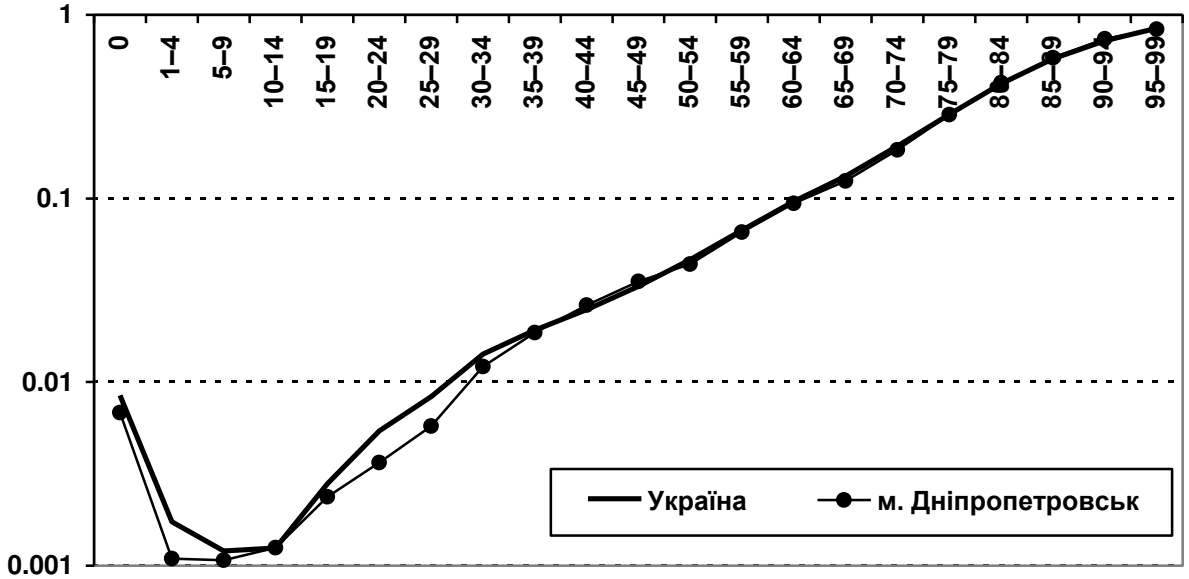

Рисунок 6. Ймовірність померти за віком в Україні та м. Дніпропетровськ у 2012 р. (обидві статі, логарифмічна шкала)

Джерело: обчислено за даними Держстату України

Відповідно, середня очікувана тривалість життя при народженні в місті в 2012 р. для обох статей становила 71.80 року, що вище за середній по Україні показник (71.15 року) і помітно вище за середній рівень по Дніпропетровській області (69.73 року).

Загальні коефіцієнти природного приросту в Дніпропетровську близькі до аналогічних по Україні в цілому, хоча й залишаються від'ємними (рис. 7). Показники по Авіаторському наведено для ілюстрації ненадійності демографічного аналізу та прогнозу по такій малій чисельності населення.

Рисунок 7. Загальні коефіцієнти природного приросту населення м. Дніпропетровськ, Дніпропетровській області й Україні

Джерело: за даними Держстату України

2. Демографічний прогноз. Загальні зауваження

Окрім невизначеностей, які можуть трапитися в майбутньому і які неможливо передбачити, існує певне коло невизначеностей, які вже тепер відомі, але їх усе одно не можна врахувати при конкретних обчисленнях.

До першого роду загроз можна віднести невелику кількість мешканців смт. Авіаторське (про що вже згадувалося), яка не дає змоги статистично достовірно оцінити навіть найбільш важливі характеристики демографічного розвитку поселення. При цьому випадкові події мають значущий вплив на динаміку більшості показників.

Іншим видом загроз (чи підвидом попереднього) є право реєстрації демографічних подій (зокрема народжень і смертей) в територіально різних органах. Так, народження може бути зареєстроване по місцю народження (наприклад, у пологовому будинку великого міста), а фактично дитина з батьками мешкатиме у передмісті в іншій адміністративній одиниці. При цьому факт її "міграції" зафіксований не буде, а рівень народжуваності в цій адміністративній одиниці буде знижено. Аналогічно смерть може бути зареєстрована не по місцю попереднього проживання чи настання самої події, а по місцю поховання. Можливо, надзвичайно низькі загальні коефіцієнти смертності (рис. 5) в Авіаторському пов'язані саме з цим ефектом. Для чисельно великих територіальних громад (великі міста, області) такі статистичні колізії не суттєво впливають на демографічні показники.

З огляду на зазначене вище, до прогнозних показників по Авіаторському слід ставитися обережно. Оскільки селище розташоване у зоні сильного економічного та культурного впливу Дніпропетровська, прогнозні гіпотези стосовно народжуваності та смертності є повністю ідентичними, в той же час прогноз міграцій населення селища має свої особливості, оскільки тут у 2006-2012 рр., на відміну від Дніпропетровська, спостерігається стабільно додатний міграційний баланс. Статево-вікова структура населення селища також невідома, що змушує скористатися відповідною структурою Дніпропетровська. При цьому слід розуміти, що невелика людність Авіаторського спричиняє значно більш строкатий, нерівномірний розподіл мешканців за віком і статтю, ніж у великому місті, що призводитиме до особливостей як природного руху, так і загальної динаміки чисельності населення.

Ще одним типом загроз (навіть для великих регіонів) є можлива некоректність поточних статистичних даних. Оскільки облік міграцій враховує лише тих, хто змінює офіційне місце проживання, а від часу останнього перепису населення сплило 12 років, похибка, що накопилася за цей час вочевидь може бути значною. Тому може виявитися, що розрахункова чисельність населення та його розподіл за віком не відповідають реальному стану.

2.1. Прогноз народжуваності

Як показано вище, динаміка народжуваності в Дніпропетровську, як і в Україні в цілому йде у руслі загальноєвропейських тенденцій. Оскільки більшість країн Європи просунулася далі в трансформації моделі (за віком матері) народжуваності, а великі міста, як це відбувається і в Україні йдуть попереду загальноукраїнських тенденцій, можна очікувати продовження зростання середнього віку матері при народженні (старіння материнства) та незначного зростання народжуваності в цілому при уповільненні темпів цього зростання (оскільки материнство на даному етапі ще обмежене за віком фізіологічно).

Основними орієнтирами є те, що показник сумарної народжуваності в країнах Європи знаходиться у не дуже широкому інтервалі – від 1.3 до 2.1 житини на жінку. Обстеження дітородної активності в Україні свідчать, що сучасні жінки налаштовані мати в середньому 1.7–1.9 дитини. Зміна репродуктивних настанов може відбутися не раніше, ніж довжина одного покоління, тобто 2–3 десятки років. Тому це гарний орієнтир для середньострокового прогнозу. Зважаючи на те, що міське населення взагалі та мешканці великих міст, як Дніпропетровськ зокрема, мають у середньому менше дітей, і що бажана кількість дітей рідко реалізовується повністю, можна очікувати, що показник сумарної народжуваності стабілізується на рівні близько 1.5 дитини на жінку за реалістичним варіантом прогнозу і навряд чи перевищить 1.8 дитини на жінку за оптимістичний варіант прогнозу (табл. 2).

Таблиця 2. Прогноз показника сумарної народжуваності населення м. Дніпропетровськ, дітей на жінку в середньому

Варіант	2012*	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035
Реалістичний	1.32	1.34	1.35	1.36	1.41	1.45	1.48	1.50
Оптимістичний		1.39	1.43	1.47	1.61	1.70	1.77	1.80

Загальні коефіцієнти народжуваності за реалістичним варіантом знижуватимуться до 8,1‰ в середині 2020-х, після чого зростуть до 9.4‰ наприкінці прогнозного періоду. Згідно оптимістичного варіанту загальні коефіцієнти народжуваності до 2016 р. триматимуться близько 11‰, після чого знижуватимуться до 9.6 в середині 2020-х. Їх зростання знову спостерігатиметься вже наприкінці 2020-х. В усіх випадках зниження показників зумовлюватиметься зниженням частки жінок у репродуктивному віці.

Прогноз кількості народжених згідно сформульованих гіпотез поданий у таблицях нижче.

2.2. Прогноз смертності й очікуваної тривалості життя

Хоча середня тривалість життя мешканців Дніпропетровська вища за середню по Україні, проте вона досить посередньо виглядає на тлі показників європейських країн. Тому можна зробити висновок про наявність значного потенціалу зростання, якщо здоров'ю людей приділятиметься відповідна увага. Різке зниження смертності в 2008–2012 рр. може вказувати на переломну ситуацію в цій царині. Тому, зважаючи на кілька років поспіль стрімкого зростання тривалості життя та продовження зростання тривалості життя навіть у країнах, які досягли значно вищого, ніж Україна, рівня, в прогнозі передбачається продовження позитивної динаміки. Реалістичний і оптимістичний варіанти відрізняються рівнем і темпом зростання тривалості життя.

Так, за реалістичним варіантом прогнозу можна очікувати збільшення середньої очікуваної тривалості при народженні до 73.0 та 80.5 року для чоловіків і жінок відповідно (табл. 3) або в середньому на 0.26 та 0.18 року на рік. Загальний коефіцієнт смертності знижуватиметься до 13‰ на початку 2020-х, після чого зростатиме до 14‰ в середині 2030-х через зростання частки осіб похилого віку.

Оптимістичний варіант передбачає можливість більш високих темпів зростання тривалості життя – 0.41 та 0.25 року для чоловіків і жінок відповідно, а також досягнення середньої очікуваної тривалості життя при народженні 76.4 та 82.1 року для чоловіків і жінок відповідно (табл. 3).

Таблиця 3. Прогноз середньої очікуваної тривалості життя при народженні м. Дніпропетровськ, років

	2012*	2013	2014	2015	2020	2025	2030	2035
Реалістичний								
Чоловіки	67.1	67.4	67.7	68.1	69.8	71.3	72.3	73.0
Жінки	76.4	76.6	76.8	77.1	78.3	79.3	80.0	80.5
Оптимістичний								
Чоловіки		68.0	68.9	69.6	72.7	74.6	75.7	76.4
Жінки		77.0	77.5	78.0	79.8	81.0	81.7	82.1

Загальний коефіцієнт смертності за цим варіантом знижуватиметься до 11.2–11.3‰ в середині 2020-х, після чого зростатиме до 12.1‰ в 2035 р.

Прогноз кількості померлих згідно сформульованих гіпотез поданий у таблицях нижче.

2.3. Прогноз міграцій населення

Від’ємний міграційний приріст населення був характерний для першої декади XXI століття в межах міста Дніпропетровськ і свого мінімального значення досяг у 2008 році (майже -7,5 тис. осіб), коли темпи скорочення населення становили 0,6 тис. осіб порівняно із 2002 роком. Втрати населення міста внаслідок механічних переміщень за 2002-2012 рр. становили понад 20 тис. осіб, майже 2 тис. осіб в середньому за рік. При цьому слід відмітити, що у 2005 та 2012 роках спостерігалося додатне сальдо міграцій (рис. 8).

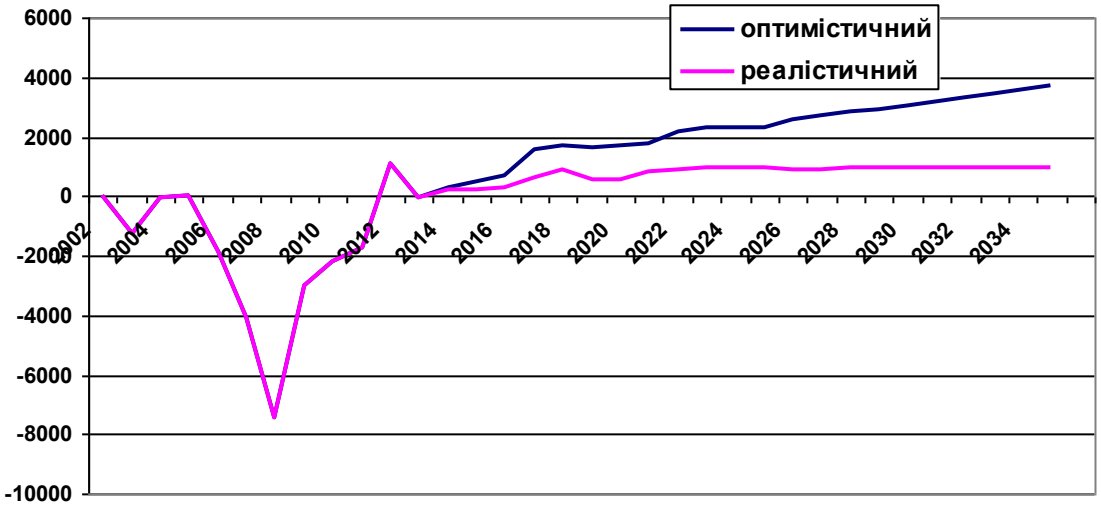

Рисунок 8. Динаміка сальдо міграцій населення м. Дніпропетровськ у 2002-2035 роках

Чинниками, які визначатимуть міграційні тенденції у місті Дніпропетровськ в майбутньому будуть такі: вигідне економіко-географічне положення міста, зокрема його розташування на перехресті всіх видів шляхів сполучень, що зумовлює його транспортну доступність та значний транзитний потенціал; близькість до сировинних баз сусідніх територій (Криворізький залізорудний басейн, Нікопольський марганцеворудний басейн, поклади вугілля Донбасу тощо) зумовлює розвиток тут металургійної, машинобудівної та хімічної галузей промисловості; значний розвиток харчової та легкої промисловості. Отже, потужна промислова база разом із сформованою соціальною інфраструктурою на фоні вигідного економіко-географічного положення дозволить в майбутньому збільшити міграційне сальдо населення міста Дніпропетровськ. До цього слід додати значення Дніпропетровська як важливого освітнього центру України.

За реалістичним варіантом прогнозу міграційне сальдо, як очікується, з 2014 року поступово зростатиме, хоча темпи приросту в найближчі роки будуть незначними. Протягом наступних прогнозних років крива тренду міграційного сальдо перебуватиме в так званій рівновазі, оскільки різниця між числом прибулих та числом вибулих на користь останніх не матиме відчутних коливань і знаходитиметься приблизно в межах 0,8-1,0 тис. осіб протягом 15-ти років (2020-2035 рр.) (рис. 8).

Відповідно до оптимістичного варіанту прогнозу інтенсивність зростання населення внаслідок міграційних переміщень буде вищою в порівнянні із реалістичним варіантом. Так, на кінець періоду сальдо міграцій населення міста досягне 3,7 тис. осіб на рік. Що у 3,3 рази більше, ніж у 2012 р.

2.4. Прогноз чисельності та статево-вікового складу наявного населення м. Дніпропетровськ до 2036 р.

За реалістичним варіантом прогнозу чисельність населення м. Дніпропетровськ протягом 2014–2036 рр. постійно зменшуватиметься. У середньому місто втрачатиме 3,42 тис. осіб щорічно. Очікується, що на початок 2036 р. кількість мешканців становитиме 919,0 тис. осіб, що на 8,0% менше, ніж на початку прогнозного періоду (2013 р.).

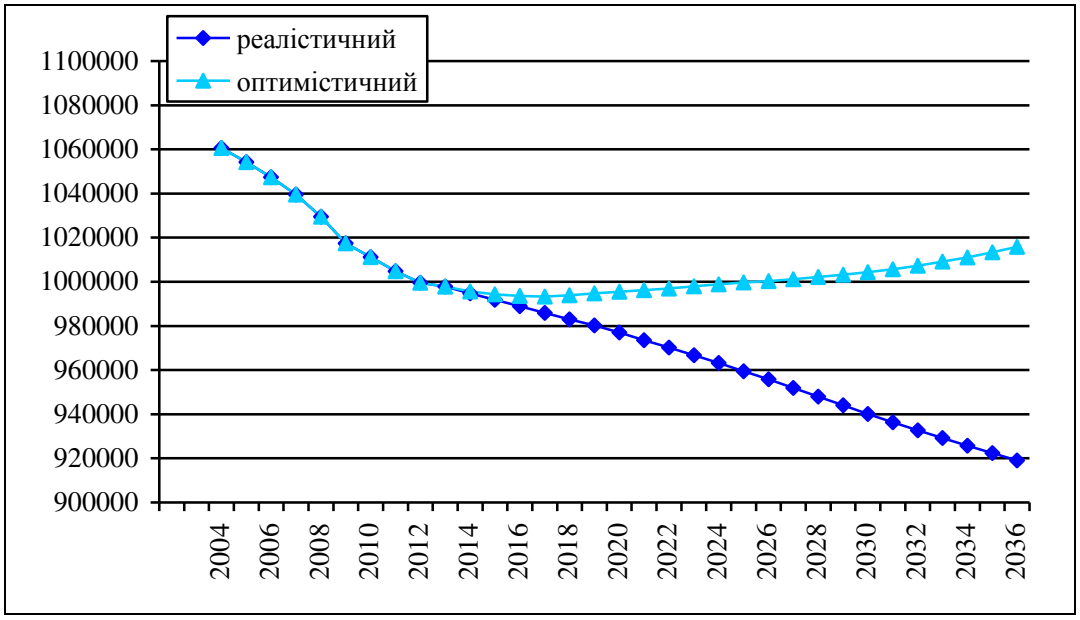

Рисунок 9. Динаміка чисельності населення м. Дніпропетровськ у 2004 – 2036 роках за варіантами прогнозу

Статевий розподіл мешканців м. Дніпропетровськ демонструє перевагу жінок у загальній чисельності населення. На початок прогнозного періоду (2013 р.) їхня частка становила 54,6%. На кінець прогнозного горизонту чисельна перевага жінок у загальній структурі жителів міста збережеться: їхня частка становитиме 54,3%.

Відбуватимуться трансформації у віковій структурі мешканців міста. На кінець прогнозного періоду на 0,2 в.п. зменшиться частка дітей віком до 14 років порівняно з 2013 р. (12,9% – у 2013 р. і 12,7% – у 2036 р.). Посилюватиметься процес старіння населення. Якщо у 2013 р. частка осіб віком 60 років і старше складала 21,6%, то у 2036 р. вона збільшиться на 6,5 в.п. і становитиме вже 28,1%.

Зменшиться питома вага у загальній структурі населення осіб працездатного віку, яка на 2036 р. скоротиться на 6,4 в.п. і становитиме трохи більше половини всього населення (54,2%).

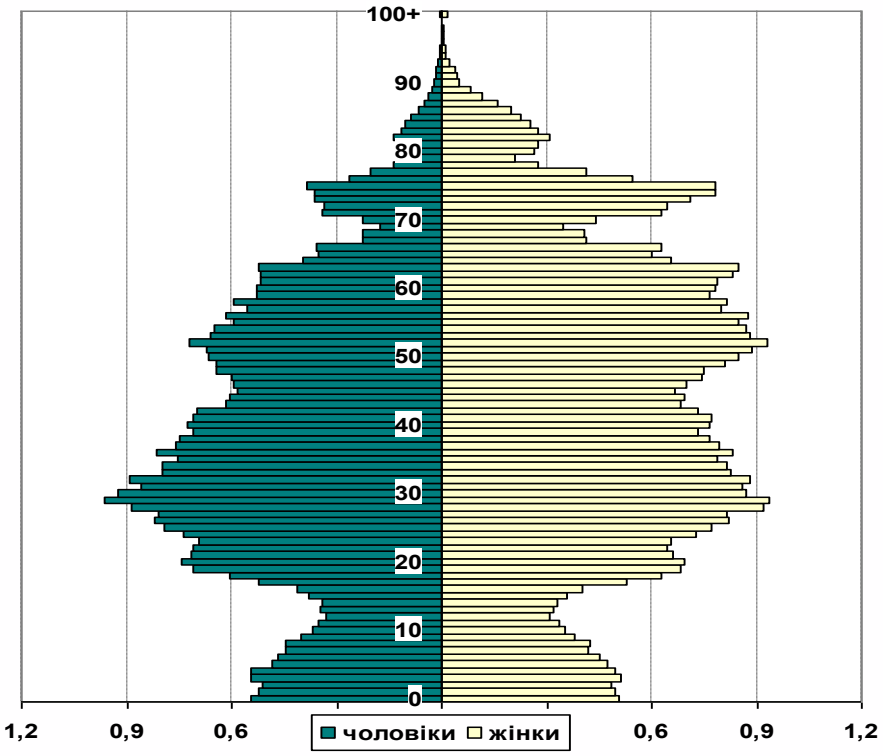

Рисунок 10. Статево-вікова піраміда населення м. Дніпропетровськ на початок 2036 р. за реалістичним варіантом прогнозу

Населення смт Авіаторське зросте на кінець прогнозного горизонту на 15,6% і становитиме на початок 2036 р. 2,8 тис. осіб.

Оптимістичний варіант прогнозу передбачає незначне, але постійне зростання чисельності мешканців міста – на 1,8%. Середньорічне зростання чисельності населення м. Дніпропетровськ протягом усього прогнозного періоду складатиме 0,8 тис. осіб щороку і на 2036 р. чисельність населення міста сягне позначки 1015,8 тис. осіб.

Різниця між чоловічим і жіночим населенням дещо вирівняється, хоча переважання жінок серед мешканців міста залишиться (53,7% у 2036 р. проти 54,6% у 2013 р.).

Основні зміни, що характеризують вікову структуру населення міста, стосуватимуться збільшення питомої ваги осіб віком 60 років і старше, а також зменшення частки осіб працездатного віку. Так, частка осіб віком 60 років і старше зросте на 6,0 в.п. і у 2036 р. складатиме 27,6% від усього населення міста. Значно скоротиться кількість населення працездатного віку (на 7,6 в.п.): у 2036 р. дана категорія осіб становитиме 53,0% населення у порівнянні з 60,6% у 2013 р. Частка дітей віком до 14 років на кінець прогнозного періоду збільшиться незначною мірою – на 1,8 в.п. і складатиме 14,7% від загальної кількості населення.

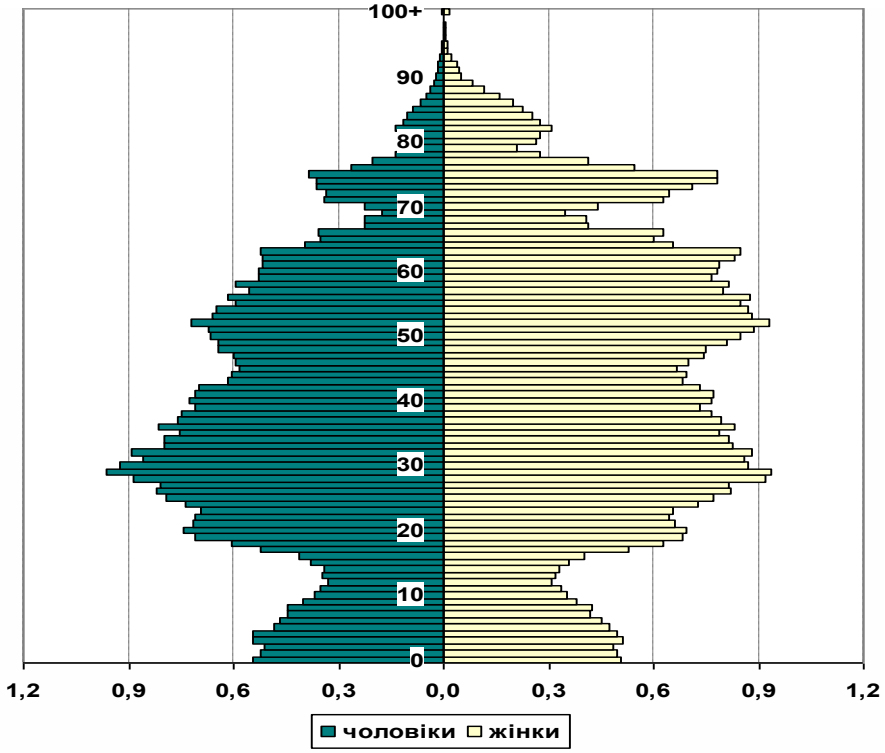

Рисунок 11. Статево-вікова піраміда населення м. Дніпропетровськ на початок 2036 р. за оптимістичним варіантом прогнозу

Населення смт Авіаторське зросте на кінець прогнозного горизонту на 11,7% і становитиме у 2036 р. 2,7 тис. осіб. Менші темпи зростання чисельності населення селища за оптимістичним варіантом порівняно з реалістичним обумовлені тим, що суттєве збільшення міграційної привабливості м.Дніпропетровська призведе, у т.ч. і до певного перетоку населення з смт Авіаторське до обласного центру.

Згідно Протоколу попереднього розгляду проекту, для розрахунку об’ємів нового житлового будівництва, необхідної місткості установ обслуговування, а також інженерної та транспортної інфраструктури **на розрахунковий строк проекту внесення змін до генерального плану чисельність населення м. Дніпропетровськ (з смт Авіаторське, яке приєднується до міста) приймається за оптимістичним варіантом прогнозу у 1018,6 тис. осіб.**

Особливості статево-вікової структури населення м. Дніпропетровськ на розрахунковий строк (реалістичний варіант прогнозу)

	2013			2016			2021			2026			2031			2036		
	ч	Ж	всього	Ч	ж	всього	ч	Ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього
0	5463	5049	10512	5075	4847	9922	4445	4253	8698	3961	3791	7752	4015	3842	7857	4386	4195	8581
1-2	10311	9791	20102	10307	9873	20180	9177	8829	18006	8017	7722	15739	7792	7504	15296	8410	8092	16502
3	5454	5085	10539	5355	4968	10323	4724	4559	9283	4094	3961	8055	3815	3693	7508	4031	3897	7928
4	5447	4948	10395	5147	4875	10022	4816	4658	9474	4182	4060	8242	3799	3691	7490	3962	3845	7807
5	4832	4713	9545	5025	4807	9832	4912	4750	9662	4291	4171	8462	3815	3714	7529	3875	3769	7644
6	4694	4487	9181	5405	5045	10450	5006	4828	9834	4409	4281	8690	3862	3757	7619	3810	3704	7514
7-14	30259	28646	58905	34914	33033	67947	40544	38376	78920	39097	37558	76655	34528	33563	68091	30836	30030	60866
15	3782	3551	7333	3417	3238	6655	4476	4268	8744	5006	4873	9879	4895	4812	9707	4277	4233	8510
16	4124	4025	8149	4034	4043	8077	4939	5013	9952	5851	5811	11662	5443	5574	11017	4838	5009	9847
17	5234	5253	10487	4894	5376	10270	5491	6004	11495	6871	7132	14003	6500	7041	13541	5923	6499	12422
18	6042	6284	12326	5836	6278	12114	6010	6762	12772	7075	7905	14980	7490	8046	15536	6804	7561	14365
19-54	263779	281308	545087	251482	264621	516103	234887	244139	479026	226690	235689	462379	219812	228841	448653	210218	219418	429636
19-59	292686	322186	614872	281985	307461	589446	263112	281913	545025	252275	267190	519465	249150	263133	512283	242242	256148	498390
60 і старше	74766	140642	215408	77579	146072	223651	84400	157322	241722	89282	162902	252184	91428	161499	252927	96576	162111	258687
Працездатного віку	308086	296870	604956	296749	280318	577067	279552	261918	541470	272072	256537	528609	268583	249502	518085	259807	238487	498294
Старше працездатного	74766	181520	256286	77579	188912	266491	84400	195096	279496	89282	194403	283685	91428	195791	287219	96576	198841	295417
В т. ч. до 70	38153	103808	141961	44587	114907	159494	48971	114043	163014	49344	105613	154957	45737	97997	143734	47579	97641	145220
Всього	453094	544660	997754	448973	539916	988889	442052	531535	973587	434411	521357	955768	426532	509869	936401	419970	499093	**919063**

Особливості статево-вікової структури населення м. Дніпропетровськ на розрахунковий строк (оптимістичний варіант прогнозу)

	2013			2016			2021			2026			2031			2036		
	ч	Ж	всього	Ч	ж	всього	ч	Ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього
0	5463	5049	10512	5547	5304	10851	5291	5058	10349	4924	4707	9631	5102	4876	9978	5685	5431	11116
1-2	10311	9791	20102	10893	10454	21347	10726	10303	21029	9914	9523	19437	9903	9510	19413	10873	10431	21304
3	5454	5085	10539	5342	4971	10313	5402	5208	10610	5014	4835	9849	4842	4667	9509	5208	5013	10221
4	5447	4948	10395	5129	4875	10004	5416	5236	10652	5080	4911	9991	4810	4650	9460	5124	4947	10071
5	4832	4713	9545	5011	4807	9818	5395	5225	10620	5160	4996	10156	4812	4660	9472	5006	4841	9847
6	4694	4487	9181	5398	5040	10438	5368	5192	10560	5230	5060	10290	4848	4692	9540	4912	4749	9661
7-14	30259	28646	58905	34853	33040	67893	40742	38649	79391	42281	40694	82975	41214	39925	81139	38946	37726	76672
15	3782	3551	7333	3368	3199	6567	4474	4283	8757	5015	4890	9905	5416	5321	10737	5198	5105	10303
16	4124	4025	8149	3983	4028	8011	4945	5047	9992	5877	5837	11714	5861	5998	11859	5734	5869	11603
17	5234	5253	10487	4941	5518	10459	5518	6077	11595	6922	7190	14112	6820	7393	14213	6823	7390	14213
18	6042	6284	12326	5970	6516	12486	6059	6878	12937	7160	8019	15179	7627	8244	15871	7695	8479	16174
19-54	263779	281308	545087	251963	264977	516940	238070	247183	485253	233114	241726	474840	230180	238890	469070	226691	236262	462953
19-59	292686	322186	614872	282559	307794	590353	266744	285067	551811	259517	273540	533057	260824	273709	534533	260584	273771	534355
60 і старше	74766	140642	215408	78252	146745	224997	87542	160426	247968	95413	168630	264043	100490	169516	270006	108425	171885	280310
Працездатного віку	308086	296870	604956	297453	281039	578492	283266	265185	548451	279476	262772	542248	281132	260525	541657	280836	258000	538836
Старше працездатного	74766	181520	256286	78252	189562	267814	87542	198310	285852	95413	200444	295857	100490	204335	304825	108425	209394	317819
В т. ч. до 70	38153	103808	141961	44810	114921	159731	50156	114555	164711	51538	106752	158290	48662	99741	148403	51288	100049	151337
Всього	453094	544660	997754	451246	542291	993537	453622	542649	996271	457507	542832	1000339	462569	543161	1005730	470213	545637	**1015850**

Природний та механічний рух населення м. Дніпропетровськ (реалістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення (на початок періоду, тис. осіб)	*загальний приріст (осіб)*	*механічний приріст (осіб)*	*природний приріст (осіб)*	*кількість народжених (осіб)*	*кількість померлих (осіб)*
2013-15	997,8	-8866	406	-9272	30619	39891
2016-20	988,9	-15301	2894	-18195	46414	64609
2021-25	973,6	-17819	4536	-22355	40583	62938
2026-30	955,8	-19366	4635	-24001	38882	62883
2031-35	936,4	-17338	4741	-22079	41521	63600
2036	919,1					

Природний та механічний рух населення м. Дніпропетровськ (оптимістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення (на початок періоду, тис. осіб)	*загальний приріст (осіб)*	*механічний приріст (осіб)*	*природний приріст (осіб)*	*кількість народжених (осіб)*	*кількість померлих (осіб)*
2013-15	*997,8*	*-4217*	*752*	*-4969*	*32663*	*37632*
2016-20	*993,5*	*2734*	*7237*	*-4503*	*53460*	*57963*
2021-25	*996,3*	*4068*	*10818*	*-6750*	*49555*	*56305*
2026-30	*1000,3*	*5392*	*14064*	*-8672*	*48887*	*57559*
2031-35	*1005,7*	*10120*	*17185*	*-7065*	*53159*	*60224*
2036	*1015,8*					

Особливості статево-вікової структури населення смт Авіаторське на розрахунковий строк (реалістичний варіант прогнозу)

	2013			2016			2021			2026			2031			2036		
	ч	Ж	всього	Ч	ж	всього	ч	Ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього
0	13	12	25	14	13	27	14	14	28	14	13	27	14	13	27	15	14	29
1-2	25	24	49	27	26	53	28	27	55	28	27	55	28	26	54	29	28	57
3	13	12	25	13	12	25	14	14	28	14	13	27	14	13	27	14	14	28
4	13	12	25	13	12	25	14	14	28	14	14	28	14	13	27	14	14	28
5	12	11	23	12	12	24	14	13	27	14	14	28	14	13	27	14	13	27
6	11	11	22	13	12	25	14	13	27	14	14	28	14	13	27	14	13	27
7-14	73	69	142	85	80	165	101	96	197	110	105	215	114	109	223	112	108	220
15	9	9	18	8	8	16	11	10	21	13	12	25	14	14	28	15	14	29
16	9	9	18	10	9	19	12	12	24	15	14	29	15	17	32	15	15	30
17	13	13	26	10	11	21	12	12	24	15	15	30	16	16	32	17	17	34
18	15	15	30	12	13	25	12	13	25	15	16	31	17	17	34	18	19	37
19-54	635	678	1313	624	658	1282	607	630	1237	606	627	1233	608	629	1237	607	629	1236
19-59	705	776	1481	699	762	1461	678	724	1402	674	708	1382	687	718	1405	696	726	1422
60 і старше	180	339	519	190	356	546	215	393	608	238	418	656	255	426	681	279	437	716
Працездатного віку	742	715	1457	731	691	1422	714	667	1381	719	672	1391	735	679	1414	746	680	1426
Старше працездатного	180	437	617	190	460	650	215	487	702	238	499	737	255	515	770	279	534	813
В т. ч. до 70	92	250	342	109	279	388	124	283	407	130	268	398	125	255	380	134	259	393
Всього	1091	1312	2403	1106	1326	2432	1139	1355	2494	1178	1383	2561	1216	1408	2624	1252	1432	2684

Особливості статево-вікової структури населення смт Авіаторське на розрахунковий строк (оптимістичний варіант прогнозу)

	2013			2016			2021			2026			2031			2036		
	ч	Ж	всього	Ч	ж	всього	ч	Ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього	ч	ж	всього
0	13	12	25	13	12	25	13	12	25	13	12	25	14	13	27	15	15	30
1-2	25	24	49	26	25	51	26	24	50	25	24	49	27	26	53	30	28	58
3	13	12	25	13	12	25	13	12	25	13	12	25	13	13	26	14	14	28
4	13	12	25	13	12	25	13	12	25	13	12	25	13	12	25	14	14	28
5	12	11	23	12	12	24	13	12	25	13	12	25	13	12	25	14	13	27
6	11	11	22	13	12	25	13	12	25	13	12	25	13	12	25	14	13	27
7-14	73	69	142	85	81	166	102	96	198	105	100	205	104	100	204	105	101	206
15	9	9	18	8	8	16	11	12	23	13	12	25	13	13	26	13	13	26
16	9	9	18	10	8	18	11	12	23	15	14	29	14	15	29	14	15	29
17	13	13	26	11	12	23	13	14	27	17	17	34	17	18	35	17	18	35
18	15	15	30	13	14	27	14	15	29	17	19	36	19	20	39	19	21	40
19-54	635	678	1313	627	661	1288	620	648	1268	635	666	1301	655	692	1347	672	716	1388
19-59	705	776	1481	701	765	1466	691	742	1433	701	747	1448	733	782	1515	759	813	1572
60 і старше	180	339	519	188	354	542	209	387	596	225	408	633	236	413	649	256	424	680
Працездатного віку	742	715	1457	735	695	1430	729	689	1418	750	716	1466	783	745	1528	809	770	1579
Старше працездатного	180	437	617	188	458	646	209	481	690	225	489	714	236	503	739	256	521	777
В т. ч. до 70	92	250	342	108	279	387	121	282	403	125	268	393	120	255	375	128	260	388
Всього	1091	1312	2403	1106	1327	2433	1142	1362	2504	1183	1401	2584	1229	1449	2678	1284	1502	2786

Природний та механічний рух населення смт Авіаторське (реалістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення (на початок періоду, тис. осіб)	*загальний приріст (осіб)*	*механічний приріст (осіб)*	*природний приріст (осіб)*	*кількість народжених (осіб)*	*кількість померлих (осіб)*
2013-15	*2,4*	*28*	*39*	*-11*	*80*	*91*
2016-20	*2,4*	*64*	*67*	*-3*	*139*	*142*
2021-25	*2,5*	*66*	*68*	*-2*	*137*	*139*
2026-30	*2,6*	*62*	*71*	*-9*	*135*	*144*
2031-35	*2,6*	*61*	*72*	*-11*	*141*	*152*
2036	*2,7*					

Природний та механічний рух населення смт Авіаторське (оптимістичний варіант прогнозу)

	чисельність населення (на початок періоду, тис. осіб)	*загальний приріст (осіб)*	*механічний приріст (осіб)*	*природний приріст (осіб)*	*кількість народжених (осіб)*	*кількість померлих (осіб)*
2013-15	*2,4*	*30*	*51*	*-21*	*76*	*97*
2016-20	*2,4*	*70*	*103*	*-33*	*126*	*159*
2021-25	*2,5*	*82*	*116*	*-34*	*123*	*157*
2026-30	*2,6*	*93*	*124*	*-31*	*130*	*161*
2031-35	*2,7*	*107*	*130*	*-23*	*143*	*166*
2036	*2,8*					

2. ЕКОЛОГО-МІСТОБУДІВНЕ ОБГРУНТУВАННЯ

Розділ розроблений відповідно стадії проекту «Внесення змін…», вимог ДБН 360-92**, ДСН 173-96 з використанням даних служб міської ради, управління Держсанепідслужби, ДНВП «Геоінформ України», натурних обстежень та «Завдання на проектування». Матеріал представлений на «Схемі існуючих планувальних обмежень», «Схемі проектних планувальних обмежень» (масштабу 1:10000). Санітарно-захисні зони підприємств і об'єктів I -V класу шкідливості наведені нормативні.

Матеріали проекту внесення змін до генерального плану вирішують основні принципові питання з планування територій і не можуть бути використані замість спеціальних проектів, схем та програм розвитку галузей економіки, охорони навколишнього середовища та здоров'я населення, пам'яток історії культури, інженерного захисту й підготовки території, розвитку систем транспорту, безпеки та організації дорожнього руху, інженерного обладнання тощо. При складанні зазначеної документації повинні враховуватись пропозиції відповідних розділів генерального плану (ДБН Б. 1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту»).

Серед соціально-економічних передумов загострення екологічних проблем у м. Дніпропетровську виділяється різке переважання у структурі господарського комплексу екологонебезпечних виробництв (не дивлячись на значне падіння виробництва місто все ж залишається потужним центром чорної металургії).

Серед передумов, що поглиблюють негативні тенденції в екосистемі м. Дніпропетровськ, значну роль відіграє також транзитне забруднення. Найбільш відчутним є забруднення води у Дніпрі промисловими центрами і містами, які розташовані вище за течією.

Екологічний стан території визначається наявністю забруднення різних середовищ (повітря, вод, ґрунтів тощо) і оцінюється його рівнями.

Повітряний басейн

За метеорологічними умовами місто Дніпропетровськ відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів – 17 % на рік штильові погоди (Районування України за потенціалом забруднення).

Основний внесок у забруднення повітря міста роблять промислові підприємства, викиди яких становлять 64,7% від загального валового викиду шкідливих речовин. Показники забруднення повітря знаходяться у постійному динамічному стані. Згідно з даними «Статистичного щорічника Дніпропетровської області» та даних Департаменту екології та природних ресурсів загальні обсяги викидів забруднюючих речовин в повітря по місту складають біля 161,9 тис. т (біля 14,2% від загальних викидів по області – 1143,8 тис. тон), в тому числі від стаціонарних джерел – 104,8 тис. т (64,7%); пересувних джерел – 57,1 тис. т/рік (35,3%). Індекс забруднення «ІЗА» по місту емпірично обраховується як високий (12,5).

Основними джерелами забруднення є біля 171 виробництв та біля 1500 автогосподарств міста. Основними забруднювачами довкілля залишаються підприємства обробної промисловості та виробники електроенергії, газу та води. Одним підприємством в середньому викинуто 859,7 т/рік. Серед промислових підприємств основними забруднювачами є: ДТЕК Придніпровська ТЕС (66,5 тис. т/рік); ПАТ «Євраз-ДМЗ ім. Петровського» (9,2 тис. т/рік); ПАТ «Інтерпайп НТЗ» (1,2 тис. т/рік); філія ПАТ «Судноплавна компанія –Укррічфлот» (30,7 т/рік);ТОВ «Укрсплав» 14,3 т/рік.

Основні забруднювачі повітря за видом приналежності

Підприємство-забруднювач	*Відомча приналежність*	*Валовий викид, тис. т/рік*
Придніпровська ТЕС ПАТ «Дніпроенерго»	Мінпаливенерго України	66,5
КХП ПАТ «Євраз - Дніпропетровський метзавод ім. Петровського»	Мінпромполітики України	2,1
ПАТ «Євраз - Дніпропетровський метзавод ім. Петровського»	Мінпромполітики України	7, 1
ВАТ «ІНТЕРПАЙП» Нижньо-дніпровський трубопрокатний завод»	Мінпромполітики України	1,2

У викидах основних промислових підприємств переважають оксид вуглецю, оксиди азоту, сірчаний ангідрид та тверді речовини.

Значний внесок, до 35,3%, вносять викиди автотранспорту, частка викидів якого щорічно зростає. Істотну частку в забруднення повітря міста вносить транзитний автотранспорт, що не підлягає обліку.

Загальні рівні забруднення в межах зон впливу 20 - 50 м вуличної мережі фіксується в межах 2 - 14 ГДК. Найвищі навантаження фіксуються по загальноміським та районним магістралям, проспекти: Кірова; Гагаріна, Газети «Правди», Карла Маркса; вул. Київська, Криворізьке шосе, Криворізька, Тітова, Космічна, Донецьке шосе, Каштанова, Курсантська, Карла Лібкнехта, Героїв Сталінграду, Запорізьке шосе, Малиновського та набережні Заводська, ім. Леніна, Перемоги. При цьому, ускладненість ситуацій спостерігається в місцях пониженого рельєфу, перетину магістралей та зниження швидкості руху, вулиць транзитного пропуску потоків.

Контроль за станом повітря проводиться на постах системи Гідромету та міськСЕС:[1]

[1] Примітка. Орієнтовні середньорічні фонові концентрації до 2016 року, при швидкості вітру 0 - 2 м/с, становлять (мг/м^3): по пилу – 0,44; аміаку – 0,09; діоксиду азоту –0,17; формальдегіду – 0,02; оксиду азоту –1,0; фенолу – 0,07; оксиду вуглецю – 4,3; сірководню – 0,01. Показники є контрольною величиною щодо послідуючого відслідковування динаміки забруднення повітря по місту (лист Дніпропетровського регіонального центру з гідрометеорології від 5.02.2015 №09.01/8).

Номер посту	*Пости Гідрометеу*	*Фонові показники по пилу (мг/м^3)*
№10	парк ім. Шевченко	0,480
№11	площа ім. Островського	0,648
№13	вул. Філософська, 94	0,480
№19	вул. Краснопольська, 11	0,482
№20	проспект Петровського, 38	0,480
№24	вул. Б. Хмельницького,	0,335
№25	проспект Героїв, 21	0,480

Дані пости з модернізацією технічного обладнання необхідно розглядати як складові перспективного розширення міської системи моніторингу довкілля.

Фактор забруднення повітря знаходиться у постійному динамічному стані і залежить від багатьох складових. Враховуючи ситуацію, що склалася, проектом «Внесення змін до генерального плану» вважається за доцільне проведення технічної модернізації промислових підприємств з впровадженням систем пило-, газо-, очисних заходів відповідно вимог природоохоронного законодавства. Система організації дорожнього руху та реконструкція магістрально-вуличної мережі (виключення транзитного руху, транспортні розв'язки), також спрямована на вирішення проблеми забруднення повітря продуктами згорання автомобільного палива. Вирішення проблеми можливе тільки шляхом покращення технології виробництва, впровадженням очисних заходів, виключенням транзитного руху та організацією раціональної планувальної структури міста.

Передбачається широка реконструкція та модернізація виробничо-технологічної діяльності промислових підприємств щодо їх екологізації (особливо для виробництв металургійного та хімічного комплексів), що є головною передумовою покращення стану повітря. Проектом визначається за доцільне формування системи моніторингу міського середовища з організацією нових постів контролю за станом повітря.

<u>в межах промислових територій</u>: Войцехівський промрайон; Південно-західний промрайон; Кодакський промрайон; Сурсько-Литовський промрайон; Дніпровський промрайон; Придніпровський промрайон; Кіровський промрайон; Амурський промрайон; Кільченський промрайон.

<u>в межах рекреаційних зон</u>: система островів (о. Комсомольський); водноспортивна зона (Мандриківська); лісопаркова зона (Кіровська, Таромська); міські пляжі (Диївська дача, о. Мирний - Олексіївський); міські парки (дитячий парк, ПКіВ ім. Леніна).

<u>в межах сельбищних територій</u>: житлові масиви (Таромське, Диївка, Комунар, Західний, Будівельник, Тополь, Перемога, Центр, Придніпровськ, Фрунзенський, Воронцовський, Північний).

Створення розгалуженої системи спостережливих постів дозволяє оперативно реагувати на проблему забруднення повітря з чіткими визначенням причин та послідуючим вирішенням комплексу технологічних заходів щодо контролю за станом довкілля.

Для послідуючого обґрунтування розвитку забудови міста, проектом визначено за необхідне розроблення містом окремого спеціалізованого проекту "Комплексної програми охорони довкілля м. Дніпро" у якій передбачити вирішення нагальних санітарно-екологічних проблем пов'язаних із розвитком житлової та громадської забудови, та природоохоронних територій.

Водний басейн

Поверхневі води представлені річками Дніпро, Самара, та потічками.

Річки Дніпро і Самара зарегульовані ДніпроГЕСом. Їх природній санітарний стан не відповідає вимогам щодо рекреаційних об'єктів (ГОСТ 17.1.5.02-80 «Гигиенические требования к зонам рекреации водных объектов»). Згідно «Інвентаризації випусків стоків підприємств» нараховується 174 випуски. На правому березі існує 43 великих випуски в р. Дніпро та більше 30 випусків у балки. В межах Лівобережжя - 30 випусків.

Епізодично в Дніпрі фіксується перевищення ГДК по аміаку, цинку, міді, фенолу, формальдегіду, нафтопродуктам, при цьому фізико-хімічні показники води не відповідають нормативам у 35 - 42%. Значний вплив на забруднення має поверхневий стік (528 км мереж дощової каналізації), що без очистки скидається у водні об'єкти. Сумарний вміст забруднюючих речовин у дощових водах перевищує нормативи іноді у 5 - 10 разів через відсутність очисних споруд в місцях випуску (тільки в районі вул. Павлова і проспекту Праці побудовані прості відстійники).

Однією з головних причин щодо санітарного стану водної акваторії Дніпра має широке поширення мілководдя. Це призводить до цвітіння води, порушення гідробіологічних процесів, унеможливлення широкого рекреаційного використання територій.

Контроль за станом водних акваторій проводиться у створах:

- №8 (ПАТ Євро-ДМЗ ім. Петровського, ПАТ Дніпропетровський трубний завод);
- №9 (ВАТ Інтерпайт – Нижньодніпровський трубний завод);
- №12, №7, №8 (КП Дніпроводоканал, в зоні впливу річок - Оріль, Самара).

За результатами інструментально-лабораторного контролю якість води р. Дніпро знаходиться в межах ГДК, що встановлені для водойм культурно-побутового та господарсько-питного водокористування.

Крім підприємств-забруднювачів, на якість води Дніпра впливають води його приток – річок Самара та Оріль, з якими надходять стічні води підприємств міста.

Для всіх створів р. Самара характерне забруднення води завислими речовинами, БСК5, нафтопродуктами, кадмієм та перевищенням нормативів ГДК для водойм культурно-побутового водокористування в 1,3- 2,6 разів.

За результатами спостережень, що проводились у двох створах р. Оріль якість води за рядом показників відповідає вимогам, встановленим для водойм рибогосподарського та культурно-побутового водокористування.

Централізованим водопостачання місто охоплено на 75%. Використовуються води р. Дніпра. Доля підземних вод у водопостачанні не перевищує 3%. Основним джерелом водопостачання міста є комунальний водопровід – 462,0 тис. $м^3$/добу. Здійснюється трьома водозаборами: міськими – Кайдакським, Ломовським та районним – Аульським.

Кайдакський водозабір (насосно-фільтровальна станція). Експлуатується з 1907 року. Потужність – 250 тис. $м^3$/добу. Охоплює нижню частину міста.

Ломовський водозабір - 100,0 тис. $м^3$/добу. Експлуатується з 1968 року. Забезпечує водою Лівобережжя, Придніпровськ та, частково, м. Новомосковськ.

Аульський районний водопровід. Фактична потужність 550,0 тис. $м^3$/добу. Забезпечує подачу води в об'ємі 280,0 тис. $м^3$/добу для верхньої зони Правобережжя міста.

Якість очищеної та поданої води постачальникам відповідає вимогам «Гігієннічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (лист від 23.01.2015 р, № 768 12-67 КП «Дніпрводоканал»). За результатами досліджень (244,1 тис проб) відхилення від вимог ДержСанПіН 2.2.4-171-10, фіксується у 0,5% випадків за показниками – окислюваність, хлороформ.

Промислові підприємства на виробничі потреби використовують відомчі водозабори.

Отже, основними проблемами водопостачання є: значна водоємкість промислового виробництва, амортизаційний знос споруд Кайдакської та Ломівської насосно-фільтрувальної станцій, незадовільний технічний стан водопровідної мережі, нераціональне використання води питної якості, дефіцит фінансових ресурсів необхідних для розвитку тощо.

Значний внесок в забруднення водних акваторій здійснює система каналізації міста, що має самостійні роздільні системи.

Стічні води центральної частини міста подаються на ЦСА (побудована в 1980 році). Проходять повне біологічне очищення, знезаражуються і скидаються у р. Дніпро.

Стічні води південної частини Правобережжя подаються на ПСА (побудована в 1968 році). Проходять повне біологічне очищення, знезаражуються і скидаються у р. Мокра Сура. Працюють з перевантаженням.

Стічні води Лівобережжя подаються на ЛСА (побудована в 1963 році). Проходять повне біологічне очищення, знезаражуються і скидаються у р. Самару.

Також у північно-східній частині лівобережжя міста існує комплекс очисних споруд «Лісовий». Споруди призначені для прийому та очищення господарсько-побутових стоків від житлової забудови по вул. Передовій та санаторію-профілакторію «Лісовий».

Житловий фонд охоплено централізованим каналізуванням на 77,3%.

Промислові стічні води після локальних очисних споруд на підприємствах скидаються в р. Мокру Суру та Дніпро. Частина підприємств після попереднього очищення скидає стічні води в міську каналізацію.

За даними статзвітності за формою 2-ТП «водгосп» (лист від 13.02.2015 р, №714-212, міського Управління охорони навколишнього природного середовища), скид стічних вод у відкриті водойми по місту складає біля 2,1 млн^3/добу.

Серед найсуттєвіших проблем каналізування міста можна виділити наступні: Незадовільний технічний стан насосних станцій та трубопроводів, а також амортизаційний знос споруд ЦСА, ЛСА, Південної станції аерації та комплексу очисних споруд «Лісний», збільшення площі мулових ділянок, а також обмеженість інвестицій, дефіцит фінансових ресурсів необхідних для розвитку, утримання в належному технічному стані та експлуатації системи водовідведення

Анафелогенність водойм

Загальна площа анафелогенних водойм в межах міста становить 465 га.

Дані ділянки є місцем масового виплоду кровососів, що вносять значний дискомфорт для рекреаційних територій.

Проектом передбачається виконання комплексу гідротехнічних заходів по ліквідації заболочуваності та оздоровленню водних акваторій. Щорічно передбачається проведення фітомеліоративного оздоровлення лінійних водотоків на протязі 16 - 18 км (ліквідація болотної рослинності – обкіс берегів).

Передбачається розчищення водойм на площі 20 - 40 га. Намічається комплекс заходів по благоустрою та ландшафтному впорядкуванню прибережних захисних смуг. Але, в цілому, вирішення даної проблеми можливе лише шляхом оздоровлення всієї площі акваторії міста на виконання «Національної програми оздоровлення басейну р. Дніпра та поліпшення якості питної води».

Стан ґрунтів

За даними геохімічного обстеження міста (Екологічна карта м. Дніпропетровська – 2000 р.) в межах міста виявлені території різного ступеня забрудненості.

Правобережжя характеризується слабкою проникністю з відсутністю промивного режиму фільтрації, що створює умови для формування значних за площею ареалів забруднення з підвищеними концентраціями токсичних речовин на територіях промислових виробництв та прилеглих сельбищних зон. Загальний рівень забруднення на Правобережжі характеризується як помірно-небезпечний з локальними ділянками небезпечного забруднення:

- ВАТ «Дніпропетровський трубопрокатний завод»;
- ВАТ «ДМЗ ім. Петровського»;
- ВАТ «ДМЗ ім. Бабушкіна».

Окрім того, починаючи з ж/м «Красний камінь», «Західний», «Тополь», «Мандриківка», «Перемога» прослідковується зона небезпечного забруднення.

Західна частина міста (Таромське, Сухачівка, Діївка) характеризується помірним забрудненням. В межах заплавної частини забруднення знижується до нормативних показників.

Лівобережна частина міста розташована на широких алювіальних терасах Дніпра. Це і обумовлює невисокий рівень забруднення ґрунтового покриву (висока ступінь промивного режиму). Зони підвищеного забруднення представлені промисловими територіями: ВАТ «Завод прокатних валків»; ВАТ «Нижньодніпровський трубний завод»; ВАТ «Комінмет».

Знешкодження твердих побутових відходів здійснюється на «Комплексі раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний», розташованому в балці «Пташина», в північній частині Новоолександрівської сільської ради Дніпропетровського району, в районі ст. Войцехово. На даний час введена в експлуатацію перша черга будівництва – перший пусковий комплекс полігон ТПВ та ПВ (промислові відходи) площею 3,00 га, експлуатується з 01.11.2012 р. Другий пусковий комплекс першої черги побудовано та введено в експлуатацію 23.09.2014 року.

Система санітарного очищення міста - планово-регулярна, здійснюється за допомогою контейнерів. Санітарним очищенням охоплено близько 95% міста.

Радіаційний стан

Згідно постанов Кабінету Міністрів України №106 від 23.07.1991 і №600 від 29.08.1994 місто не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. Рівні гама-фону становлять 12-17 мкр/год, щільність забруднення ґрунту цезієм137 < 1 ки/км^2.

За результатами вимірів концентрації природної радіоактивності радону 222 на об’єктах забудови та реконструкції випадків перевищення допустимих значень (50 Бк/м3) не зафіксовано. По даному фактору система планувальних об’єктів відсутня.

В плані локального забруднення необхідно відмітити наявність ділянки площею 33,0 га сховища "База-С" діяльності колишнього Придніпровського хімічного заводу (ПХЗ) збагачувальної фабрики по переробці уранової руди (пуста порода). Сховище працювало із 1960 – 1991 років. На даний час, починаючи із 2005 року, іде утилізація відходів на «Східному ГЗК - Жовті Води» відповідно Постанові Кабінету Міністрів України від 26.11.2003 №1846 «Державна програма проведення небезпечних об’єктів виробничого обєднання ПХЗ в екологічно безпечний стан». За даними міськ СЕС від 15.12.3003 №41-39 та Комісії Держатомрегулювання порушень санітарного законодавства не виявлено. Із урахування заходів по оперативному видаленню відходів ділянка в районі «Таромського» підлягає екологічному контролем території до її повного очищення із послідуючим веденням моніторингу.

Електромагнітне забруднення

Джерелом електромагнітного фону є також трансформаторні підстанції: 21 ПС-150 кВ та 7 ПС-35 Кв. Розподіл електроенергії між споживачами міста здійснюється на напрузі 150 кВ та 35 кВ. Для електропостачання ТОВ «Металургійний «Дніпросталь» побудована підстанція 330/35/6 кВ та прокладені дві кабельні лінії 330 кВ від Придніпровської ТЕС.

Згідно ДБН 360-92** (таблиця 8.5а) для мереж ЛЕП напругою 35 Кв та 150 кВ, трансформаторних підстанцій напругою до 220 кВ включно, СЗЗ не встановлюються. Встановлюється тільки охоронна зона 15, 25 м в обидва боки відповідно, а для даних трансформаторних підстанцій - 3 метри від їх огорожі. Для ЛЕП напругою 330 кВ і вище , встановлюється також і СЗЗ, 20 - 40 метрів.

Крім того, у межах міста є три об'єкти РТО з проявами електромагнітних випромінювань:

- радіотелевізійна передавальна станція (вул. Телевізійна, 3), СЗЗ - 100 м;
- середньохвильова радіомовна радіостанція (пр. Гагаріна, 103), СЗЗ - 300м;
- радіомовна радіостанція (пр. Кірова, 35), СЗЗ – 150 м.

Дані обмеження відносяться до постійного фактора присутності. Проектне рішення дану ситуацію враховує.

В міста наявні об'єкти стільникового зв'язку. Згідно з технічною характеристикою та наявними санітарними паспортами, прояв даного фактора відбувається в межах технічного відводу території і не поширюється на ділянки житлової забудови. Їх розміщення проводиться тільки на підставі наявності санітарних паспортів.

В межах аеропорту «Дніпропетровськ» (технічна територія) існує система радіонавігаційних об’єктів. СЗЗ знаходяться в межах технічної території і обмежень на суміжну територію не створюють (лист від 15.02.2014 №1.40-594 ТОВ «Міжнародний аеропорт Дніпропетровськ»).

Акустичний режим

Основними джерелами шумового забруднення м. Дніпропетровськ, що мають прояв планувальних обмежень, є вулична мережа з транзитним рухом транспорту, залізниця, система основних трансформаторних підстанцій та аеродром.

Шум від трансформаторних підстанцій

Електропостачання в місті Дніпропетровськ забезпечується через мережі та підстанції ПАТ «ДТЕК «Дніпрообленерго». На балансі ПАТ «ДТЕК «Дніпрообленерго» знаходяться 21 ПС-150 кВ та 7 ПС-35 кВ, також електропостачання міста здійснюється через абонентські підстанції напругою 150 кВ та 35 кВ. Для електропостачання ТОВ «Металургійний завод «Дніпросталь» побудована підстанція 330/35/6 кВ.

Перевищення допустимого рівня шуму фіксується тільки в межі технічного відводу території, тому проводити додаткові шумозахисні заходи на даних ділянках не доцільно.

Шум від залізниці

Дніпропетровський залізничний вузол утворюється схрещенням двох магістральних залізничних напрямків: двоколійної електрифікованої широтної лінії Київ-Знам'янка-Дніпропетровськ-Чаплине й одноколійної меридіональної лінії Харків-Дніпропетровськ-Херсон (електрифіковані ділянки). Шумове забруднення від залізниці має лінійно-векторне поширення. Згідно проекту «Комплексна схема транспорту міста Дніпропетровська на період до 2030 року» (ДП УДНДІПМ «Діпроміcто», 2010 р.) визначені зони впливу входять в межі СЗЗ та ділянок відводу території; в межах міста – 100 метрів від крайньої осі руху, за межами міста – 100,0 метрів (50,0 метрів за умови застосування шумозахисних екранів).

Шум від автотранспорту

За рівнем еквівалентного автотранспортного шуму згідно проекту «Комплексна схема транспорту міста Дніпропетровська на період до 2030 року» (інститут «Діпроміcто», 2010 р.) по магістралям загальноміського значення рівні забруднення фіксуються в межах 50 - 80 метрів. Найбільше навантаження припадає на першу лінію забудови з перевищенням діючих нормативів на 12 - 20 дБА. Як показують інструментальні виміри, шум, що виникає на проїжджій частині магістралі, розповсюджується не тільки на примагістральну територію, але і вглиб житлової забудови. По магістралям районного значення дані показники фіксуються в межах 30 - 40 метрів із перевищенням нормативів 8 – 12 дБА.

Шум від аеропорту

Міжнародний аеропорт «Дніпропетровськ», класу «В» (4-С), розташований в південній частині приміської території, у 5 км на Пд.Сх., утворений у 1943 – 1957 рока. Виконує функцію міжнародного і регіонального з перспективною пропускною спроможністю біля 700 пар на годину повітряних суден. Середньодобове відправлення літаків у 2014 році – 12 одиниць. Злітно-посадова смуга східно-західного напряму з параметрами 2850×44 м, залізобетонне покриття (лист від 15.12.2014 №1.40-594, «Міжнародний аеропорт Дніпропетровськ»). Остання реконструкція аеропорту була виконана у 1988 році. Із 2010 року проводиться його реконструкція за стандартами ІКАО. На даний час технічна документація в повному обсязі не розроблена відповідно вимог Повітряного Кодексу України (ст.54; та розділ 8). Із урахуванням розташування ЗПС, наявні траси польотів не перетинають сельбищну територію. За містобудівними обмеженнями щодо акустичного забруднення регламентується відкритими нормативними параметрами (СНиП 2.05.08-85 "Аеродроми" , п.7.4), щодо бокового віддалення від ЗПС – 2000 метрів, а також Постановою КМУ від 29.03.2003 №401(п. 20 «Польоти над населеними пунктами»).

На даний час проект визначення зон акустичного впливу (А, Б, В, Г) та зон обмеження забудови (ДСП 173-96), об'єктів аеронавігації - не розроблявся

Орієнтовні параметри акустичного впливу приведені за об'єктами аналогами (зона «Г»). Дані параметри є постійною величиною і будуть такими і надалі до часу розробки спецпроекту. Будівництво в межах зони впливу аеродрому регламентується фактором безпеки польотів і повинно проводитись тільки по узгодженню з органами державного регулювання діяльності авіації та відповідним рішенням органів місцевого самоуправління (ст. 41 «Повітряний Кодекс України»).

Природно-заповідний фонд

В межі міста об’єкти природно-заповідного фонду, що внесені до Державного реєстру займають площу 166,3 га (0,41% від площі міста). Перелік об'єктів приведено відповідно інформації Департаменту екології та природних ресурсів ОДА (лист від 10.02.2015 №01/11 - ГоловАПУ)

Загальнодержавного значення:

- Ботанічний сад ДНУ– 33,0 га. (Постанова РНК УРСР від 23.07.1933 №147)
- Парк ім. Шевченко – 45,0 га.(Постанова РМ УРСР від 26.07.1972 №22)

Місцевого значення:

- парк ім. Глоби (Чкалова) – 40,0 га. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва. Проспект Карла Маркса, 96. (рішення облвиконкому від 22.06.1972 №391);
- Севастопольський парк – 6,5 га. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва. Жовтневий район (рішення облвиконкому від 22.06.1972 №391);
- парк ім. Леніна – 35,0 га. Парк - пам'ятка садово-паркового мистецтва. Ленінський район. (рішення облвиконкому від 22.06.1972 №391);
- «Ділянка тополевих насаджень» – 5,0 га. Ботанічна пам'ятка природи. Ленінський район, лісництво, кв. 16, діл. 3. (рішення облвиконкому від 26.05.1977 №346);
- «Ділянка дубових насаджень» – 1,8 га. Ботанічна пам'ятка природи. Ленінський район, лісництво, кв. 33, діл. 6. (рішення облвиконкому від 26.05.1977 №346).

Існуючі об’єкти ПЗФ в межах Дніпропетровського району:

- Дніпровсько-Орільський природний заповідник – 3766,2 га (Постанова Ради Міністрів УРСР від 15.09.1990 №262);
- Кільченський ландшафтний заказник – 100,0 га (Постанова Ради Міністрів УРСР від 28.10.1974 № 00).
- урочище «Яцево» – 175,0 га. Лісовий заказник (Постанова Ради Міністрів УРСР від 19.04.1977 №198).
- балка «Кирпічна» – 2,5 га. Ландшафтний заказник (рішення представника Президента в області від 28.09.1992 №473).
- «Отченашкові наділи» – 400,0 га. Ландшафтний заказник (розпорядження голови обладміністрації від 19.12.1995 №50-р).

- балка «Павлівська» – 28,0 га. Ландшафтний заказник (рішення облвиконкому від 09.10.1979 №568).
- балка «Орлова» – 9,4 га. Ландшафтний заказник (рішення облвиконкому від 09.10.1979 №568).
- балка «Липова»– 3,1 га. Ландшафтний заказник (рішення облвиконкому від 09.10.1979 №568).
- балка «Осипова» - 14,4 га. Ландшафтний заказник (рішення облвиконкому від 22.06.1972 №391).
- балка «Бубликова» – 11,3 га. Ландшафтний заказник (рішення облвиконкому від 09.10.1979 №568).
- «Павлівський ліс» – 5,0 га. Ботанічна пам'ятка природи (рішення облвиконкому від 22.06.1972 №391).
- «Гранітні скелі» – 4,0 га. Ботанічна пам'ятка природи (рішенні облвиконкому від 22.06.1972 №391).
- балка «Зміїна» – 146,0 га. Ботанічний заказник (рішення облради від 20.06.2014 №550-26/VI).
- «Краснопільський» – 80,0 га. Ботанічна пам'ятка природи (рішення облради від 20.06.2014 №550-26/VI).

Території зарезервовані для послідуючого створення об'єктів ПЗФ в межах Дніпропетровського району.(Рішення Облради від 19.03.2002 №525-22/XXIII та від 22.03.2006 №768-33/IV)

- Самарські плавні (Новомосковський та Дніпропетровський райони).
- Балка Левчишина (Синельниковський та Дніпропетровський райони)
- Отченашівські наділи
- Любимивські балки.
- Чаплинські кучугури.
- Дііївські плавні.
- Сухачівський нагірний.
- Балка Тунельна.
- Урочище Войцехове
- Ясно-Долинський.
- Суха Сура (Криничанський та дніпропетровський райони).
- Дніпровсько-Орільський (Дніпропетровський та Петриківський райони). Розширення існуючого природного заповідника.
- Кільченський (Новомосковський та Дніпропетровський райони). Створення національного природного парку.
- Дніпровські Пороги (Дніпропетровський, Солонянський, Синельниківський райони). Створення НПП.
- Ставкова система Таромського рибгоспу (м. Дніпропетровськ)

- Стратотип кодацького горизонту в балці Сажавці (м. Дніпропетровськ).
- Рибальський кар'єр.
- Монастирські скелі (м. Дніпропетровськ).
- Відслонення плагіогранітів сурського комплексу.
- Типовий рельєф горбистих пісків на другій терасі р. Дніпро (село Курилівка).
- Волоські скелі (на правому березі р. Дніпро в районі с. Волоське).

Щодо визначення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів варто зауважити, що протягом останніх 5-6 років дане питання набуло особливої актуальності. Господарське використання земель в межах прибережних захисних смуг регламентується дією Земельного та Водного кодексів України. Згідно Закону України «Про внесення змін до Водного та Земельного кодексів України щодо прибережних захисних смуг» прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою

Державним регіональним проектно-вишукувальним інститутом «Дніпродіпроводгосп» в період 2008 2011 років розроблений ряд проектів щодо визначення водоохоронних та прибережних захисних смуг водних об'єктів м. Дніпропетровська. Дані проекти будуть враховані при прийнятті проектних рішень. Зведений проект водоохоронних зон та прибережних захисних смуг всіх водних об'єктів (водойм і водотоків) в місті не розроблявся. На даному етапі з урахуванням сучасних вимог землекористування необхідне розроблення такого проекту спеціалізованими землевпорядними організаціями на існуючій кадастровій базі.

При цому необхідно враховувати вимоги щодо об'єктів які знаходяться в межах нормативної частини ПЗЗ. Зокрема, відповідно ВКУ (ст. 89), об'єкти що знаходяться у межах ПЗС, можуть експлуатуватись, якщо не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню із ПЗС.

Для досягнення нормативного показника по зеленим насадженням загального користування передбачається організація системи зелених насаджень у основному за рахунок створення системи нових скверів. Для їх надійної охорони, проектом ген. плану пропонується надання їм у послідуючому природоохоронного статусу - об'єктів садово- паркового мистецтва.

Щодо прибережних захисних смуг, то дані території розглядаються як складова екологічного каркасу міста. вони підлягають інженерному упорядкуванню, озеленення, благоустрою з послідуючим широким рекреаційним використанням. (ст. 59 Земельного Кодексу України).

За містобудівною пропозицією в межах міста орієнтовні розміри ПЗС складають: по р. Дніпро (протяжність в межах міста 32,0 км), орієнтовна площа ПЗС – 640,0 га; по р. Самара (протяжність в межах міста 6,5 км), орієнтовна площа ПЗС – 65,0га. Із урахуванням рельєфу та водозбірної площі, уся територія міста знаходиться в межах водоохоронної зони.

Природно-рекреаційні території

В межі міста представлені водно-пляжними ділянками на островах – Мирний, Олексіївський, Зелений, Комсомольський, Шевські, водноспортивна зона. В межах прибережних лісових масивів – «Діївська дача». В межах прибережних житлових масивів – «Сонячний», «Перемога», «Придніпровський».

Загальноміська площа пляжів – 97 га, в тому числі відносно облаштованих – 46 га. Орієнтовна рекреаційна ємність пляжів проектом визначається у 119 тис. осіб одночасного знаходження відповідно вимог ДБН 360-92** (п. 5.17).

Умовно облаштовані пляжі

Пляж	*Площа, га*	*Рекреаційна ємність, тис. осіб*
«Діївська дача»	9,0	11,3
на о. Мировий	9,2	11,5
біля ПКіВ ім. Воронцова	5,4	6,8
ж/м «Сонячний»	2,9	3,6
на о. Олексіївському	9,8	12,3
На гребному каналі	12,5	15,6

Необлаштовані пляжі (резерв)

Пляж	Площа, га	Рекреаційна ємність, тис. осіб
на о. Зелений	7,5	9,4
біля ПКіВ ім. Воронцова	6,1	7,6
на о. Комсомольському	14,0	17,5
на о. Шевському	9,0	11,3
ж/м «Перемога»	7,5	9,4
ж/м «Придніпровський»	2,0	2,5

На першу чергу пропонується інженерно-санітарне облаштування пляжів на площі – 49 га з орієнтовною ємністю в 61,0 тис. осіб одночасного знаходження.

Інші пляжні території площею 39,0 га слугують резервом і підлягають облаштуванню в межах розрахункового строку з пороговим сумарним навантаженням – 58,0 тис. осіб.

Рекреаційна ємність міських лісів та пляжів

Відповідно ДБН 360-92** (п. 5.6) міські ліси – 3,7 тис. га повинні бути переведені в лісопарки як території загального використання з рекреаційним навантаженням – 10 осіб/га. Рекреаційна ємність одночасного навантаження складає 37,0 тис. осіб. Для поліпшення рекреаційного використання дані території потребують інженерно-ландшафтного впорядкування відповідно їх проектного функціонального використання. При цьому, розвиток об’єктів рекреаційного призначення регламентується пороговим значенням ємності території – 37,0 тис. чол. Порогове значення рекреаційної ємності пляжних територій визначене в сумі 61,0 тис. осіб.

Сумарна рекреаційна ємність міських територій короткочасного відпочинку (міські ліси та пляжі першої черги) визначена з можливістю одночасного навантаження в 98,0 тис. чол./день при умові формування відповідної ландшафтно-планувальної організації та інженерного облаштування, що потребує подальшої проектної розробки по кожній із визначених територій.

Екологічна мережа міста

Екологічна мережа міста представлений системою зелених насаджень, водними акваторіями, об'єктами ПЗФ та системою прибережних захисних смуг.

Орієнтовний баланс екологічної мережі

Складові	Площа, га	Пропозиції
Міські ліси	3693,7	Відносяться до природоохоронних територій. Підлягають ландшафтному впорядкуванню
Зелені насадження загального користування	566,4	
Водні акваторії	6929	
Об'єкти ПЗФ	166,3	
Прибережні захисні смуги	1600	
Разом	12955,4	

Орієнтовна сумарна площа складових екологічної мережі міста – 12955,4 га, що становить 32,0% від площі міста (40,5 тис. га).

Проектне рішення щодо планувальної організації даних територій направлене на їх ландшафтно-інженерне облаштування з послідуючим рекреаційним використанням. Дані заходи будуть сприяти оздоровленню міського середовища та підвищать його екологічну стійкість до техногенних навантажень.

Планувальні обмеження

Система планувальних обмежень *техногенного характеру* міста Дніпропетровськ представлена санітарно-захисними зонами та охоронними від промислових підприємств і виробництв, транспортних об'єктів, об'єктів комунального призначення та інженерних споруд і комунікацій.

Головні планувальні обмеження представлені санітарно-захисними зонами:

промислових підприємств. Усі промислові підприємства міста відносяться до I - V класу шкідливості, для яких нормативні санітарно-захисні зони становлять від 1000 до 50 м.

Варто зауважити, що в останні роки завдяки зменшенню обсягів промислового виробництва забруднення від стаціонарних джерел викидів зменшилось. Враховуючи те, що в умовах сформованого міста витримати вимоги по територіальних розривах санітарно-захисних зон неможливо, головним завданням підприємств (особливо І - ІІІ класів шкідливості), що їх створюють, є впровадження новітніх технологій з подальшим погодженням скорочення параметрів санітарних захисних зон до мінімально-можливих розмірів. У відповідності з ДСП 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства. Здійснення екологічної політики має бути зорієнтоване не на екстенсивні дії (віддалення від джерела забруднення), а на усунення причини забруднення (впливу цього джерела на довкілля) та забезпечення екологічної стабільності розвитку міста. Основний шлях в цьому напрямку – модернізація технологій виробничих процесів.

Що стосується підприємств IV - V кл. шкідливості (будівельно-монтажні, ремонтно-будівельні, виробничо-транспортні підприємства, підприємства обслуговування транспорту, харчової промисловості, промислово-складські бази), то тут варто звернути увагу на їх дисперсне розташування по всій території міста. Дана проблема зводить нанівець можливість раціональної планувальної організації території і потребує вирішення шляхом передислокації вищезгаданих об’єктів до промислових та виробничо-складських зон.

Отже, планувальні обмеження, представленні санітарними зонами підприємств є динамічним обмежуючим фактором, що потребує постійного моніторингу з боку служб державного санітарно-епідеміологічного нагляду та державних екологічних служб.

Серед *комунальних об’єктів*, як і 6 років тому, найбільші обмеження створюють очисні споруди промислово-побутової каналізації: Центральна станція аерації (потужність 360,00 тис. м^3/добу) – 500 м, Південна станція аерації (потужність 45,00 тис. м^3/добу) – 400 м, Лівобережна аерації (потужність 160,00 тис. м^3/добу) – 500 м, комплекс очисних споруд «Лісний» (потужність 400,00 м^3/добу) – 200 м, а також низка локальних очисних споруд каналізації.

Окрім того, суттєвим фактором, що обмежує можливість планувального розвитку території міста є «Комплекс раціонального використання та зберігання побутових відходів „Правобережний», а також значна кількість стихійних сміттєзвалищ, що потребують якнайшвидшої рекультивації.

Одними із суттєвих джерел забруднення природного середовища і важливих факторів, які обумовлюють планувальну структуру міста з точки зору територіальної обмеженості, є кладовища традиційного поховання. Санітарно-захисна зона від території діючих кладовищ до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м, а від закритих (з закінченим кладовищ ним періодом) – 50 м. Умови утримання та упорядкування кладовищ повинні відповідати вимогам ДСП 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» від 01.07.1999 року.

Суттєвим планувальним обмеженням у південній частині міста є проходження територією траси магістрального газопроводу та розташування в межах міста газорозподільних станцій. Територіальні розриви (охоронні зони) становлять до 300 м по обидві сторони від осі газопроводу та до 175 м від ГРС (Постанова КМУ №17 47 від 16.10.2002 р.). Окрім того, ГРС обладнані одоризаційними установками меркаптанами, що вимагає дотримання санітарно-захисної зони 300 м.

Окрім того, з метою упередження забруднення ділянок водовідбору та запобігання їх техногенного забруднення розроблені та затверджені рішеннями міськвиконкому «Заходи по зонах санітарної охорони Кайдацького та Ломівського водозаборів» №1279 від 26.09.1996 р. та «Проект зон санітарної охорони насосних станцій ІІІ підйому і магістральних водоводів» №15/8 від 09.04.2003 р.

Певні планувальні обмеження створюють також *об'єкти транспортної галузі,* зокрема залізничні вокзали та автовокзали (санітарно-захисні зони становлять 100 м). Система АЗС, СТО та гаражів (санітарно-захисні зони від 25 до 50 м) потребує свого територіального впорядкування – винесення за межі сельбищ них територій, концентрація у комунальних зонах як існуючих так і формованих.

При прийнятті проектних рішень щодо функціонального використання території також враховуються інші охоронні зони комунікаційних об'єктів, інженерних мереж.

Об'єкти	*Нормативна СЗЗ відповідно класу шкідливості, м*	*Документ*
Промислові та транспортні підприємства		
ВАТ «Дніпроенерго» (Придніпровська ТЕС)	1000	Потребує уточнення та розробки спецпроекту
ПАТ «Інтертайп» Нижньодніпровський трубопрокатний завод	1000	ДСП 173-96 (додаток №4)
ВАТ «Дніпропетровський металургійний завод ім. Комінтерна»	1000	- // -
ПАТ «Євраз-Дніпропетровський металургійний завод ім. Петровського»	1000	- // -
АБЗ (за межами міста)	1000	- // -
ВАТ «Дніпрококс»	1000	- // -
ТОВ «Міськшляхрембуд» - АБЗ	1000	- // -
ПФ «Весмік» - АБЗ	1000	- // -
ТОВ «Магрок»	500	- // -
ВО «Південний машинобудівний завод ім. Макарова»	500	- // -
ЗАТ «Дніпропетровський цементний завод»	500	- // -
ТОВ «Дніпропетровський дослідний завод «Енергоавтоматика»	500	- // -
ПАТ «Дніпроважмаш»	500	- // -
ВАТ «Дніпрополімермаш»	300	- // -
ДП НВК «Електровозобудування»	300	- // -
МВФ «Гама»	300	- // -
ВАТ «Дніпропрес»	300	- // -
ТОВ НВЦ «Консіма»	300	- // -
ТОВ «Веста_Індстріал»	300	- // -
ПАТ «Веста-Дніпро»	300	- // -
ТОВ «Український завод надвеликих габаритних шин»	300	- // -
ПАТ «Дніпропетровський завод прокатних валків»	300	- // -
ВАТ «Дніпропетровський лакофарбовий завод»	300	- // -
ТОВ «Славутич»	300	- // -
ВАТ «Дніпрошина»	300	- // -
ТОВ «Агрооовен»	300	- // -
ЗАТ «Промарматура»	300	- // -
ВАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод»	300	- // -
ВАТ «Трубний завод»	300	- // -
ТОВ «Теко»	300	- // -
ПАТ «Дніпропетровський агрегатний завод»	300	- // -
ТОВ «Дніпропетровський завод хімічних виробів»	100	- // -
ВАТ «Дніпрометиз»	100	
ТОВ «Конкорт»	100	- // -

Об'єкти	*Нормативна СЗЗ відповідно класу шкідливості, м*	*Документ*
Інші промислові підприємства IV - V класу шкідливості*	50 - 100	- // -
Паливні склади підприємств міста	100	ДСП 173-96 (додаток №6)
Транспортні мережі та споруди		
АЗС, СТО, гаражі	25/35/50	ДСП 173-96 (додаток №4),
Залізничний вокзал	100	ДСП 173-96 (додаток №9)
Автовокзал	100	- // -
Аеропорт	СНиП 2.05.08-85 «Аеродроми»	Орієнтовно за об'єктами-аналогами (до 2,0 км ЗПС)
Залізниця (головна гілка) /під'їзні та пристанційні колії	100/50	ДБН 360-92**, п. 7.8.
Об'єкти комунального призначення		
Склади, бази, господарські двори	50/100	ДСП 173-96 (додаток №4, 6)
Кладовища (закриті/діючі)	50/300	ДСП 173-96 (додаток №4)
Очисні споруди каналізації (проектна потужність 0,4– 360,0 м^3/добу)	200-500	ДСП 173-96 (додаток №12)
Комплекс раціонального використання та зберігання побутових відходів „Правобережний»	500	ДСП 173-96 (додаток №4)
ГРС, ГКС	300/150-700**	ДСП 173-96 (додаток №4)/ Постанова КМУ №1747 від 16.10. 2002 р.
Комунікаційні об'єкти		
ЛЕП (35-110 кВТ)	15-20**	ДБН 360-92**, (таб. 8.5*)
Магістральний газопровід І-го кл.	До 300**	Постанова Кабінету Міністрів №1747 від 16.10. 2002 р.
Природоохоронні об'єкти		
Прибережна захисна смуга річок Дніпро, Самара, озер та струмків	25-100	Відповідно ряду проектів щодо визначення водоохоронних та прибережних захисних смуг водних об'єктів м. Дніпропетровська та з урахуванням вимог ВКУ (ст. № 88)
Об'єкти природно-заповідного фонду		Відповідно графічних матеріалів охоронного зобов'язання

* - до підприємств IV класу шкідливості відносяться – будівельно-монтажні, ремонтно-будівельні, виробничо-транспортні підприємства. До V кл. шк. – підприємства обслуговування транспорту, харчової промисловості, промислово-складські бази.

** - - охоронна зона

Дані обмеження регламентують функціональне використання території міста, що і враховується даним проектом.

3. ПЛАНУВАЛЬНА СТРУКТУРА ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ МІСТА

Згідно завдання на проектування даним проектом передбачений територіальний розвиток міста – включення в міські межі 1512 га земель Новоолександрівської сільської ради Дніпропетровського району. На цій площі розташовані селище Авіаторське, потужні об’єкти інженерної і транспортної інфраструктури.

Даним проектом внесення змін до Генерального плану розвитку міста Дніпропетровська передбачається інтенсифікація використання міської території, планувальний розвиток за рахунок переважно внутрішніх територіальних ресурсів в існуючих адміністративних межах.

При площі забудованої території 22 тис. га місто має низькі показники щільності населення. Транспортна і інженерна мережі за умов їх недостатнього розвитку і довжини працює з перевантаженням і неефективно.

Місто знаходиться в оточенні переважно цінних і зрошуваних сільськогосподарських земель.

Внутрішні вільні від забудови, переважно заболочені і відкриті землі за умов вдосконалення функціонального зонування, виконання інженерної підготовки, розглядаються як головний резерв компактного розвитку міста.

З аналізу існуючого планування і сформованої планувальної структури очевидно, що основним їх недоліком є відсутність чітких глибинних правобережних підходів до мостів через р. Дніпро і, також, широтних і рокадних (вздовж русла Дніпра) розподільчих магістралей, які забезпечують більш рівномірне навантаження на мостові переходи і зовнішні виходи.

В зв’язку з цим в основу територіального упорядкування покладена ідея формування планувального каркасу міста на основі реорганізації, нового будівництва і реконструкції міської вуличної мережі відповідно до сучасних вимог і перспективного розвитку міста.

Формування проектної планувальної структури підпорядковане вирішенню головних задач:

- підвищенню комунікативних характеристик існуючої міської тканини;
- забезпеченню ефективними зв'язками нових ділянок житлово-громадської забудови з зоною загальноміського центру і місцями рекреації;
- сприянні активізації містобудівних процесів в депресивних районах міста.

Запропоновані даним проектом зміни до генерального плану і уточнення його рішень полягають в визначенні найбільш пріоритетних і можливих, з точки зору реалізації, елементів планувального каркасу.

Відповідно до прийнятого рішення, роль такого планувального каркасу будуть виконувати головні осі функціональної діяльності міста – автомагістралі безперервного руху і автомагістралі загальноміського значення.

Проектом пропонується наступне трасування магістралей безперервного руху:

Широтні напрямки на лівобережжі:

- Полтавське шосе – вул. Передова – Донецьке шосе – паралельно вул. Варварівській – туп. Солончаковий - вул.Каруни – вул. Степана Разіна – вул. Комісара Крилова;
- Криворізьке шосе – вздовж південної межі «ПМЗ» - вул. Шинна – Запорізьке шосе – просп. Труда – південний обхід (II черга)

Меридіональні напрямки, що забезпечують глибинні підходи на правобережжі:

- Запорізьке шосе – південний обхід (II черга) – Південний міст – вул. Гаванська – Усть-Самарський міст – проектний шляхопровід на ст. Нижньодніпровськ-Вузол - вул. Комісара Крилова – вул. Винокурова – вул. Журналістів - Донецьке шосе;
- Криворізьке шосе – балка Суха – через промислову зону між ділянками «Дніпроважмаш» і «Дніпрококс» - вул. Кайдацький шлях - Кайдацький міст – Донецьке шосе.

Доповненням планувального каркасу міста є мережа магістралей регульованого руху і система відповідних містобудівних вузлів.

Існуючі широтні напрямки правобережної частини міста передбачається доповнити магістраллю:

- відгалуження від Кайдацького напрямку – вул. Коксова – вул. Давидова – вул. Уральська - пр. Ілліча – через Краснoповстанську балку з виходом до пр. Гагаріна.

Суттєве доповнення планувального каркасу передбачається шляхом побудови нового Павловського мостового переходу через р. Дніпро, правобережного підходу до нього і додаткового меридіонального напрямку:

- вул. Криворізька – Аптекарська балка – вул. Павлова – Павловський міст – вул. Вітчизняна – Донецьке шосе.

Намічається суттєве підвищення містоформуючої ролі проспектів Калініна, Пушкіна, вул. Чкалова на основі їх реконструкції.

Решта проектних лінійних планувальних елементів, які зазначені в діючому генеральному плані, даним проектом або переглянуті або віднесені до надто віддаленої перспективи. Ці зміни вносяться згідно наступних вимог:

- чітка відповідність запропонованих заходів реальним потребам розвитку міста, враховуючи суттєве зменшення прогнозної чисельності населення;
- найповніше використання потенціалу існуючої магістральної вуличної мережі і існуючих мостових переходів;
- забезпечення локалізації транзитних і вантажних транспортних потоків;
- мінімізація вибуття придатного житлового фонду і взагалі об’єктів сельбищної зони при реалізації проектних рішень.

Згідно з прийнятою планувальною структурою в даному проекті з метою раціонального використання міських земель і створення сприятливих умов проживання формуються наступні функціональні зони: *житлова зона; зона загальноміського центру; виробнича зона; рекреаційна зона*.

Зона загальноміського центру

Проектом розглядається як поліфункціональна структура і містить в собі зону історичного ядра віссю якого є пр. Карла Маркса, а центром пл. Леніна, зону адміністративних будинків, торгово-комерційних установ, установ культурно-побутового обслуговування, рекреаційну зону.

Проектним рішенням передбачені основні заходи щодо організації функціонування загальноміського центру:

- реконструкція історичного ядра зі збереженням основ структури і характеру сформованої забудови, дотриманням режимів історичних ареалів і комплексної охоронної зони культурної спадщини;
- диференціація руху пішоходів і транспорту з виділенням зон вільних від автомобільного руху;
- озеленення і санація внутрішніх квартальних територій.

Функціональний розподіл території центру: зона історико-архітектурна з виділенням пам`яток і їх зон охорони, ділова, комерційна зони, зона культурно-просвітницьких установ, зона житлової забудови, рекреаційна (бульвари, сквери, парки) – можуть бути конкретно визначені на наступних стадіях проектування (детальний план території і правила забудови).

По своїй містобудівній ємкості історично сформована частина міського центру не може задовольнити потреб як зона громадсько-ділової активності всього міста.

В зв’язку з цим і, враховуючи планувальні особливості міста, пропонується його розширення по напрямках пропонованої планувальної структури у відповідності з ієрархією магістральної мережі, а саме:

- в північному напрямку розміщення нового поліфункціонального центру в районі перетину пр. Газети «Правда» з пр. Вороцова;
- вздовж пр. Газети «Правда» в районі Будинку торгівлі;
- в південному вздовж Запорізького шосе в районі вул. Панікахи.
- в західному напрямку безпосередньо біля ринку «Озерка» по вул. Боброва, колишні складські промислові ділянки по вул. Ленінградській (нині вільні від забудови)ю.

Периферійні зони поліфункціональних громадських центрів намічені вздовж західного крила першої лінії метрополітену і Набережної та перетині Донецького шосе з вул. Передовою і Березинською, в Самарському районі по вул. Роторній і 20-річчя Перемоги.

Житлова зона

При формуванні архітектурно-планувальної структури міста розміщення житлової забудови є основоформуючим. В даному проекті в якості основних факторів, що визначають вибір ділянок для житлового будівництва прийняті наступні:

- вибір стратегічного напрямку розвитку міста;
- наявність придатних для житлової забудови земель;
- необхідність створення зручних зв'язків сельбищних зон з місцями прикладення праці, закладами обслуговування, рекреацією;
- можливість забезпечення ділянок джерелами і мережами інженерного обладнання;
- стан навколишнього середовища.

Об’єми нового житлового будівництва визначені даним проектом обумовлені наявною чергою на отримання житла і прогнозом чисельності населення міста – 1018,6 тис. осіб.

Порівняно з діючим генеральним планом вони значно скоротилися і становлять по багатоквартирному будівництву 1960,4 тис. м^2, або 31% від раніше наміченого і потребують на прогнозний період 182,8 га території.

Розвиток житлової зони передбачається за рахунок освоєння ділянок в існуючих межах міста на вільних землях, в результаті реконструкції і на ділянках промислових підприємств, спецтериторій, що виносяться або ліквідуються.

Однак, на відміну від діючого генерального плану (де передбачались значні об’єми реконструкції кварталів садибної забудови), реконструктивні заходи в даному проекті, як інвестиційно привабливі, намічені в районах багатоквартирної житлової забудови застарілих серій.

Ці пропозиції базуються на раніше виконаних детальних планах території, які передбачають на чотирьох ділянках площею 172,2 га розміщення 1430 тис. м^2 житла.

Дані ділянки (крім ділянки: пр.. Кірова – вул. Нахімова – вул. Вакуленчука – вул. Титова) віднесені до складу резервних, оскільки площі вільних земель достатньо для необхідного багатоквартирного житлового будівництва на розрахунковий строк (див. розділ «Житловий фонд»).

В даному проекті визначені території розміщення садибної забудови в периферійних районах міста, де такий тип забудови традиційно склався і зафіксований в попередніх затверджених містобудівних документах.

Крім цього, в цих районах наявні вільні від забудови землі, які потребують в одних випадках - заходів по інженерній підготовці, витрат на розвиток вуличної мережі і інженерних комунікацій, в інших – це ділянки ущільнення кварталів існуючої забудови.

Виходячи з загальної площі цих ділянок 283,6 га і прийнятих рішень по формуванню планувальної структури об’єми садибного житлового будівництва визначені в розмірі 345,0 тис. м^2, становить 16% від проектних об’ємів житлового будівництва.

Індивідуальне будівництво в даний час є найбільш привабливою формою вирішення житлової проблеми, а територіальні ресурси для цього в межах міста вичерпані.

Даним проектом (див. «Основне креслення») вказані території за межею міста, які рекомендовані для розвитку житлової садибної забудови для потреб, переважно, мешканців міста Дніпропетровська.

Ці ділянки намічені на землях Ювілейної селищної ради, Новоолександрівської і Олександрівської сільських рад в об’ємі 4369 ділянок на площі 485 га з урахуванням затвердженої містобудівної документації окремих територій Дніпропетровського району.

Комплекс заходів по оновленню забудови, вдосконалення вуличної мережі, інженерно-технічному благоустрою території і створенні, насамкінець, завершеної об’ємно-просторової композиції забудови має охоплювати територію центральної планувальної зони від Набережної ім. В.І. Леніна до пр. Ілліча.

Даним проектом в центральній, північній, і східній планувальних зонах намічені території вибіркової реконструкції, які за рівнем інвестиційної привабливості мало чим поступаються ділянкам що увійшли у розрахунок будівництва на розрахунковий термін.

В проекті ці території розглядаються як резерв для розміщення житлово-громадської забудови на прогнозний строк і перспективу.

Промислова зона

На даний час місто є потужним багатогалузевим промисловим центром країни.

У складі діючого генерального плану із залученням фахівців «Проектного інституту «Придніпровський Промбудпроект» (м. Дніпропетровськ) виконувався розділ «Планувальна організація виробничих територій м. Дніпропетровська».

У місті Дніпропетровську території, які зайняті промисловістю, складами, базами та автотранспортними підприємствами, в межах промислових формувань складають 5216 га. Слід зазначити що йдеться про ділянки підприємств, що включені в межі промутворень.

Серед них (близько 40 % площі промислової зони) багато підприємств зв`язку, технічної і транспортної інфраструктури, комерційних об’єктів тощо. За межами міста, але пов`язані з ним технологічно розташовані підприємства Радгоспного промрайону і частина підприємств Південно-західного промрайону.

Об’єкти промислової зони м. Дніпропетровська зосереджені на лівому та правому береках Дніпра: об`єднані в 27 промислових утвореннях: 13 лівобережних промислових зон і 14 правобережних.

Площа території лівобережної промислової зони – 2130 га, правобережної – 3082г а. Площа, зайнята відокремленими підприємствами складає 237 га.

За час реалізації діючого генерального плану відбулися значні зміни в структурі територій промислових утворень, а також на невикористаних виробничих площах діючих підприємств на різних умовах землекористування розташувались малі підприємства, комерційні склади, бази та інші структури.

У складі даного проекту аналіз ефективності використання території промислової зони не передбачався. За оцінками діючого генерального плану в місті нараховується 553,0 га територій промислового призначення, які на теперішній час не використовуються.

Резервні території в окремих промрайонах з'явились за рахунок банкрутства і ліквідації окремих підприємств, а також за рахунок невикористання вільних територій. Частина підприємств згодна відмовитись від зайвих територій в межах існуючих ділянок.

Даним проектом пропонується залишити невикористані території переважно без зміни їх функціонального призначення для розвитку промисловості і складського господарства на перспективу, розміщення на цих територіях підприємств, які підлягають переносу з інших промислових майданчиків міста.

Частина цих резервних територій підлягають залученню для громадських потреб в разі відсутності шкідливого впливу промутворень.

Це ділянки, прилеглі до магістральних вулиць загальноміського значення, привабливі для розвитку зони громадського центру, території необхідні для будівництва проектної магістральної вуличної мережі тощо.

Подібним резервом для розвитку переважно житлово-господарського будівництва є ділянки підприємств, що підлягають виносу.

В центральній частині міста в історичній зоні розташовані поза промисловими утвореннями ряд промислових підприємств.

Ці підприємства знаходяться у безпосередній близькості до житлової забудови, в тому числі до багатоповерхових будинків і не мають нормативної санітарно-захисної зони, деякі розташовані в прибережній захисній смузі р. Дніпро.

В промутвореннях, також, окремі підприємства потребують виносу по екологічних і планувальних обмеженнях.

Існує значний попит на земельні ділянки особливо в центральній частині міста і зараз складається такий стан, коли приватні інвестиції сприятимуть переміщенню підприємств на нові місця.

В діючому генеральному плані наводився перелік підприємств, рекомендованих до переміщення, загальною площею близько 60 га.

Даним проектом визначені території промислової зони, які рекомендуються до зміни цільового використання і залучення до функцій сельбищної зони і розвитку загальноміського центру.

Передбачені, також, резервні території, 165 га, для розміщення підприємств, що виносяться з центральних районів і нових промислових і комунально-складських об'єктів. Резервні території за існуючими межами міста визначені з урахуванням затвердженої містобудівної документації окремих територій Дніпропетровського району.

Рекреаційна зона

Включає зелені насадження, рекреаційні заклади та фізкультурно-спортивні об'єкти в них.

На розрахунковий строк озеленені території складуть 6968 га (16,4% проектної площі міста, проти 10,3% на даний час).

З них зелені насадження загального користування матимуть площу у 1466,8 га (816,2 га лісопарків та 650,6 га парків скверів, садів і т.п.), при нинішніх 544,0 га.

В межах об'єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і припустимим рекреаційним навантаженням.

В результаті стане можливим покриття потреб в зелених насадженнях загального користування – залучення додаткових територій під парки, сади, сквери, бульвари, набережні, лісопарки, наближених до житлової забудови, вирішити проблеми розміщення біля 600 га територій для спортивно-оздоровчих занять, виділити зони короткочасного відпочинку.

На основному кресленні зазначені території спортивно-рекреаційної спеціалізації, де передбачений високий рівень благоустрою і розміщення відповідних громадських об'єктів.

4. ЖИТЛОВИЙ ФОНД

Чинники, що обумовлюють масштаби житлового будівництва

При визначенні обсягів та структури житлового будівництва на розрахунковий строк для міста були враховані фактори:

- проектна чисельність населення міста;
- кількість родин та одинаків, які перебувають на квартирному обліку;
- аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки;
- наявність територій, які можливо використати для забудови;
- обсяги незавершеного будівництва;
- ветхий та аварійний житловий фонд;
- пропозиції щодо проведення реконструктивних заходів.

Чисельність населення міста. Згідно розрахунків, проведених спеціалістами інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, чисельність наявного населення міста Дніпропетровська на 1.01.2036 р. прийнята у **1015,8** тис. осіб (див. розділ «Прогноз чисельності та статевовікового складу населення»).

Аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки. У середньому за рік за ретроспективний період (2004 - 2012 роки) у місті будувалося біля **380** садибних будинків та **770** квартир (усього біля 136 тис. м^2 загальної площі по місту).

Кількість сімей та одинаків, які є на квартирному обліку. Станом на 1.01.2014 року в органах самоврядування перебуває на квартирному обліку 13341 сімей та одинаків.

Крім того, 3459 сімей та одинаків перебувають на квартирному обліку житлово-будівельних кооперативів та 2641 сімей та одинаків перебувають на квартирному обліку підприємств та організацій.

Усього **19441** сімей та одинаків.

Заяви від громадян міста на виділення земельних ділянок для будівництва та обслуговування індивідуального житлового будинку не приймаються через відсутність територій.

Незавершене будівництво. У місті відсутнє незавершене будівництво. Існує поточне будівництво.

Аварійний житловий фонд станом. За даними управління житлового господарства Дніпропетровської міської ради в місті налічується 254 квартир аварійного житлового фонду.

Вибуття житлового фонду на розрахунковий строк

На розрахунковий строк проектом передбачається вибуття житлового фонду із санітарно-захисних зон найбільш екологічно небезпечних підприємств, під пробивання магістральних вулиць, при проведенні реконструктивних заходів.

- вибуття житлового фонду із санітарно-захисних зон найбільш екологічно небезпечних підприємств складе біля 615 садибних будинків загальною площею у 49,2 тис. м^2;
- згідно затвердженого детального плану території, пропонується реконструкція житлового кварталу, обмеженого просп. Кірова, вулицями Нахімова, Вакуленчука та Тітова (площадка №14 за експлікацією). При цьому передбачається вибуття багатоквартирного житлового фонду загальною площею у 79,1 тис. м^2 (1869 квартир);
- з планувальних чинників, під пробивання магістральних вулиць, передбачається знесення 105 садибних будинків загальною площею біля 8,4 тис. м^2.

Таким чином, вибуття складе 136,7 тис. м^2 загальної площі (2589 квартир та будинків), що складе біля 0,62% від існуючого житлового фонду міста.

Багатоквартирне житлове будівництво

На розрахунковий строк нове багатоквартирне будівництво передбачається:

а.) для населення, яке перебуває на квартирному обліку:

- для 15982 родин та одинаків, які перебувають на квартирному обліку на одержання житла в органах місцевого самоврядування, передбачається будівництво багатоквартирного житла категорії «соціальне житло» з середнім розміром квартири у 58,0 м^2 загальної площі:

15982 родин х 58,0 м^2 = **927,0** тис. м^2 загальної площі

б.) для населення, яке перебуває на квартирному обліку:

- для 3459 родин та одинаків, які перебувають на квартирному обліку у ЖБК, передбачається будівництво багатоквартирного житла категорії «поліпшеного планування» з середнім розміром квартири у 75,0 м^2 загальної площі:

3459 родин х 75,0 м^2 = **259,4** тис. м^2 загальної площі

в.) для мешканців аварійного житлового фонду:

766 осіб х 25,0 м^2 = **19,2** тис. м^2 загальної площі

в.) для 18,4 тис. осіб нового населення (м. Дніпропетровськ з смт Авіаторське) багатоквартирне житло категорії «поліпшеного планування» з середнім розміром квартири у 100,0 м^2 загальної площі:

7360 родин та одинаків (18400 осіб /$К_{СІМ.}$=2,5) х 100 м^2 =
736,0 тис. м^2 загальної площі

Загальна потреба у новому багатоквартирному житловому фонді складає біля **1941,6** тис. м^2 загальної площі.

Площадки під розміщення багатоквартирного будівництва на розрахунковий строк

	Перелік площадок по адміністративних районах	Щільність, тис .м²/ га	Територія	Житловий фонд	Населення	на вільних ділянках			за рахунок винесення об'єктів			за рахунок реконструкції		
						територія	житловий фонд	населення	територія	житловий фонд	населення	територія	житловий фонд	населення
			га	тис. м²	осіб	га	тис. м²	осіб	га	тис. м²	осіб	га	тис. м²	осіб
	АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ Р-Н													
1	Воронцовський	13,0	28,8	374,4	13,90	28,8	374,4	13,90						
2	вул. Широка	12,0	17,0	204,0	8,16	17,0	204,0	8,16						
3	вул. Янтарна	10,0	1,3	13,0	0,52				1,3	13,0	0,52			
	РАЗОМ		**47,1**	**591,4**	**22,58**	**45,8**	**578,4**	**22,06**	**1,3**	**13,0**	**0,52**			
	ІНДУСТРІАЛЬНИЙ РАЙОН													
4	Лівобережний – 3	5,5	16,6	91,3	3,65							16,6	91,3	3,65
	РАЗОМ		**16,6**	**91,3**	**3,65**							**16,6**	**91,3**	**3,65**
	САМАРСЬКИЙ РАЙОН													
5	вул. Агнії Барто	10,0	4,6	46,0	1,84	4,6	46,0	1,84						
	РАЗОМ		**4,6**	**46**	**1,84**	**4,6**	**46,0**	**1,84**						
	ЖОВТНЕВИЙ РАЙОН													
6	вул. Сімферопольська	13,0	3,2	41,6	1,66				3,2	41,6	1,66			
7	вул. Колодязна	10,0	2,0	20,0	0,80				2,0	20,0	0,80			
8	проспект Гагаріна – вул. Баха		3,0	30,0	1,20							3,0	30,0	1,20
9	проспект Гагаріна – вул. Ласточкіна		2,5	25,0	1,00							2,5	25,0	1,00
10	вул. Високовольтна		1,6	16,0	0,64				1,6	16,0	0,64			
	РАЗОМ		**12,3**	**132,6**	**5,3**				**6,8**	**77,6**	**3,10**	**5,5**	**55,0**	**2,20**
	КІРОВСЬКИЙ РАЙОН													
11	вул. Ленінградська («Олейна» - «Дніпромлин»)	10,0	15,8	158,0	6,32				15,8	158,0	6,32			
12	вул. Войцеховича	10,0	2,1	21,0	0,84				2,1	21,0	0,84			
13	вул. Свердлова	10,0	1,5	15,0	0,60				1,5	15,0	0,60			
14	пр. Кірова – вул. Нахімова – вул. Вакуленчука - вул. Титова (ДПТ)		26,1	290,7	11,63							26,1	290,7	11,63

	Перелік площадок по адміністративних районах	Щільність, тис .м^2/ га	Територія	Житловий фонд	Населення	на вільних ділянках			за рахунок винесення об'єктів			за рахунок реконструкції		
						територія	житловий фонд	населення	територія	житловий фонд	населення	територія	житловий фонд	населення
			га	тис. м^2	осіб	га	тис. м^2	осіб	га	тис. м^2	осіб	га	тис. м^2	осіб
	РАЗОМ		**45,5**	**484,7**	**19,39**				**19,4**	**194,0**	**7,76**	**26,1**	**290,7**	**11,63**
	КРАСНОГВАРДІЙСЬКИЙ РАЙОН													
15	вул. Уральська (КЕЧ)	12,0	18,2	218,4	8,74	18,2	218,4	8,74						
16	вул. Краснозаводська (ТОВ «ТЕКО»)	10,0	12,5	125,0	5,0				12,5	125,0	5,0			
17	вул. Робоча – вул. Чічеріна	10,0	14,0	140,0	5,6				14,0	140,0	5,6			
	РАЗОМ		**44,7**	**483,4**	**19,34**	**18,2**	**218,4**	**8,74**	**26,5**	**265,0**	**10,6**			
	ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН													
18	„Західний»	12,0	5,5	66,0	2,64	5,5	66,0	2,64						
19	„Красний Камінь»	10,0	6,5	65,0	2,6				6,5	65,0	2,6			
	РАЗОМ		**12,0**	**131,0**	**5,24**	**5,5**	**66,0**	**2,64**	**6,5**	**65,0**	**2,6**			
	ВСЬОГО		**182,8**	**1960,4**	**77,34**	**74,1**	**908,8**	**35,28**	**60,5**	**614,6**	**24,58**	**26,1**	**290,7**	**11,63**

Будівництво передбачається здійснювати на вільних від забудови територіях (на площі 85,5 га; 5 площадок у 4 адмінрайонах міста; більше половини в АНД районі), на територіях об'єктів, які не функціонують або виносяться зі зміною функціонального призначення (на площі 60,5 га; 10 площадок в 6 адмінрайонах міста), за рахунок реконструкції (площадка ДПТ у Кіровському районі та 3 площадки в 2 адмінрайонах міста).

Загальний обсяг багатоквартирного будівництва на цих територіях становитиме **1960,4** тис. м^2 (біля 32460 квартир).

Крім того, передбачається резервування територій під багатоквартирне будівництво (таблиця нижче). Це 4 площадки проведення реконструктивних заходів, на які розроблені та затверджені детальні плани територій.

Площадки резерву під розміщення багатоквартирного будівництва

Перелік площадок по адміністративних районах	*Територія*	*Житловий фонд*	*Населення*
	га	тис.м^2	осіб
АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН			
20. «Старий Клочко» (ДПТ)	39,0	299,4	11,98
Разом	**39,0**	**299,4**	**11,98**
ІНДУСТРІАЛЬНИЙ РАЙОН			
21. «Старий Клочко» (ДПТ)	8,9	68,3	2,73
22. вул. Осіння – вул. Байкальська – вул. Косіора (ДПТ)	82,6	610,3	24,41
Разом	**91,5**	**678,6**	**27,14**
САМАРСЬКИЙ РАЙОН			
23. Шиянка	57,6	576,0	23,04
Разом	**57,6**	**576,0**	**23,04**
БАБУШКІНСЬКИЙ РАЙОН			
24. вул. Героїв Сталінграду - вул. Єрмолової – вул. Матроська (ДПТ)	15,6	162,4	6,50
Разом	**15,6**	**162,4**	**6,50**
Всього	***203,7***	***1716,4***	***68,66***

Садибне будівництво

Даний тип забудови є найбільш привабливим для проживання.

Для забезпечення населення, яке бажає індивідуально побудувати житло, були проаналізовані територіальні можливості міста і визначені площадки під нове садибне будівництво.

Крім того, керуючись ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та враховуючи ініціативу державного агентства земельних ресурсів України впровадження програми соціальної допомоги родинам військовослужбовців збройних сил України, державної прикордонної служби України, служби безпеки України, які нині захищають суверенітет та територіальну цілісність держави, проектом передбачені земельні ділянки для будівництва цієї категорії населення.

Також ділянки під нове садибне будівництво можливі як компенсація мешканцям садибного житлового фонду, що вибуває з планувальних чинників: із СЗЗ значних найбільш екологічно небезпечних підприємств (615 садибних будинків та під пробивання магістральних вулиць (105 садибних будинків).

Площадки нового садибного будівництва в межі міста на розрахунковий строк

Перелік площадок по адміністративних районах	Всього територія	Кількість садиб	Всього житловий фонд	Всього населення
	га	одиниць	тис. м^2	осіб
Амур-Нижньодніпровський район				
1. район озера Карпенкове	70,0	630	100,8	1575
2. район вул. Полтавське шосе	9,0	81	13,0	202
3. район вул. Передової	31,0	279	44,6	698
4. район озера Ярижка	3,7	33	5,3	82
5. район вул. Широка	8,7	87	13,9	218
Разом	**122,4**	**1110**	**177,6**	**2775**
Ленінський район				
6. с-ще Новий	11,5	103	16,5	258
7. с-ще Ясне	103,0	927	148,3	2317
8. с-ще Таромське (вул. Мостова)	1,7	16	2,6	40
Разом	**116,2**	**1046**	**167,4**	**2615**
Всього в межі міста	**283,6**	**2156**	**345,0**	**5390**

Усього в межі міста (в АНД та Ленінському районах) під нову садибну забудову можливо використати 283,6 га, на яких можливе розміщення 2156 ділянок (при середньому розмірі ділянки у 0,1 га).

Крім того, враховуючи незначну зміну проектної території міста, були проаналізовані території, що примикають до міста і де можливе розміщення садибної забудови (на території Ювілейної селищної ради розроблений детальний план території), яку, насамперед, будуть забудовувати мешканці Дніпропетровська.

Таких територій є біля 485,4 га. На них можливе розміщення біля 4369 ділянок (при середньому розмірі ділянки у 0,1 га).

Площадки під садибне будівництво за межею міста

Перелік площадок по адміністративних одиницях	Всього територія	Кількість садиб	Всього житловий фонд	Всього населення
	га	одиниць	тис. м^2	осіб
9. Новоолександрівська селищна рада	73,0	657	105,1	1642
10. Олександрівська селищна рада	52,4	472	75,5	1180
11. Ювілейна селищна рада	360,0	3240	518,4	8100
РАЗОМ	**485,4**	**4369**	**699,0**	**10922**

Застосування Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо переведення садових і дачних будинків в жилі будинки та реєстрації в них місця проживання» від 02.09.2014 №1673-VII до садових будинків, розташованих в межі Дніпропетровська, можливе за умови дотримання вимог п. 3.51* ДБН 360-92**.

Проектний житловий фонд міста

Таким чином, на розрахунковий строк житловий фонд Дніпропетровська зросте у 1,112 рази і складе біля 24,54 млн. м^2 загальної площі. Із нього біля 73,4% буде припадати на багатоквартирну забудову і 26,6% на садибну забудову.

Житлова забезпеченість по місту збільшиться на 8,6% і становитиме біля 24,1 м^2 на 1 мешканця: у багатоквартирній забудові – орієнтовно 22,1 м^2/людину, в садибній забудові 31,9 м^2/людину.

Такі показники дозволять підняти рівень проживання в місті до комфортного і сприяти підвищенню рівня життєдіяльності жителів міста.

Треба прийняти до уваги, що даний визначає стратегію розвитку міста. При розробленні детальних планів територій на окремих ділянках структура та обсяги житлового будівництва будуть уточнюватися.

Нижче у таблиці наведена динаміка житлового фонду міста у цілому.

Динаміка житлового фонду по м. Дніпропетровськ на розрахунковий строк

Тип забудови	Існуючий житловий фонд		*Вибуття*		Нове будівництво		Проектний житловий фонд		Населення, осіб		Житлова забезпеченість, м^2/людину	
	тис. м^2	*квартир*	*тис. м^2*	*квартир*	*тис. м^2*	*квартир*	*тис. м^2*	*квартир*	*існуюче*	*проектне*	*існуюча*	*проектна*
Багатоквартирна	16120,2	306970	79,1	1869	1960,4	32670	18001,5	337771	790,8	813,6	20,4	22,1
Садибна	5947,8	75490	57,6	720	345,0	2156	6535,2	76926	202,8	205,0	29,3	31,9
РАЗОМ	22068,0	382460	136,7	2589	2305,4	34826	24536,7	414697	993,6	1018,6	22,2	24,1

5. УСТАНОВИ ТА ПІДПРИЄМСТВА ОБСЛУГОВУВАННЯ

Розрахунок ємності установ та підприємств соціальної інфраструктури (застосування цього терміну більш вдале, ніж терміну «обслуговування») здійснюється у відповідності із нормативами ДБН 360-92**.

Ємність установ розраховувалась по багаторівневій системі, яка враховує роль Дніпропетровська, як центра міжобласної (Дніпропетровська, Кіровоградська, Запорізька області), обласної та міжрайонної (Дніпропетровська та Дніпродзержинська міськради; міста Вільногірськ, Новомосковськ, Синельникове; Верхньодніпровський, Дніпропетровський, Криничанський, Магдалинівський, Новомосковський, Петриківський, Синельниківський, Солонянський, Царичанський райони) систем розселення, а також по рівнях обслуговування безпосередньо міста – епізодичного, періодичного і повсякденного обслуговування.

Показники коливаються як у цілому по місту, так і по окремих адміністративних районах.

Так по закладах освіти показники забезпеченості дошкільними установами суттєво менші за нормативні. По дитячих дошкільних закладах існуюча ємність установ складає 83% по нормі від прогнозованої потреби, по загальноосвітніх школах забезпеченість складає 103%. У порівнянні з прогнозами на 2031 рік, що були виконані у 2007 році відсоток забезпеченості школами перевищив 100% (проти 92%), а дошкільних закладів значно зріс (було 59%).

В той же час, показники забезпеченості позашкільними закладами перевищують нормативні, тобто потреби міста в них цілком задовільні.

У вищих навчальних закладах з огляду на роль міста Дніпропетровська як міжобласного, обласного і міжрайонного центра існуюча кількість місць перевищує кількість студентів на прогнозний період, у середніх спеціальних учбових закладах – кількість місць задовольняє потреби на 75%.

По закладах охорони здоров'я і соціального забезпечення: у місті Дніпропетровську як центрі міжобласної, обласної і міжрайонної систем розселення відчувається великий дефіцит у закладах охорони здоров'я, що вимагає збільшення по ємності стаціонарів усіх типів більше ніж на 50%, поліклінічно-амбулаторних закладів – на 60%.

Гострий дефіцити у Дніпропетровській міжрайонній системі розселення спостерігається щодо будинків-інтернатів для дорослих інвалідів з фізичними порушеннями та психоневрологічних інтернатів (з 18 років) і зовсім відсутні будинки-інтернати для людей похилого віку, ветеранів війни та праці й спеціальні житлові будинки і групи квартир для ветеранів війни праці і одиноких людей похилого віку (з 60 років), спеціальні житлові будинки і групи квартир для інвалідів на кріслах-колясках та їхніх сімей.

Спортивні і фізкультурно-оздоровчі заклади. Забезпеченість спортивними залами загального користування достатня. Необхідно збільшити кількість приміщень для спортивно-оздоровчих занять у мікрорайонах і кількість відкритих і закритих басейнів, ємність яких на прогнозний період задовольняє лише 14%.

Установи культури і мистецтва. Забезпеченість місцями у кінотеатрах і клубних приміщеннях, концертних залах та клубних установах задовольняє менше 50% від потреби на прогнозний період. Зважаючи на те, що за останні роки потреба у використанні цих закладів серед населення значно зменшилася, додаткове будівництво клубів та кінотеатрів є недоцільним.

Підприємства торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування. Рівень забезпеченості мережею магазинів продовольчих і непродовольчих товарів, ринковими та торговельними комплексами, підприємствами громадського харчування значно перевищує нормативні показники. Відчувається певний дефіцит у підприємствах побутового обслуговування, забезпеченість якими складає 31%.

По організаціях і установах управління, проектним організаціям, кредитно-фінансовим установам існуючий стан відповідає нормативним показникам, або наближений до них.

Установи житлово-комунального господарства. У Дніпропетровську відчувається дефіцит у готелях – додатково необхідно більше 1,0 тис. місць.

Нижче у таблицях наведені розрахунки необхідної ємності об'єктів соціальної інфраструктури в цілому по місту та по адміністративним районам на 2036 рік відповідно.

Розрахунок потреб в закладах і підприємств обслуговування м. Дніпропетровськ на розрахунковий строк.

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. населення в зоні тяжіння			Потреба для населення в зоні тяжіння			Норматив на 1 тис. мешканців міста (1018,5 тис)		2036 рік			
		міжобласного центру	обласного центру	міжрайонного центру	міжобласного центру (4501,47 тис. осіб)	обласного центру (2161,47 тис. осіб)	міжрайонного центру (791,47 тис. осіб)	епізодичне обслуговування	періодичне та повсякденне обслуговування	загальна потреба для мешканців міста	всього необхідно по нормі	існуючі установи, що зберігаються	необхідне нове будівництво
I. Установи освіти													
Дитячі дошкільні заклади	місце								85% від кількості дітей до 3-5 років, по 30% від дітей 1-2роки і 6 років	34630	34630	28 757	5873
Загальноосвітні школ[1]	місце								100% 1-9 класи, 75% 10-12 класи	113057	113057	116 729	
Позашкільні заклади, в т.ч.:	учні								15,3% загальної к-ті школярів 4-9 кл	6888	6888	28629	
центри дитячої та юнацької творчості	учні								3,3% загальної к-ті школярів 4-9 кл	1486	1486	11 419	
станція юних натуралістів	учні								0,4% загальної к-ті школярів 4-9 кл	180	180	661	
дитячо-юнацькі спортивні школи	учні								2,3% загальної к-ті школярів 4-9 кл	1035	1035	5 406	
дитячі школи мистецтв	учні								2,7% загальної к-ті школярів 4-9 кл	1216	1216	9 291	
інші	учні								6,2% загальної к-ті школярів 4-9 кл	2791	2791	1 852	939
II. Установи охорони здоров`я, соціального забезпечення, спортивні та фізкультурно-оздоровчі заклади													
Будинки-інтернати													
Будинки-інтернати для людей похилого віку, ветеранів війни та праці (з 60 років)	місце			2			482	28 на 1 тис. осіб відповідної демографічної групи		6105	6587	0	6587

[1] До розрахунку прийнято: школи з навчанням з 1 по 11-й класи

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. населення в зоні тяжіння			Потреба для населення в зоні тяжіння			Норматив на 1 тис. мешканців міста (1018,5 тис)		2036 рік			
		міжобласного центру	обласного центру	міжрайонного центру	міжобласного центру (4501,47 тис. осіб)	обласного центру (2161,47 тис. осіб)	міжрайонного центру (791,47 тис. осіб)	епізодичне обслуговування	періодичне та повсякденне обслуговування	загальна потреба для мешканців міста	всього необхідно по нормі	існуючі установи, що зберігаються	необхідне нове будівництво
Будинки-інтернати для дорослих інвалідів з фізичними порушеннями (з 18 років)	місце			3			1 906	28 на 1 тис. осіб відповідної демографічної групи		23324	25230	965	24265
Психоневрологічні інтернати (з 18 років)	місце			3			1 906	3 на 1 тис. осіб відповідної демографічної групи		2499	4405	547	3858
Спеціальні житлові будинки і групи квартир для ветеранів війни праці і одиноких людей похилого віку (з 60 років)	місце							60 на 1 тис. осіб відповідної демографічної групи		16862	16862	0	16862
Спеціальні житлові будинки і групи квартир для інвалідів на кріслах-колясках та їхніх сімей	осіб							0,5		509	509	0	509
Установи охорони здоров`я													
Стаціонари усіх типів (включаючи спеціалізовані лікарні і диспансери)[1]	ліжко	1	2,15	2	4 501	4 647	1 583	14,15		14412	25143	11832	13311
Поліклініки, амбулаторії, дисрпансери без стаціонарів (включаючи консультативні поліклінніки)[2]	відвідувань у зміну	0,5	0,7	1	2 251	1513	791		24	24 445	29000	11 840	17160
Станції (підстанції) швидкої медичної допомоги	авто-машина							0,1		102	102	130	

[1] до розрахунку не було прийнято пологовий будинок, протитубдиспансер і центр реабілітації дітей
[2] до розрахунку не було прийнято стоматологічні поліклініки та психоневрологічний диспансер

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. населення в зоні тяжіння			Потреба для населення в зоні тяжіння			Норматив на 1 тис. мешканців міста (1018,5 тис)		2036 рік			
		міжобласного центру	обласного центру	міжрайонного центру	міжобласного центру (4501,47 тис. осіб)	обласного центру (2161,47 тис. осіб)	міжрайонного центру (791,47 тис. осіб)	епізодичне обслуговування	періодичне та повсякденне обслуговування	загальна потреба для мешканців міста	всього необхідно по нормі	існуючі установи, що зберігаються	необхідне нове будівництво
Аптеки	об`єкт							0,1	0,09	194	194	438	
Установи санаторно-курортні й оздоровчі, відпочинку й туризму													
Будинки відпочинку для сімей з дітьми	місць							8		8148	8148	—	8148
Бази відпочинку підприємств і організацій, молодіжні табори	місць							14		14259	14259	—	14259
Позшкільні табори	місць							25		25463	25463	—	25463
Оздоровчі табори старшокласників	місць							14		14259	14259	—	14259
Фізкультурно-спортивні споруди													8148
Стадіони	га	0,05	0,05		225	108		0,3	0,3	611,12	944,12	7,84	936,28
Спортивні зали	кв м загальної площі			5			3 957	18	80	99 816	103 773	158 835	
Басейни криті та відкриті	кв м дзеркала води			1			791	27	21	48 889	49 680	7 016	42 664
Універсальні спортивно-видовищні зали	місць	0,1			450						450	5 000	
III. Установи культури та мистецтва													
Будинки культури	місце	0,2	0,3	1	900	648	791	35		35 649	37 988	3 227	34 761
Театри	місце	0,1	0,3	0,5	450	648	396	5		5 093	6 587	3 698	2 889
Кінотеатри	місце							12		12 222	12 222	3 611	8 611
Концертні зали, філармонія	місце	0,1	0,2	0,3	450	432	237	3		3 056	4 175	576	3 599
Масові бібліотеки	тис. од. зберігання	0,2	0,3	0,5	900	648	396	1	3,5	4583	6 527	173 693	
Цирки	місце	0,1			450			3,5		3565	4 015	1 914	2 101
Музеї, виставкові зали	кв м	0,3	0,4	0,5	1350	865	396				2 611	6 809	

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. населення в зоні тяжіння			Потреба для населення в зоні тяжіння			Норматив на 1 тис. мешканців міста (1018,5 тис)		2036 рік			
		міжобласного центру	обласного центру	міжрайонного центру	міжобласного центру (4501,47 тис. осіб)	обласного центру (2161,47 тис. осіб)	міжрайонного центру (791,47 тис. осіб)	епізодичне обслуговування	періодичне та повсякденне обслуговування	загальна потреба для мешканців міста	всього необхідно по нормі	існуючі установи, що зберігаються	необхідне нове будівництво
IV. Підприємства торгівлі та харчування													
Магазини продовольчих та непродовольчих товарів	кв м торгової площі	5	7	10	22 507	15 130	7 914	130	100	234 262	279 813	388 530	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі								24	24 445	24 445	512 085	
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць			1			791	7	2	9 167	9 958	925	9 033
Підприємства громадського харчування	місце	0,1	0,2	0,5	450	432	396	33	7	40 741	42 019	52 300	
Пральні	кг білизни в зміну							110	10	122 224	122 224	14 730	107 494
Хімчистки	кг речей в зміну			2,6			2058	7,4	4	11 611	13 669	1 520	12 149
Лазні	місць								3	3 056	3 056	457	2 599
V. Кредитно-фінансові установи та підприємства зв`язку													
Відділення зв`язку	об`єкт								0,16	163	163	43	120
Відділення ощадних банків	операційна каса								1 на 3 тис.	340	340	383	
Народні суди	робоче місце		1 на 60 тис.			36		1 суддя на 30 тис.		34	70	80	7
Юридичні консультації	робоче місце							1 юрист на 10 тис.		102	102	500	
Нотаріальні контори	робоче місце							1 нотаріус 30 тис.		34	34	78	
VI. Установи житлово-комунального господарства													
Готелі	місце							4,8		4889	4889	3502	1387

Розрахунок ємності підприємств та установ соціальної інфраструктури по районах м Дніпропетровська

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Амур-Нижньодніпровський район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	5 708	4 805	903
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	18 634	18 850	
Позашкільні заклади	учні	9		1511	4 354	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		4 029	415	3 614
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	32	86	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		5 876	0	5 876
Кінотеатри	місце	12		2 015	688	1 327
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	755	726,5	29
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	38 612	41 180	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	4 029	35 035,57	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	6 715	5 900	815
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	1 511	80	1 431
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	27	9	18

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Бабушкінський район та смт Авіаторське		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	5 031	4444	587
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	16 425	15 759	666
Позашкільні заклади	учні	9		1332	2169	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		3 551	2745	806
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	28	71	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		5179	0	5 179
Кінотеатри	місце	12		1 776	2127	
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	666	908,5	
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	34 033	85 980	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	3 551	209 888,86	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	5 919	12800	
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	1 332	800	532
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	24	1	23

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Жовтневий район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	6 150	3955	2195
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	20 077	16940	3137
Позашкільні заклади	учні	9		1628	5935	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		4 341	1895	2 446
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	34	76	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		6331	280	6 051
Кінотеатри	місце	12		2 171	463	1 708
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	814	171482,1	
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	41 602	72700	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	4 341	102796,64	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	7 235	10 200	
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	1 628	0	1 628
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	29	5	24

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Індустріальний район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	3 560	4320	
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	11 622	16240	
Позашкільні заклади	учні	9		942	1445	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		2 513	1780	733
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	20	47	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		3665	545	3 120
Кінотеатри	місце	12		1 256	0	1 256
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	471	82,7	388
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	24 083	36080	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	2 513	14451,36	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	4 188	4100	88
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	942	20	922
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	17	2	15

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Кіровський район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	1 958	1836	122
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	6 392	10166	
Позашкільні заклади	учні	9		518	4935	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		1 382	1240	142
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	11	49	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		2 015	0	2 015
Кінотеатри	місце	12		691	0	691
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	259	50,6	208
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	13 244	60080	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	1 382	47191,43	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	2 303	7000	
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	518	0	
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	9	1	8

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Красногвардійський район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	3 532	2501	1031
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	11 532	13360	
Позашкільні заклади	учні	9		935	2464	-1529
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		2 493	450	2 043
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	20	41	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		3 636	632	3 004
Кінотеатри	місце	12		1 247	0	1 247
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	468	106,7	361
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	23 896	38400	
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	2 493	41987,5	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	4 156	5200	
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	935	0	935
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	17	7	10

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Ленінський район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	5 777	4486	1291
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	18 860	16563	2297
Позашкільні заклади	учні	9		1 529	2716	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		4 078	2785	1 293
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	32	47	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		5 947	1320	4 627
Кінотеатри	місце	12		2 039	333	1 706
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	765	242,5	523
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	39 079	36980	2 099
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	4 078	57426,5	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	6 796	4600	2 196
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	1 529	0	1 529
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	27	12	15

Установи, підприємства, споруди	одиниця виміру	Норматив на 1 тис. мешканців міста		Самарський район		
		епізодичне обслуговування	періодичне обслуговування	загальна потреба для мешканців району	існуючі установи, що зберігаються	необхідно нове будівництво
I. Установи освіти						
Дитячі дошкільні заклади	місце		34	2 914	2410	504
Загальноосвітні школи [1]	учні		111	9 514	8851	663
Позашкільні заклади	учні	9		771	4611	
II. Установи охорони здоров`я						
Поліклініки, амбулаторії, диспансери без стаціонарів [2]	відвідувань у зміну	24		2 057	530	1 527
Аптеки [3]	об`єкт	0,1	0,09	16	21	
III. Установи культури та мистецтва						
Будинки культури	місце	35		3 000	450	2 550
Кінотеатри	місце	12		1 029	0	1 029
Бібліотеки	тис. од. зберігання	1	3,5	386	91,8	294
IV. Підприємства торгівлі та громадського харчування						
Магазини продовольчих і непродовольчих товарів	кв м торгової площі	130	100	19 715	17130	2 585
Ринки й торговельні центри	кв м торгової площі		24	2 057	3307,14	
Підприємства громадського харчування	місце	33	7	3 429	2500	929
Підприємства побутового обслуговування	робочих місць	7	2	771	25	746
V. Підприємства зв`язку						
Відділення зв`язку	об`єкт		0,16	14	6	8

Примітка

1 - до розрахунку прийняті школи з навчанням з 1-го по 11-ий класи;

2 - до розрахунку не були прийняті стоматологічні поліклініки та психоневрологічний диспансер;

3 - до розрахунку прийняті тільки аптеки (не враховані аптечні пункти, тощо)

6. ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Місто Дніпропетровськ належить до історичних місць України (постанова Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 за №878).

Згідно чинного законодавства в сфері охорони історико-культурної спадщини при розробленні проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста визначені історичні ареали міста, відкоригований історико-архітектурний опорний план і межі комплексних охоронних зон, режими використання зон охорони і регулювання забудови окремих пам'яток.

З залученням фахівців Державного науково-дослідного інституту теорії та історії архітектури і містобудування (НДІТІАМ) (м. Київ) і ТОВ Науково-виробниче підприємство «ПІК-А» (м. Дніпропетровськ) у складі генерального плану м. Дніпропетровська виконаний розділ «Проведення досліджень і визначення меж та режимів використання історичних ареалів, розробка історико-архітектурного опорного плану та проекту зон охорони м. Дніпропетровська» (див. додатки до пояснювальної записки).

В ході досліджень, у відповідності до основних етапів розвитку міста були виявлені наступні історичні ареали (Див. додаток 3):

Ареал I	Історичний центр міста	(1770-і – 1950-і рр.)
Ареал II	Чечелівка	(1900-і, 1920-і, 1930-і рр.)
Ареал III	Брянська колонія	(1900-і, 1930-і рр.)
Ареал IV	Селище ім. Фрунзе	(1920-і, 1930-і, 1950-і рр.)
Ареал V	Селище Нижнє	(1950-і рр.)
Ареал VI	Селище Будівельник	(1950-і рр.)
Ареал VII	Транспортний інститут	(1930-і, 1950-і рр.)
Ареал VIII	Колонія Гантке (заводу ім. К. Лібкнехта)	(1900-і, 1920-і рр.)
Ареал IX	Житловий квартал Придніпровської залізниці	(1930-і рр.)
Ареал X	Колонія заводу ім. Комінтерну	(1920-і рр.)
Ареал XI	Колонія заводу Детальбуд	(1930-і, 1950-і рр.)
Ареал XII	Житловий квартал	(1950-і рр.)

Площа історичних ареалів склала 1090,3 га, або близько 5% від забудованої території міста.

Історичний ареал (територія історико-культурного значення із затвердженими межами), повинен бути зафіксований в усіх землевпорядних і містобудівних документах та розглядатися як специфічний об'єкт містобудівного проектування. Кожній проектній роботі в межах історичних ареалів обов'язково повинна передувати розробка історико - містобудівних обґрунтувань.

Відповідно до рішення обласної Консультативної ради з питань охорони культурної спадщини (№1-4/07–КР від 11.05.07) та розгляду науково-проектної документації на засіданні координаційної ради з розгляду матеріалів генерального плану (№4 від 18.05.2007) для затвердження у складі Генерального плану рекомендувались зазначені вище ареали, за виключенням ареалів №VI та №VIII.

Рекомендовані до затвердження ареали зазначені на основному кресленні.

На основі натурного обстеження території міста, вивчення архівних документів і літературних джерел, порівняльного аналізу картографічних матеріалів різних історичних періодів розвитку був розроблений історико-архітектурний опорний план м. Дніпропетровська.

Історико-архітектурний опорний план складається з плану досліджуваної території з позначеними об'єктами культурної спадщини, а також Списків об'єктів культурної спадщини.

За Законом України «Про охорону культурної спадщини» (2000 р.) визначені декілька видів об'єктів охорони. На досліджуваній території у наявності археологічні, архітектурні, ландшафтні об'єкти архітектури та містобудування, історичні об'єкти, об'єкти монументального мистецтва, об'єкти садово-паркового мистецтва, об'єкти науки і техніки, археологічні об'єкти.

Об'єктами архітектури та містобудування національного значення визначено наступні пам'ятки:

Найменування об'єкта культурної спадщини	*Час створення*	*Охоронний номер*
Миколаївська церква в Кодаках	1807-1810 рр.	1078
Преображенський собор	1830-1835 рр.	149
Перша чоловіча класична гімназія	1861 р.	1062
Будівля земської лікарні	1845-1847 рр.	1063
Брянська Миколаївська церква	1913-1915 рр.	1070
Будівля Музею старожитностей (історичного музею ім. Д.І. Яворницького)	1903 р.	1064
Будівля Гірничого інституту	1900-1903 рр.	1065
Реальне училище	1889-1890 рр., 1935 р.	1066
Будівля Катеринославської Міської думи	1830-і рр.., 1903 р.	1067
Зимовий театр	1907 р., 1911-1913 рр.	1069
Єкатеринославська суконна фабрика	1825 р	148
Будівля Катеринославського комерційного училища	1909-1912 рр., 1936 р.	1071
Будівля Англійського клубу	1870 р., 1913 р.	1073
Будівля Театрально-концертного залу	1913 р.	1074
Будівля Громадського зібрання	1912 р.	1075
Будинок губернатора	сер. 19 ст.	1076
Аудиторія Наукового товариства	19 ст.	1077
Палац	1786 р.	1061
Свято-Миколаївська церква	1854 р.	1079

Крім цього, 135 споруди визначені як пам'ятки архітектури та містобудування місцевого значення. 218 об'єктів пропонуються у пам'ятки архітектури та містобудування.

Пам'ятки історії національного значення

Найменування об'єкта культурної спадщини	*Час створення*	*Охоронний номер*
Новобогородицька фортеця	1688 р.	1443
Будинок, де жив і працював видатний український історик, археолог, етнограф, академік АН УРСР Яворницький Д.І. (1855-1940 рр.)	1905-1940 рр.	1532
Будівля Музею старожитностей (історичного музею ім. Д.І. Яворницького)		6291
Монумент. Могила українського історика, археолога, етнографа, академіка АН УРСР Д.І. Яворницького (1855-1940 рр.)		1473

До об'єктів культурної спадщини м. Дніпропетровська належить 176 пам'яток історії місцевого значення. Крім того, у пам'ятки історії м. Дніпропетровська пропонується ще 26 об'єктів культурної спадщини – історичних будівель.

Список об'єктів монументально-мистецької спадщини м. Дніпропетровська налічує 107 пам'яток національного та місцевого значення. 5 об'єктів пропонуються у пам'ятки монументального мистецтва.

Найстарішим ландшафтним витвором м. Дніпропетровська – пам'яткою садового-паркового мистецтва національного значення є парк ім. Т.Г. Шевченка, площею 45,0 га.

До пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення відносяться:

- парк ім. Глоби, площею 40,0 га;
- Севастопольський парк, площею 6,0 га;
- парк ім. Леніна, площею 35,0 га

У пам'ятки науки і техніки пропонуються такі об'єкти:

- Мерефо-Херсонський міст через р. Дніпро (час створення - 1914-1930 роки, 1950-і роки;
- залізничний міст через р. Дніпро (час створення – 1884 рік)

Пам'яткою археології національного значення є Новобогородицька фортеця – багатобастіонне земляне укріплення, закладене 1688 р. на правому березі р. Самара.

Серед пам'яток археології місцевого значення налічується п'ять курганів, чотири могильника (IV-III тис. до н.е. та III-I тис. до н.е.), три поселення (IV тис. до н.е. та I тис. до н.е.), дві багатошарових стоянок знайдено, переважно, поблизу від берегової лінії Дніпра та його притоків, а також на островах.

На території міста зафіксовано залишки 7 курганів, ще пропонуються у пам'ятки археології. Більшість цих об'єктів розташована у південній частині міста.

У Дніпропетровську охоронюваними археологічними територіями, тобто топографічно визначеними територіями, в яких містяться об'єкти культурної спадщини, або можлива їх наявність, визначено:

- Слобода Половиця, підніжжя та схил центрального пагорбу міста (датування: сер. 18 ст. (половиця);
- Ігренська заповідна територія (датування: III-II тис. до н.е. –18 ст.

Обов'язковою складовою історико-архітектурного опорного плану є зони охорони, які в свою чергу визначають параметри режиму охорони і використання історичних ареалів.

Проектом зон охорони культурної спадщини міста Дніпропетровська встановлені зони охорони пам'яток :

- охоронні зони (включаючи території пам'яток);
- зони регулювання забудови;
- зони охорони археологічного культурного шару.

У зв'язку з великою концентрацією пам'яток їх охоронні зони утворили комплексну охоронну зону історичного центру м. Дніпропетровська.

Зони охорони передбачають два типа регламентації: безпосередньо охоронні заходи, наприклад, обмеження висоти нової забудови, регламентація габаритів, винос шкідливих виробництв і т.п., опосередковані заходи процесуального характеру щодо встановлення порядку узгодження і затвердження проектної документації, проведенню земляних і будівельних робіт на території зон охорони.

Результати досліджень надзвичайно актуальні в умовах оновлення забудови загальноміського центру як найбільш інвестиційно-привабливого майданчика.

Сформульовані режими мають бути основою при розробці об'ємно-просторової композиції забудови центральної частини м. Дніпропетровська, зокрема при розміщенні надвисоких домінантних об'єктів.

7. ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ

Відповідно даних управління комунального господарства їх існуюча площа складала 544,0 га, що становить 38% від нормативної потреби.

Аналіз стану і можливості розвитку даної сфери міського господарства здійснені в даному проекті на основі наявного картографічного матеріалу і кадастрових даних.

Для досягнення нормативу – 14,4 м^2 зелених насаджень загального користування на одного мешканця міста (ДБН 360-92**, табл. 5.1; примітка) їх площа у Дніпропетровську на 2036 р. повинна складати 1466,8 га з урахуванням прогнозованої чисельності населення 1018,6 тис. осіб.

Дефіцит площі зелених насаджень загального користування становить 922,8 га, ці потреби покриваються за рахунок створення нових скверів у районах нового будівництва, а також переведення в категорію лісопарків ділянок існуючих лісових урочищ і прибережних територій водних об’єктів.

В межах перелічених об’єктів нового зеленого будівництва на основі проектних розробок і зонування території можливо зарезервувати території з різним характером благоустрою і припустимим рекреаційним навантаженням.

В результаті стане можливим покриття потреб в зелених насадженнях загального користування – залучення додаткових територій під парки, сади, сквери, бульвари, набережні, лісопарки, наближених до житлової забудови, вирішити проблеми розміщення біля 600 га територій для спортивно-оздоровчих занять, виділити зони короткочасного відпочинку.

На основному кресленні зазначені території спортивно-рекреаційної спеціалізації, де передбачений високий рівень благоустрою і розміщення відповідних громадських об’єктів.

Оптимальна доступність до об’єктів зеленої зони забезпечується за рахунок розвитку магістральної вуличної мережі.

Перелік існуючих і проектних ділянок зелених насаджень загального користування наведений нижче в таблиці:

Назва об'єкту	*Площа*	*Існуючі*	*Проектні*
Жовтневий район			
Севастопольський парк	5,8	124,5	
Парк В. Дубініна	3,4		
Сквер Св. Кирила і Мефодія	0,86		
Сквер ім. Галини Андрусенко	1,2		
Сквер Жовтневий	9,2		
Бульв. Слави	3,5		
Сквер по вул. Дем`яна Бєдного	0,7		
Ботанічний сад	27,1		
Парк ім. Т. Г. Шевченка	58,3		
Бульвар на просп. К. Маркса	8,2		
Набережна ім. В.І. Леніна	6,2		
Набережна Перемоги	62,0		310,2
Веслувальний канал	77,6		
Урочище «Тунельна балка»	93,0		
Урочище «Євпаторійська балка»	77,6		
Всього по району	434,7	124,5	310,2
Бабушкинський район			
Парк ім. Богдана Хмельницького	9,3	26,6	
Парк ім. 40-річчя визволення Дніпропетровська	10,5		
Бульвар на просп. К. Маркса	3,4		
Набережна ім. В.І.Леніна	3,0		
Сквер Поля	0,4		
Сквер по вул. Бородинській	0,5		10,6
Сквери-трикутники по вул. Сурській	2,6		
Бульвар в сел. Мирному	7,5		
Всього по району	37,2	26,6	10,6
Кіровський район			
Набережна ім. В.І. Леніна	1,6	47,6	
Проспект К. Маркса	4,2		
Сад ім. В.І. Леніна	6,0		
Парк ім. Писаржевського	8,2		
Парк ім. Глоби	26,7		
Бульвар по вул. Горького	0,9		
Зелений острів	19,0		23,0
Набережна річкового порту	4,0		
Всього по району	70,6	47,6	23,0
Красногвардійський район			
Парк ім. Калініна	4,2	7,7	
Сквер біля будинку культури по вул. Робочій	0,4		
Парк ім. Ленінського Комсомолу	3,1		
Всього по району	7,7	7,7	

Назва об'єкту	*Площа*	*Існуючі*	*Проектні*
Ленінський район			
Парк ім. Леніна	31,8	41,6	
Парк біля будинку культури ім. Ілліча	3,8		
Сквери в сел. Таромське	6,0		
Дніївський гідропарк	96,8		214,8
Таромський кар'єр	28,0		
Спортивний парк «Войцехове»	50,0		
Парк «Суха балка»	40,0		
Всього по району	256,4	41,6	214,8
Амур-Нижньодніпровський район			
Парк ім. Кірова	11,0	143,6	
Лівобережний ландшафтний парк	130,0		
Сквер по вул. Калиновій	0,6		
Сквер по вул. Вітчизняній	2,0		
Узбережжя оз. Куряче	9,4		142,2
Узбережжя оз. Карпенкове	12,8		
Узбережжя оз. Шпакове	120,0		
Всього по району	285,8	143,6	142,2
Індустріальний район			
Парк ім. Воронцова (парк «Сагайдак»)	25,2	128,5	
Сквер по вул. Янтарній	1,7		
Сквер по вул. Косіора	4,6		
Парк Ювілейний	97,0		
Набережна ж/м "Сонячний"	11,0		33,0
Узбережжя по вул. Малиновського	22,0		
Всього по району	161,5	128,5	33,0
Самарський район			
Сквер в сел. ім. Шевченка	2,4	23,9	
Сквер біля районної ради	1,0		
Парк в ж/м Придніпровську	15,3		
Сквери в сел. Ігрень	5,2		
Лісопарк в ж/м Північному	30,0		189,0
Лісопарк біля бази ФК «Дніпро»	20,8		
Лісопарк "Новобогородицька фортеця"	55,8		
Парк «Самарський»	83,0		
Всього по району	213,5	23,9	189,0
ВСЬОГО	1466,8	544,0	922,8

Також, проектом передбачена організація зелених насаджень спеціального користування. Озеленені території спеціального призначення не нормуються; їх організація згідно з проектом передбачає:

- створення озеленених санітарно-захисних зон навколо промислових підприємств, об’єктів транспорту, складів та об’єктів технічної інфраструктури, охоронних зон артезіанських свердловин питної води;
- формування захисних насаджень в зонах акустичного дискомфорту, спричиненого впливом автотранспорту, озеленення вулиць;
- ліквідація відкритих заболочених земель;
- озелення відкритих земель без рослинного покриву
- озеленення навколо ставу; озеленення прибережних захисних смуг річок, струмків, ярів, природних та штучних водоймищ.

Передбачені також зелені насадження біля нових громадських установ (навчальні заклади, об’єкти охорони здоров’я тощо).

Усього на розрахунковий строк зелені насадження у м. Дніпропетровськ складуть біля 3896,4 га, з них зелені насадження загального користування 1466,8 га (816,2 га лісопарків та 650,6 га парків скверів, садів і т.п.).

З урахуванням держлісфонду (3071,6 га на розрахунковий строк) озеленені території складуть 6968 га (16,4% проектної площі міста, проти 10,3% на даний час).)

8. КЛАДОВИЩА

На даний час територія кладовищ м. Дніпропетровська (за звітом по формі 6-зем) складає 527,7 га і налічує більш ніж 50 об'єктів. Більшість кладовищ є закритими.

Захоронення відбуваються на 6 відкритих і частково-закритих кладовищах:

Назва ділянки	*Місце розташування*	*Площа (га)*
Краснопільське міське кладовище, відкрите	Красногвардійський район, вул. Поточна,117-А	68,7
Ново-Ігреньське кладовище, відкрите	Вул. Бехтєрева, 20-А (за межею міста)	49,0
АНД кладовище, частково-закрите	Індустріальний район, вул. Березинська, 55	48,8
Кладовище ж/м «Західний» , частково-закрите	Вул. Правобережна, 36	12,7
Кладовище Запорізьке , частково-закрите	Запорізьке шосе, 55-А	
Кладовище Діївка-2, частково-закрите	Ленінський район, вул. Мукачівська, 210	16,7
Кладовище по вул. Берінга, частково-закрите	Ленінський район	6,9

Згідно з ДБН 360-92** норматив поховання становить 0,24 га на 1000 мешканців, із розрахунку чисельності населення на 2036 р. – 1018,6 тис. осіб потреба міста в територіях традиційного поховання складе 244,5 га.

Можливості розширення з дотриманням санітарно-захисної зони 300 м мають ділянки:

Назва ділянки	*Місце розташування*	*Проектне збільшення площі (га)*
Краснопільське міське кладовище	Красногвардійський район, вул. Поточна,117-А	63,0
Ново-Ігреньське кладовище	Вул. Бехтєрева, 20-А (за межею міста)	160,0
Кладовище Діївка-2	Ленінський район, вул. Мукачівська, 210	15,0

З урахуванням вільних 8 - 10 га на частково-закритих кладовищах, цих територій достатньо для покриття нормативних потреб в місцях традиційного поховання.

На ділянці по вул. Мукачівській передбачене розміщення крематорію і колумбарію.

Розміщення і розширення Ново-Ігренського кладовища належить до рішень генерального плану 1991 року як реалізація ідеї створення міського некрополя. Разом з розширенням цієї ділянки вважаємо доцільним розміщення в комплексі з традиційними похованнями ділянки крематорію та колумбарію.

9. ПРОЕКТНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Територія міста станом на 01.01.2015 складає 40507,7 тис. га. Крім цього місто використовує 464,14 га земель (анклавних ділянок) інших адміністративно-територіальних одиниць. Усього міста займає та використовує площу 40971,8 га.

Частка забудованих земель становить 63,6% від загальної площі міста. На акваторії, острови, ліси та лісопарки припадає 28,6% площі міста.

Акваторія річок (17,8% площі міста) поділяє територію Дніпропетровська на три нерівні частини. Найбільша – правобережна (центральна, південна, західна планувальні зони), лівобережна (північна планувальна зона), лівобережна Самарська (східна планувальна зона).

Усі планувальні зони міста представляють собою потужні сельбищно-виробничі утворення, з'єднанні розвиненою мережею залізниці і міських автошляхів та вулиць, шістьома автомобільними і трьома залізничними переходами через річки Дніпро і Самара.

Згідно завдання на розроблення проекту передбачений територіальний розвиток міста – включення в міські межі 1512,3 га земель Новоолександрівської сільської ради Дніпропетровського району.

На цій площі розташовані селище Авіаторське в комплексі з господарством Дніпропетровського аеропорту, інші ділянки садибної житлової забудови, що здійснена біля міської межі, об'єкти інженерної і транспортної інфраструктури, лісовкриті і сільськогосподарські землі. Розподіл земель, які приєднуються наведений в таблиці нижче.

Таким чином, площа міста зросте на 1512,3 га і на розрахунковий строк становитиме біля 42484,1 га.

Крім того, передбачається більш ефективне використання територій в існуючій межі міста. За рахунок незабудованих земель (землі сільськогосподарського використання, ліси та лісо вкриті площі) передбачається житлово-громадське будівництво, будівництво та розширення вулиць, озеленення (у т.ч. організація зелених насаджень загального користування):

- 283,6 га під нову садибну забудову;
- 156,7 га під нову багатоквартирну забудову
- 165,0 га під промислове освоєння (у т.ч. резерв для підприємств, що виносяться) На загальному тлі спаду виробництва йдуть процеси розукрупнення підприємств, перепрофілювання й трансформація галузевої приналежності багатьох об'єктів. Для зростаючих потреб складського господарства намічені території непрацюючих підприємств;
- 15,3 га під нову громадську забудову;
- 62 га під вулиці, проїзди;
- 78 га під кладовища;
- 922,8 га під зелені насадження загального користування

В кількісному співвідношенні, з урахуванням звіту за формою 6-зем управління земельних ресурсів міста Дніпропетровська (станом на 01.01.2015) та проектних рішень щодо внесення змін до генерального плану розвитку міста розподіл території міста матиме вигляд:

Існуюче та проектне розподілення території міста

Категорії земель (за формою 6-зем)	*Існуючий стан (на 01.01.2015)*	*Землі, які приєдну-ються*	*Трансформація земель в існуючій межі міста*		*Проектний розподіл*
	га	*га*	+	-	*га*
ВСЬОГО	**40971,8**	**1512,3**			**42484,1**
Забудовані землі:	**25855,1**	**666,2**			**26521,3**
землі житлової забудови в тому числі:	11628,0	61,8	440,3	28,4	12101,7
- під садибною (одно-та двоповерховою) житловою забудовою	5047,7	61,8	283,6	28,4	5364,7
- під багатоквартирною (з 3 і більше поверхами) житловою забудовою	6580,3	0,0	156,7		6737,0
землі промисловості, технічної інфраструктури	3178,6		165,0	48,6	3295,0
землі, які використовуються для транспорту та зв'язку	2880,8	564,2		44,3	3400,7
землі громадської забудови	4054,5		15,3		4069,8
землі відпочинку	108,4				108,4
вулиць, проїздів, набережних, площ	3477,1	40,2	62,0		3579,3
кладовищ	527,7		78,0		605,7
Незабудовані землі:	**15116,7**	**846,1**			**15962,8**
сільськогосподарські землі[1]	2850,0	645,0		745,9	2749,1
ліси та лісовкриті площі	3690,6	197,2			3071,6
зелені насадження загального користування в тому числі:	544,0				1466,8
- парки, сквери і т.п.	544,0		106,6		650,6
- лісопарки	—				816,2
відкриті заболочені землі	310,6	0,9			311,5
відкриті землі без рослинного покриву	426,0	2,3			428,3
акваторії	7295,5	0,7			7296,2

Території підприємств, які рекомендуються до поступового переміщення з центральної частини міста генеральним планом розглядаються як ділянки для житлового, громадського, комерційного та змішаного використання.

[1] Без присадибних ділянок житлової забудови

Намічені заходи щодо розвитку магістральної вуличної мережі мають за мету приведення її у відповідність із сучасними вимогами й перспективами розвитку міста. Будівництво нових ділянок магістралей безперервного руху виконується за рахунок відкритих земель, часткового вибуття садибної забудови, територій промислової зони.

Площі зелених насаджень загального користування проектним рішенням значно розширені, їх питома вага в балансі земель збільшена з 0,5% до 3,0%, за рахунок переведення 816,2 га міських лісів до складу зелених насаджень загального користування.

Площа акваторій, в цілому, залишається незмінною.

10. ПРОТИПОЖЕЖНІ ЗАХОДИ

На даний момент в м. Дніпропетровськ функціонують 8 пожежних депо, розміщених за адресами:

1. ДПРЧ-1 вул. Телевізійна, 9 – Жовтневий р-н
2. ДПРЧ-2 вул. Ю. Савченко, 2 – Кіровський р-н
3. ДПРЧ-3 вул. Білостоцького, 6 – Амур-Нижньодніпровський р-н
4. ДПРЧ-4 вул. Коммунарівська, 143-а – Ленінський р-н
5. ДПРЧ-5 вул. Енергетична, 18 – Красно гвардійський р-н
6. ДПРЧ-18 вул. Журналістів, 17 – Індустріальний р-н
7. ДПРЧ-19 вул. Панікахи, 23 – Бабушкінський р-н
8. ДПРЧ-25 вул. Автопаркова, 3 – Самарський р-н

Тобто кожний з адміністративних районів має по одному пожежному депо.

Крім того на ряді підприємств Дніпропетровська працюють 12 (в т.ч. 1 резервна) пожежних частин, які практично не здійснюють виїзди за межі підприємств. На острові Монастирський приписаний один пожежний катер СПК «Резвый».

Схема розміщення існуючих 8 пожежних частин засвідчує, що їх нормативні радіуси обслуговування (3 км по дорогах загального користування) не покривають значні території міської існуючої і проектної забудови.

За даними ГУ ДСНС України у Дніпропетровській області час прибуття пожежних підрозділів в такі райони міста, як Ігрень, Краснопілля, Сухачівка, Таромське, ж/м Лівобережний, ж/м Фрунзенський, вул. Передова та інші значно переважає нормативний.

Незадовільним є стан вуличного протипожежного водопостачання: з 3174 пожежних гідрантів 415 знаходяться у несправному стані.

Згідно з ДБН 360-92** табл. 6.1 кількість пожежних машин для міста Дніпропетровська, з розрахунковою чисельністю населення 1015 т. мешканців, має становити 68 одиниці (із розрахунку 1 пожежний автомобіль на 15 тис. мешканців). Фактична кількість – 45.

Необхідна кількість спеціальної пожежної техніки згідно з додатком 3.1 ДБН 360-92** табл. 3 у складі автодрабин і автопідйомників має складати – 8. Фактична кількість - 4. Виходячи з того, що самостійна пожежна частина складається з 4 пожежних машин (в т.ч. 2 – резерв) і однієї спецмашини, кількість пожежних депо має складати 15.

Проектом пропонується розміщення нових пожежних депо:

Ленінський район – 3 пожежні депо:

по вул. Юдіна; по вул. Мукачівській; по вул. Генерала Ткаченка (с-ше Таромське)

Амур-Нижньодніпровський район – 2 пожежних депо: по вул. Передовій (район будинку №705); по вул. Березинській;

Самарський район: пожежне депо по вул. Кокчетавській;

Красногвардійський район – 3 пожежних депо: по вул. Виборзькій; по вул. Криворізькій; в районі вул. Героїв Краснодону (с-ще Краснопілля);

Жовтневий район – 2 пожежних депо: по вул. Космічній; в районі аеропорту.

При розміщенні проектних пожежних депо враховані наведені розрахунки і необхідність дотримання нормативного радіусу обслуговування – 3 км по дорогах загального користування (див. «Основне креслення»).

Територіальні органи пожежної охорони виходячи із місцевих умов визначають необхідну кількість інших (додаткових) типів спеціальних пожежних машин.

Пріоритетність будівництва та ємність нових пожежних депо вирішується планами соціально-економічного розвитку міста.

Гаражні приміщення будівель пожежних депо повинні забезпечувати розміщення 100% резерву основних пожежних машин (автоцистерн). При введенні до штатів частин спеціальних пожежних автомашин слід передбачити 50%-й резерв таких машин у гарнізоні.

При проектуванні проїздів і пішохідних шляхів необхідно забезпечувати можливість проїзду пожежних машин до житлових і громадських будинків, у тому числі із вбудовано-прибудованими приміщеннями, і доступ пожежників з авто драбин і автопідйомників у будь-яку квартиру чи приміщення.

Ступінь вогнестійкості виробничих, складських будівель споруд, у залежності від категорії об’єктів з цивільного захисту (цивільної оборони), повинна бути не нижче IIIа ступеня вогнестійкості. Кількість будівель нижче IIIа ступеня вогнестійкості на категорованому об’єкті другої категорії з цивільного захисту (цивільної оборони) не повинна перевищувати 50% загальної кількості будівель на об'єкті.

Проектом також передбачені протипожежні містобудівні заходи, спрямовані на попередження і боротьбу з пожежами.

З метою створення оптимальних умов для гасіння пожеж у місті в цілому, передбачається кільцювання водопровідних мереж, встановлення на них пожежних гідрантів на відстані не більше 150 м один від одного, створення необхідного протипожежного запасу води, яка повинна зберігатися на територіях водопровідних споруд (див. розділ «Водопостачання та водовідведення»).

Необхідне дотримання протипожежних відстаней від житлових, громадських та адміністративно-побутових будівель до виробничих будинків промислових підприємств і сільськогосподарських будівель.

Відстані від меж забудови до лісових масивів повинні бути не менше 50 м, а від ділянок садівничих товариств - 20, 50, 100 м - до дерев, відповідно листяного, мішаного, і хвойного лісу.

На окремо розташованих категорованих об'єктах необхідно передбачити влаштування штучних водойм з можливістю використання їх для гасіння пожеж. Місткість водойм приймати із розрахунку не менше 3000 куб. м води на 1 км^2 території об'єкту.

У місцях розміщення сховищ для особового складу бойових підрозділів пожежної охорони передбачається будівництво захисних сховищ для пожежної техніки із розрахунку 30% основних пожежних автомобілів чергового караулу пожежної частини з охорони категорованого об'єкту.

На території садівничих товариств необхідно передбачити запаси води для пожежегасіння.

У районах садибної забудови передбачається встановлення водопровідних колонок, а на територіях громадських об’єктів, у залежності від їх місткості – резервуарів для гасіння пожеж.

На територіях зелених насаджень, а також зон відпочинку впорядковуються та розширюються існуючі водойми, які можуть використовуватись як природні резервуари для забору води.

Береги водойм пропонується облаштувати пірсами на відстані між ними не більше 500 м зі зручними транспортними під`їздами. Штучні водойми та пірси повинні бути обладнані зручними під’їздами. Пірси[1] мають забезпечити зручний забір води не менше ніж 3-ма пожежними машинами одночасно.

Згідно вимог НАПБ А.01.001-2004 пожежні гідранти і водойми повинні мати під’їзди з твердим покриттям, розмірами не менше 12 м х 12 м для встановлення пожежних автомобілів і забирання води будь-якої пори року. Детальніше їх розташування проробляється на наступних стадіях проектування (детальний план території та ін.).

У разі розміщенні нових виробничих об’єктів (промислових, сільськогосподарських та ін.) враховувати при розміщення нових пожежних депо вимоги п. 3.37 СНиП II-89-80* стосовно радіусу їх обслуговування - 2 км (для підприємств з виробництвами категорії А, Б і В, які займають більше 50% площі забудови) та 4 км (для підприємств з виробництвами категорії А, Б і В, які займають до 50% площі забудови та підприємств категорії Г і Д).

Розрахунок потреби води на пожежегасіння наведений у розділі «Водопостачання».

[1] Детальніше їх розташування проробляється на наступних стадіях проектування (детальний план території та ін.).

11. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЇ МІСТА

З метою охорони і оздоровлення навколишнього середовища м. Дніпропетровська у проекті рекомендовано виконати ряд планувальних і технічних заходів. Намічений комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території існуючої житлової забудови пропонується:

- упорядкування системи існуючих СЗЗ промислово-комунальних об'єктів, нормативні параметри СЗЗ яких не витримуються, методом їх зменшення до мінімально-можливих розмірів, у деяких випадках, при ефективному впровадженні інженерних заходів, до зовнішніх меж виробничих територій. Рекомендується органам виконавчої влади і місцевого самоврядування визначити своїм розпорядженням порядок розробки і погодження проектів скорочення СЗЗ промпідприємств. У випадку, коли неможлива організація СЗЗ в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття. З метою розвитку та удосконаленню територіальної організації виробничо-комунальних утворень та скорочення нормативних параметрів СЗЗ в межах яких знаходиться житлова забудова рекомендуються наступні інженерно-планувальні заходи:
- впровадження новітніх технологій з очищення забруднюючих речовин,
- за умови доцільності перенесення джерел викидів забруднюючих речовин вглиб виробничої території,
- винесення найбільш шкідливих технологій за межі сельбищної території,
- перепрофілювання виробництва;
- закриття органами місцевого самоврядування всіх діючих кладовищ, СЗЗ яких не витримуються, після остаточного заповнення їх площ, з забороною послідуючого їх повторного використання (проведення підзахоронення на місці існуючих поховань). Першочергове 100% забезпечення житлової забудови в межах СЗЗ діючих кладовищ централізованим водопостачанням та водовідведенням. СЗЗ закритих кладовищ після закінчення кладовищного періоду може бути зменшена до 50 м. Після цього можливе освоєння резервних ділянок житлової забудови поза межами 50-ти метрової СЗЗ закритого кладовища. Відповідно вимог ДБН 360-92** (табл. 6.2, Примітка 2), в умовах міської забудови що склалася, рішення щодо розміщення нових об'єктів в зонах, що примикають до закритих кладовищ приймаються за узгодженням з місцевими органам санітарного нагляду в залежності від природних умов (рельєф місцевості, гідрогеологія та ін.) та ступеню інженерного обладнання території;

Для забезпечення санітарно-гігієнічних умов на території проектної житлової забудови необхідно:

- для можливості містобудівного освоєння перспективних ділянок житлової забудови, розташованих в межах нормативних параметрів санітарно-захисних зон органам місцевого самоврядування за відповідним наказом визначити порядок розробки і погодження проектів скорочення СЗЗ за рахунок планувальної організації виробничої території та інженерних заходів з екології технології виробництва, у порядку визначеному ДСП №173-96, п. 5.9. У випадку, коли неможлива організація санітарно-захисних зон в конкретних умовах, необхідно приймати рішення про зміну технології виробництва, що передбачає зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу, його перепрофілювання або закриття. Контроль за виконанням цих заходів здійснюють органи Державної санітарно-епідеміологічної служби України. Містобудівне освоєння таких перспективних ділянок забудови можливе лише після скорочення СЗЗ підприємств та її затвердження у визначеному законодавством порядку;
- в умовах міської забудови що склалася, рішення щодо розміщення нових об’єктів в зонах, що примикають до закритих кладовищ приймати за умови отримання позитивного висновку місцевими органам санітарного нагляду в залежності від природних умов (рельєф місцевості, гідрогеологія та ін.) та ступеню інженерного обладнання території (відповідно вимог ДБН 360-92**, табл. 6.2, Примітка 2);
- дотримання параметрів планувальних обмежень при реалізації рішень передбачених даним проектом: розробка проектів організації СЗЗ при будівництві нових (реконструкції існуючих) виробничо-комунальних підприємств; дотримання параметрів обмежень визначених санітарними нормами та екологічним законодавством при будівництві об’єктів та мереж інженерної інфраструктури;
- при проведенні інженерної підготовки території дотримання параметрів прибережних захисних смуг водойм та смуг відведення меліоративних каналів з розробкою на дані ділянки технічної документації із землеустрою;
- освоєння ділянок перспективної житлової забудови проводити з урахуванням вимог ДБН 360-92**, п. 7.32* щодо дотримання санітарних відстаней до червоних ліній житлової забудови, створенням шумозахисного озеленення та з впровадженням конструктивних шумозахисних заходів.

Щодо охорони повітря рекомендовано виконати комплекс заходів:

- здійснення постійного моніторингу за джерелами викидів забруднюючих речовин у повітря,
- визначення найбільш енергоємних та екологічно неприйнятних для подальшого використання об'єктів житлово-комунального господарства, з метою зниження викидів забруднюючих речовин у повітря;
- проведення реконструкції комунальних систем та об’єктів тепло- і водопостачання шляхом впровадження новітніх енергоефективних технологій з енергозбереження;

- винесення за межі населеного пункту шкідливих та нерентабельних підприємств, зокрема, асфальтно-бетонних заводів з територій підприємств ТОВ «Міськшляхрембуд» і ПФ «Весмік» та ін.;
- дотримання нормативних санітарно-захисних зон та створення захисних рослинних поясів навколо виробничих та шкідливих підприємств;
- розроблення комплексних проектів самітно-захисних зон для промислових вузлів міста.

У плані охорони водного басейну:

- забезпечення міста, приміської зони та територій спільних інтересів надійними спорудами і системами господарського питного водопостачання, якість води в яких відповідає вимогам діючих державних стандартів;
- впровадження комплексу заходів щодо екології водогосподарського комплексу, передбачених Загальнодержавною програмою розвитку водного господарства України;
- дотримання режимів господарської діяльності, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 №2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
- розроблення робочого проекту та будівництво мережі зливової каналізації;
- реконструкція очисних споруд каналізації зі збільшенням потужності ЛСА, ЦСА, удосконалення технології очищення, доочищення та знезараження стічних вод з використанням новітніх технологій;
- ліквідація анофелогенних територій (розчистка території від болотної рослинності);
- екологічне оздоровлення річки Дніпро з її розчищенням, визначенням та упорядкуванням прибережної захисної смуги;
- розробклення спеціалізованого комплексного проекту «Прибережні захисні смуги та водоохоронні зони системи водотоків м. Дніпропетровськ» (відноситься до невідкладних першочергових заходів).

Вирішення проблеми очистки стічних вод та припинення забруднення водних об'єктів можливо при достатній фінансовій підтримці існуючих природоохоронних програм на національному, регіональному та місцевому рівнях.

У плані охорони ґрунтів:

- проведення геохімічного обстеження території міста;
- закриття частини діючих кладовищ в межах населеного пункту з метою зменшення СЗЗ від них та подальше упорядкування відповідно вимог ДСанПіН 2.2.2.028-98;
- забезпечення централізованою планово-регулярним санітарним очищенням усіх районів міста;

- впровадження системи роздільного збору, сортування та утилізації твердих побутових відходів, подрібнення та польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів;
- будівництво сміттєсортувальної станції.
- будівництво підприємства промислової переробки твердих побутових відходів.
- запровадження програми підтримки підприємництва, яке працює з утилізацією вторсировини;
- ліквідація несанкціонованих звалищ сміття;
- покращення дорожнього покриття міської вуличної мережі;
- рекультивація порушених та відпрацьованих земель, їх консервація, в т.ч. шляхом залуження та заліснення.

Щодо фізичних факторів впливу на навколишнє середовище (шум та електромагнітне випромінювання):

Основним джерелом шумового забруднення є авіаційний, автомобільний та залізничний транспорт.

Зазначений аеропорт потребує розробки шумової карти. За підрахунками річний обсяг авіаційних перевезень на перспективу складатиме 155 тис. тон, перевезення будуть виконуватися літаками типу В-737F, В-767F, АН-70, ІЛ-76ТД. Необхідним є розробка спеціалізованого проекту щодо визначення зон акустичного впливу на прилеглі до аеродрому території.

Іншим джерелом акустичного впливу є автотранспорт. Забезпечення нормативного санітарно-гігієнічного стану по фактору акустичного забруднення на прилеглих до автомобільних магістральних вулиць територіях забезпечується переважно за рахунок створення придорожніх захисних зелених насаджень та дотримання правил землекористування в межах захисних смуг доріг з дотриманням санітарних розривів згідно ДБН 360-92** (п. 7.32*). Система організації дорожнього руху, яка намічена комплексом заходів генерального плану міста також направлена на вирішення даної проблеми.

В межах червоних ліній магістральної вуличної мережі пропонується застосування також конструктивних шумозахисних заходів для першої лінії забудови (шумозахисні екрани, шумозахисні віконні блоки, шумопоглинаючі облицювальні матеріали).

Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується: від вуличної мережі на вільних територіях і на ділянках нового освоєння організація протишумового озеленення відповідно вимог ДСН 173-96 (п.5.25); на території існуючої забудови вздовж основних автомагістралей передбачається формування озеленення в межах червоних ліній.

Дніпропетровський залізничний вузол утворюється схрещенням двох магістральних залізничних напрямків: двоколійної електрифікованої широтної лінії Київ - Знам'янка – Дніпропетровськ - Чаплине й одноколійної меридіональної лінії Харків – Дніпропетровськ - Херсон (електрифіковані ділянки).

Дотримання нормативних рівнів шуму забезпечується смугою охоронних зелених насаджень та санітарно-захисною зоною, яка для основних колій складає 100 м, а на під'їзних і пристанційних шляхах – 50 м (ДБН 360-92**, п. 7.8).

Для забезпечення нормативних рівнів шуму на території житлової забудови пропонується:

- на вільних територіях організація комунально-промислової зони;
- на територіях сформованої житлової забудови, де неможливо досягти нормативних рівнів звуку шумозахисним озелененням - спорудження шумозахисних екранів на ділянках впливу залізниці на існуючу житлову забудову.

Окрім того, при розташуванні залізниці у виїмці та при здійсненні спеціальних шумозахисних заходів розміри санітарно-захисної зони встановлюються з урахуванням забезпечення на території житлової забудови нормативних рівнів шуму, але не менше 50 м.

Решта джерел шумового забруднення, такі як промислові підприємства, трансформаторні підстанції мають локальний вплив, що, як правило, не виходить за межі санітарно-захисної або охоронної зони об`єктів.

Джерелами електромагнітного впливу на навколишнє середовище є засоби радіолокаційного зв`язку, радіотелевізійні антени тощо. Зазначені об`єкти є джерелами електромагнітного випромінювання надвисокої частоти і тому підлягають санітарно-гігієнічному нагляду щодо його розміщення та експлуатації, а також щодо захисту населення від впливу цього фактору.

Ландшафтно-планувальні заходи:

- проведення інвентаризації системи зелених насаджень населеного пункту у відповідності з вимогами п. 6.8 «Правил утримання зелених насаджень міст та інших населених пунктів»;
- формування зелених насаджень спеціального призначення (санітарно-захисні зони, протишумове озеленення транспортних коридорів; формування насаджень обмеженого використання: озеленення та ландшафтне впорядкування територій рекреаційних закладів в межах їхнього відводу;
- формування зелених насаджень загального користування: локальних місць рекреаційного використання (скверів, парків) з їх благоустроєм та ландшафтною організацією (дендрологічний склад, малі архітектурні форми);

- створення та формування декоративних та ефективних в екологічному відношенні зелених насаджень різного призначення: зелених насаджень загального користування – лугопарків, бульварів, пішохідних зв’язків; обмеженого користування – ділянки зеленого будівництва санаторно-оздоровчих закладів, міжквартальне озеленення; спеціального призначення – санітарно-захисні зони промислово-комунальних підприємств, смуги відведення залізничних та автомобільних доріг, озеленення магістральних вулиць і доріг тощо;
- організація та благоустрій системи природно-пізнавальних маршрутів;
- організація екологічної мережі за рахунок зелених насаджень загального користування, лугопарків, об’єктів ПЗФ, гідрографічної мережі з її прибережними захисними смугами тощо, як джерел відновлення і збереження екологічного балансу та забезпечення сталого розвитку території міста.

Врахування даних факторів при розробці генерального плану дозволяє покращити санітарний стан міста, а також сприяє формуванню планувальної структури міста.

12. ТРАНСПОРТ

Залізничний транспорт.

Розвиток Дніпропетровського залізничного вузла намічений з урахуванням розвитку залізничного транспорту України. На розрахунковий строк Дніпропетровський залізничний вузол має забезпечити надійне функціонування промислового комплексу як міста, так і зони впливу, а також пропуск залізничних транзитних вантажних та пасажирських потоків.

Згідно із Концепцією створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні, через місто Дніпропетровськ пройдуть залізничні транспортні коридори:

Європа - Азія сполученням Мостиська – Львів – Здолбунів – Козятин - Фастів - Знам'янка – Дніпропетровськ – Донецьк - Красна Могила

ЧЕС сполученням Рені – Ізмаїл – Одеса – Колосівка – Помічна - Знам'янка – Дніпропетровськ – Ясинувата - Квашине, з відгалудженням Харків – Синельникове – Джанкой - Севастополь.

Формування транспортних коридорів на території регіону буде здійснюватися шляхом реконструкції та модернізації існуючих залізничних ліній.

Згідно планів Укрзалізниці передбачається модернізація інфраструктури для впровадження швидкісного руху пасажирських поїздів (140 - 160 км/год) на окремих напрямках та розбудова мережі високошвидкісних (понад 250 км/год) залізниць.

За межами розрахункового строку в разі сприятливого розвитку економіки України можливий початок будівництва високошвидкісних магістралей:

Одеса – Миколаїв - Кривий Ріг – Дніпропетровськ;

Дніпропетровськ – Полтава;

Дніпропетровськ - Донецьк.

В межі самого міста Дніпропетровська, передбачається, що до кінця розрахункового строку залізничний транспорт і на далі буде виконувати одну з провідних ролей по перевезенню пасажирів та вантажів.

Нижче в таблиці наведений орієнтовний обсяг відправлення пасажирів за видами сполучення на період 2025 та 2030 рік по Дніпропетровському вузлу. Розрахунок був виконаний ВАТ «Інститут Дніпродіпротранс».

Обсяги відправлення за видами сполучення (млн.. пасажирів за рік)

Підрозділ	*роки*	*Сполучення*				
		далеке		*разом далеке*	*приміське*	*разом по всіх видах*
		пряме	*місцеве*			
Дніпропетровський вузол	2025	1,56	0,52	2,08	14,9	16,98
	2030	1,69	0,61	2,9	15,25	17,55
В тому числі: ст. Дніпропетровськ-Пасажирський	2025	1,48	0,5	1,98	14,2	16,18
	2030	1,6	0,58	2,18	14,5	16,68
ст. Дніпропетровськ-Південний	2025	0,08	0,02	0,1	0,7	0,8
	2030	0,09	0,03	0,12	0,75	0,87
Дніпродзержинський вузол	2025	1,56	0,02	1,58	2,3	3,88
	2030	1,65	0,03	1,68	2,4	4,08

Відповідно до пропозицій ВАТ «Інститут Дніпродіпротранс», які наведені в комплексній схемі транспорту м. Дніпропетровська, передбачається наступні заходи по реорганізації пасажиропотоків на ст. Дніпропетровськ –Пасажирська.

Передбачається спорудження конкорсу через станційні колії з боковими виходами на платформи. Довжина конкорсу - 130 метрів, ширина - 18 метрів. Планується подовження існуючого підземного пішохідного переходу для транзитного пропуску пішоходів під станційними коліями. Подовження ділянки передбачене на 51 метр, ширина переходу - 6 метрів. Також намічене будівництво нового пішохідного переходу під станційними коліями шириною 6 метрів та довжиною 130 метрів для потоку приміських пасажирів.

Для обслуговування приміських пасажирів планується улаштування високих проміжних платформ. Платформа №5 – реконструюється: довжина становитиме 450 метрів, ширина - 6 метрів, платформа № 6 – нова: довжина платформи - 600 метрів, ширина - 10 метрів.

Організація руху пасажирів, що прибувають поїздами дальнього сполучення, передбачається по конкорсу. Рух пасажирів з приміських поїздів передбачається по подовженому існуючому та новому тунелю, з виходом на платформну №5 (реконструюється) та платформу №6 (нова). Для розділення пасажирів дальнього та приміського сполучення передбачається приміський парк розмістити за поперечною схемою з ліквідацією частини колій для вантажної роботи.

Реконструкція, збільшить пропускну спроможність вокзалу, зменшить витрати часу пасажирів та зменшить економічні витрати на утримання вокзалу. Після реалізації даних заходів, питання в будівництві нового пасажирського вокзалу в м. Дніпропетровську відпаде. Потужностей існуючого вокзалу вистачить для обслуговування пасажирів, як приміського так і дальнього сполучення.

У зв’язку із розбудовою мережі міжнародних транспортних коридорів очікується значне збільшення обсягів перевезень вантажів залізничним транспортом м. Дніпропетровська у порівнянні із сьогоднішнім днем. Нижче в таблиці наведено прогнозовані обсяги перевезень вантажів (млн. т на рік) залізничним транспортом, які були виконані ВАТ «Інститут Дніпродіпротранс» у складі комплексної схеми транспорту м. Дніпропетровська.

Перевезення вантажів залізничним транспортом в порівнянні з сьогоднішнім днем збільшиться.

Прогнозні перевезення вантажів залізничним транспортом (млн. т за рік)

Види вантажів	*2020 рік*	*2025 рік*	*2030 рік*
Кам’яне вугілля	140,0	148,0	155,0
Нафтопродукти	38,0	41,0	44,0
Руда залізна і марганцева	98,0	100,0	105,0
Чорні метали	54,2	58,5	64,0
Хімічні та мінеральні добрива	21,0	23,0	24,0
Зерно та продукти перемолу	18,1	18,2	20,7
Кокс	17,5	19,0	21,0
Будівельні вантажі	89,0	100,0	101,0
Інші вантажі	135,5	142,8	150,0
Разом	611,3	650,5	684,7

Джерело: ВАТ «Інститут Дніпродіпротранс»

По місту і на далі буде перевозиться частина імпортних вантажів.

Орієнтовні обсяги імпортних перевезень залізничним транспортом на розрахунковий строк (млн. т за рік)

Види вантажів	*2020 рік*	*2025 рік*	*2030 рік*
Кам’яне вугілля	15,0	18,0	20,0
Нафтопродукти	5,0	6,0	7,0
Руда залізна і марганцева	10,0	15,0	15,0
Чорні метали	2,2	2,5	3,0
Хімічні та мінеральні добрива	2,0	2,0	2,0
Зерно та продукти перемолу	0,1	0,2	0,2
Кокс	2,5	4,0	5,0
Будівельні вантажі	2,5	3,0	4,0
Інші вантажі	5,0	6,0	7,0
Разом	44,8	57,2	64,2

Джерело: ВАТ «Інститут Дніпродіпротранс»

Як видно з таблиць наведених вище, прогнозується збільшення перевезення вантажів залізничним транспортом. Потужностей існуючих вантажних станцій та колійного господарства вистачить для забезпечення перевезень вантажів до кінця розрахункового строку.

Проте, враховуючи пропозиції Укрзалізниці, щодо розвитку Дніпропетровського залізничного вузла, перспективної схеми магістральної вуличної мережі міста, схеми зовнішнього транспорту на розрахунковий строк передбачаються наступні заходи:

- модернізація колії, будівництво штучних споруд та ліквідація переїздів на дільниці Дніпропетровськ-Чаплине у зв'язку із впровадженням швидкісного руху поїздів;
- електрифікація дільниць Зустрічний - Апостолове, Новомосковськ – Красноград;
- посилення діючих залізничних ділянок шляхом будівництва додаткових колій: Дніпропетровськ - Синельникове, Сухачівка - Дніпродзержинськ, Новомосковськ - Плотина.

Згідно з вимогами п.7.12 ДБН 360-92** на поза розрахунковий строк необхідно розглянути питання щодо виносу сортувальної станції Нижньодніпровськ - вузол за межі міста. Свого часу, при розробці розділу "Залізничний транспорт" в КСТ м. Дніпропетровська, який був виконаний ВАТ "Інститут Дніпродіпротранс" винесення сортувальної станції за межі міста не передбачалось.

Для вирішення цього питання, відповідно до вимог п.11.1 ДБН В.2.3.-19-2008 "Залізниці колії 1520" необхідно розробити Генеральну схему розвитку залізничного вузла м. Дніпропетровськ та погодити дану роботу з профільними організаціями Укрзалізниці.

Річковий транспорт

Пропозиції по розвитку річного транспорту в м. Дніпропетровськ були виконані ТОВ «Інститут «Укррічтранспроект» у складі комплексної схеми транспорту м. Дніпропетровська в 2011 році. При виконанні розділу приймалося до уваги дана робота.

На розрахунковий строк очікується зростання вантажних перевезень. Основними вантажами на перспективу будуть залишатися: пісок, щебінь, зерно, вантажі в контейнерах та метал.

За підрахунками, найбільше всього річковим транспортом буде перевозитися мінерально-будівельні вантажі (пісок, камінь, щебінь та інші). В перспективі попит на перевезення мінерально-будівельних вантажів річковим транспортом збережеться та буде визначатися в свою чергу, обсягом будівельних робіт, головним чином у Дніпропетровську та прилеглих районах. Очікуване зростання будівництва у Дніпропетровську (в тому числі в приміській зоні) буде стимулювати попит на цей продукт. Який може досягти 7,2 млн. т до 2030 року.

Зерно. Організація перевезення зерна річкою здійснюється з регіонів, що безпосередньо межують з Дніпром.

Доставка зерна в країни Східної та Центральної Європи, а також до портів Чорного та Середземного морів може здійснюватись безпосередньо суднами типу ріка-море (у тому числі через Дунай), а експорт у країни дальнього зарубіжжя можливий через пряме перевантаження з суден типу ріка-море на морські судна.

Потенціал експорту зерна річковим транспортом з Дніпропетровська на розрахунковий період складе майже 1000 тис. т на рік, з яких 200 тис. т – прямий експорт та 800 тис. т – перевалка.

Контейнери. В перспективі, припускаючи високі темпи зростання контейнерних перевезень Дніпром, Дніпропетровський річковий порт може забезпечити контейнерні перевезення для Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Полтавської та Харківської областей.

Потенційний обсяг контейнерних перевезень та переробки через Дніпропетровський річковий порт може досягти 1184,8 тис. т вантажів. З яких 543,3 тис. т з напрямком вверх та 641,5 тис. т вниз по річці, забезпечуючи тим самим збалансовану торгівлю.

Нижче в таблиці наведено регіональну структуру потенціальних контейнерних перевезень через Дніпропетровський річковий порт.

Область	*Імпорт*		*Експорт*		*Всього*	
	тис. т	*%*	*тис. т*	*%*	*тис. т*	*%*
Дніпропетровська	105,7	19,5	179,7	28,0	285,4	24,1
Донецька	123,9	22,8	191,4	29,8	315,3	26,6
Запорізька	154,9	28,5	110,2	17,2	265,1	22,4
Луганська	40,3	7,3	46,9	7,3	87,1	7,4
Полтавська	38,7	7,1	41,7	6,5	80,4	6,7
Харківська	79,9	14,7	71,6	11,2	151,6	12,8
Всього	543,3	100	641,5	100	1184,8	100

Металопрокат. Основну вантажну базу для перевезень річковим флотом в межах розрахункового строку будуть складати прямі експортні вантажопотоки продукції ДМЗ ім. Петровського. Відвантаження на судна «ріка – море» у придунайські, причорноморські і середземноморські країни. Потенціальний можливий обсяг може складати до 623 тис. т/рік.

У зв’язку з тим, що порт розташований в центральній частині міста та за прогнозами передбачається збільшення обсягу його роботи та відповідно «Схеми планування території Дніпропетровської області» на перспективу, проектом пропонується винос вантажних причалів річкового порту м. Дніпропетровська за межі міста, в район запланованого автомобільно-залізничного переходу через р. Дніпро у гирлі р. Горлівка. До кінця розрахункового строку вантажообіг порту складатиме 10,0 млн. т вантажів за навігацію.

В порту, що проектується, передбачається використання для навантажування і розвантажування суден портальних кранів та мобільних кранів. На контейнерному терміналі передбачається використання спеціалізованої техніки, у т.ч. закордонних контейнерних перевантажувачів, контейнеровозів, річ стакерів та інші. Для перероблення зернових вантажів в порту передбачене створення спеціалізованого причалу, у складі якого необхідно передбачити спорудження елеватора сучасного типу, конвеєрних ліній для подачі зерна на причал і судно-навантажувальних машин, а також улаштування надводного навісу. Що забезпечує завантаження судна незалежно від погоди.

За підрахунками вартість зведення даного порту за цінами 2012 року становить 568,1 млн. грн., в тому числі основні споруди – 414,1 млн. грн.

Повітряний транспорт.

На розрахунковий строк обсяги авіаперевезень значно збільшаться.

Додатково до існуючих повітряних ліній передбачається відкриття нових ліній у напрямках до міст: Мінська, Ташкента, Тбілісі, Варшави, Будапешту та інших.

На період до кінця розрахункового строку проектом передбачається будівництво міжнародного терміналу, реконструкція площі перед аеропортом.

Пропозиції по розвитку аеропорту Дніпропетровськ були виконані Українським державним проектно-технологічним науково-дослідним інститутом цивільної авіації УКРАЕРОПРОЕКТ в рамках розроблення комплексної схеми транспорту.

Зокрема передбачаються наступні заходи по розвитку аеропорту Дніпропетровськ. Для забезпечення зльоту, посадки, руління та стоянки повітряних суден (ПС) типу В 767-300ER намічено:

- комплекс підготовчих робіт по розбиранню існуючих покриттів рубіжних доріжок та перону; існуючих елементів водостічної мережі; знесення існуючих будівель, споруд та ділянки огорожі аеродрому і виробку зелених насаджень, що потрапляють у зону планувальних робіт;
- будівництво нової штучної злітно-посадкової смуги (ШЗПС) довжиною 3200 метрів та шириною 60 метрів (в тому числі, двох укріплених узбіч шириною по 7,5 метрів кожне);
- будівництво нових руліжних доріжок (рд) шириною 23 метра з укріпленими узбіччями шириною по 7,5 метрів (замість існуючих РД-1, РД-2 та РД-3);
- будівництво ділянки МРД від східного торця нової ШЗПС до РД-3 шириною 23 м з укріпленими узбіччями шириною по 7,5 м;
- будівництво нової РД від східного торця нової ШЗПС до східного торця існуючої ЗПС шириною 23 м з укріпленими узбіччями шириною по 7,5 метра;
- реконструкція існуючого перону;
- будівництво нового перону для ПС кодової літери «С»;

- будівництво передангарної площадки з трьома РД для ПС кодової літери «С»;
- улаштування водостічної мережі зі збором та відведенням стоків з нових аеродромних покриттів на нові очисні споруди аеродрому.

Зважаючи на те, що при будівництві нової ШЗПС необхідно забеспчити безперебійну роботу існуючої ЗПС, реконструкція аеродрому буде виконуватися поетапно.

Загальна площа аеродромних покриттів (разом з укріпленими узбіччями та торцями) складає: ШЗПС – 197370 м^2; РД-1 – 11170 м^2; РД-2 – 52155 м^2; РД-3 – 50955 м^2, РД-4 – 9065 м^2, РД-5 – 31815 м^2, РД-6 – 12925 м^2, перон – 238920 м^2, площадка перед ангаром – 13890 м^2.

За підрахунками, на кінець розрахункового строку з аеропорту Дніпропетровськ буде відправлятися приблизно 5 млн. пасажирів на рік.

Виходячи з робочих розрахунків та базуючись на прогнозах обсягів перевезень по аеропорту, в першу чергу необхідно побудувати новий термінал для міжнародних рейсів на 800 пасажирів/годину, де передбачається надання всіх послуг з обслуговування пасажирів і багажу з рівнем комфортності обслуговування – «С».

В перспективі необхідно провести реконструкцію існуючого терміналу з доведенням його пропускної спроможності до 900 пасажирів/годину (700 пасажирів/годину - міжнародні рейси, 200 пасажирів/годину – внутрішні рейси). За підрахунками на кінець розрахункового строку з аеропорту Дніпропетровськ буде відправлятися приблизно 5 млн. пасажирів на рік.

За підрахунками річний обсяг авіаційних вантажних перевезень на перспективу прогнозується на рівні 155 тис. т. Перевезення будуть виконуватися літаками типу В-737F, В-767F, АН-70, ІЛ-76ТД.

Пасажирське сполучення міста з аеропортом здійснюватимуться автобусним, тролейбусним, та легковим видами транспорту.

Автомобільні дороги, автомобільний транспорт.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Концепції створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів України», поблизу міста Дніпропетровськ пройде траса проектного міжнародного автомобільного коридору Європа - Азія (новий) сполученням Косини – Івано-Франківськ – Тернопіль – Вінниця – Кіровоград – Дніпропетровськ – Донецьк – Ізварине. Орієнтовна інтенсивність руху автотранспорту по МТК, очікується на рівні 27,0 тис. приведених автомобілів на добу.

Відповідно до роботи, виконаною інститутом «Діпроміcто» у 2009 році щодо проходження траси коридору по території Дніпропетровської області, проходження траси зазначеного коридору було уточнене. Вона пройде південніше міста Дніпропетровська приблизно на 25 км, поблизу населеного пункту Солоне.

Відповідно до даної роботи, через місто Дніпропетровськ пройде альтернативна дорога до міжнародного автомобільного коридору Європа - Азія (новий). Дана альтернативна дорога поблизу м. Дніпропетровська пройде по існуючій автомобільній дорозі національного значення Н-08 сполученням Бориспіль – Дніпропетровськ – Запоріжжя, далі по південному мостовому переходу з виходом на Іларіонове та Синельникове. В реконструкції проїзної частини автодороги Н–08 необхідності не має, оскільки вона має проїзну частину, що відповідає параметрам І технічної категорії. Проїзну частину автомобільної дороги місцевого значення, що проходить сполученням Дніпропетровськ – Іларіонове – Синельникове пропонується реконструювати за параметрами ІІІ технічної категорії.

З метою забезпечення швидкісного руху на зовнішніх дорогах, виносу суто транзитних транспортних потоків за межі забудови м. Дніпропетровська, розвантаження магістральних вулиць намічене будівництво ІІ черги об’їзної дороги, яка з'єднає Київський, Миколаївський та Запорізькі напрямки.

Передбачається, що транзитний транспорт по об’їзна дорозі міста Дніпропетровська пройде з Донецького напрямку по існуючому Кайдацькому мостовому переходу далі по проектній ділянки будівництва, котра проходить в межі міста, з виходом на Криворізьке шосе.

Далі проектна об’їзна дорога пройде з південної сторони міста Дніпропетровська, від аатодороги М-04 сполученням Знам’янка – Луганськ - Ізварине (продовження Криворізького шосе) до автодороги Н-08 Бориспіль – Дніпропетровськ – Запоріжжя. Далі об’їзна дорога пройде по проектній ділянці будівництва з виходои на південний мостовий перехід.

На момент розроблення проекту було розпочате будівництво окремих ділянок об’їзної дороги та запроектоване проходження всієї об’їзної дороги з влаштуванням розв’язок в різних рівнях.

Згідно з рішеннями СПТ Дніпропетровської області передбачені також наступні заходи з розвитку вузла зовнішніх автодоріг поблизу міста Дніпропетровська:

- завершення будівництва південної частини об’їзної дороги м. Дніпропетровськ. На даний момент вже зведено об’їзну дорогу, яка об’єднує Київський та Запорізький напрямок поза межами міста. Дані напрямки також об’єднуються з Донецьким напрямком в межах міста (по Кайдакському мостовому переходу). На розрахунковий строк пропонується зведення проектної автомобільної дороги, яка об’єднає Київський та Запорізький напрямок з Харківським напрямком поза межами міста. Дана проектна дорога частково пройде по території міста, зокрема по південному мостовому переходу. Передбачається зведення об’їзної дороги з проїзною частиною, яка відповідає параметрам І технічної категорії. Південна об’їзна дорога відповідатиме статусу автомобільної дороги міжнародного значення.

- на розрахунковий строк передбачається будівництво північної частини об'їзної дороги міста, яка пройде між населеними пунктами Новомосковськ та Партизанське. Передбачається, що дана дорога буде належите до автомобільних доріг регіонального значення та матиме проїзну частину, яка відповідатиме параметрам II технічної категорії.
- реконструкція проїзної частини ділянок автомобільних доріг державного значення, що проходять у зоні впливу міста. Так, передбачається реконструювати проїзну частину автомобільної дороги Знам'янка – Луганськ - Ізварине (М-04) та Дніпропетровськ - Васильківка (Т-04-01) за параметрами I технічної категорії.

Зовнішній автомобільний транспорт

На розрахунковий строк, відповідно до рішень Комплексної схеми транспорту м. Дніпропетровська, передбачається будівництво перехоплюючих автостанцій на Донецькому та Запорізькому напрямках. Дане рішення було запропоноване ПАТ «Дніпропетровське обласне підприємство автобусних станцій» у 2010 році. Проте, відповідно до запиту, у Дніпропетровське обласне підприємство автобусних станцій в 2013 році, до якого зокрема входять АС-1 та АС-2 в м. Дніпропетровську, пропозицій щодо влаштування проектних автобусних станцій реконструкції існуючих в найближчих 5 років не передбачається.

Враховуючи рішення Комплексної схеми транспорту м. Дніпропетровська, передбачається на розрахунковий строк передбачається зведення проектних автобусних станцій:

- на Донецькому шосе (в районі перетину з вулицею Передовою). Дана автостанція буде обслуговувати Донецький напрямок. Автостанцію передбачається звести за параметрами 3-го класу, площа автостанції становитиме приблизно 0,6 га;
- перетин пр. Свободи та Кайдацького шляху. Автостанцію передбачається звести за параметрами 3-го класу, площа автостанції становитиме приблизно 0,5 га;
- на Запоріжському шосе (в районі перетину з вулицею Пакінахі). Автостанцію передбачається звести за параметрами 4-го класу, площа автостанції становитиме 0,5 га. На перспективу в збільшені площі існуючих автостанцій необхідності не має, що обумовлено їх існуючої площі. Передбачається проведення реконструкції існуючих автостанцій з метою підтвердження їх заявленого класу відповідно до вимог Закону України «Про автомобільний транспорт»;
- на перетині вулиці Столетова та проспекту Героїв "Правди". Дану автостанцію передбачається звести за парметром 3-го класу.

На перспективу в збільшені площі існуючих автостанцій необхідності не має. Передбачається проведення їх реконструкції з метою підтвердження їх заявленого класу відповідно до вимог Закону України "Про автомобільний транспорт".

Магістральна мережа

Передбачається подальший розвиток магістральної мережі. При трасуванні проектних магістральних вулиць, приймалося до уваги розміщення проектних майданчиків будівництва, інтенсивність руху на магістральних вулицях міста, планувальні міркування та рішення комплексної схеми транспорту м. Дніпропетровська.

Передбачені проектом головні заходи по удосконаленню магістральної мережі міста спрямовані на покращення у цілому транспортної інфраструктури міста, вирішення існуючих транспортних проблем, забезпечення повноцінних існуючих та нових транспортних зв'язків між лівобережною та правобережною частинами міста.

Як було зазначено в аналізі існуючого стану магістральної мережі міста, без будівництва додаткових мостових переходів, до кінця розрахункового строку свій ліміт по пропускній спроможності вичерпають Центральний та Амурський мостовий перехід. Тому на розрахунковий строк передбачається будівництво проектного мостового переходу в створі вулиці Павлова.

Нижче в таблиці наведено орієнтовний перерозподіл машинопотоків на розрахунковий строк після зведення Павлівського мостового переходу.

Назва мостового переходу	*Інтенсивність руху в приведених одиницях в одному напрямку без будівництва нових мостових переходів*	*Коефіцієнт використання пропускної спроможнос-ті без будівництва нових мостових переходів*	*Інтенсив-ність руху після зведення Павловського мостового переходу*	*Коефіцієнт використання пропускної спроможності на розрахунковий строк з будівництвом Павловського мостового переходу*
Павлівський	-	-	*3000*	*0,84*
Кайдакский	3900	0,87	3070	0,78
Амурський	3260	1,09	2380	0,79
Центральний	6700	1,5	5730	1,24
Усть-Самарський	1320	0,44	1320	0,44
Самарський	1130	0,76	1130	0,76
Південний	1540	0,51	1540	0,51

Після будівництва Павлівського мостового переходу за підрахунками інтенсивність руху на Кайдацькому мостовому переході скоротиться приблизно на 20%, на Амурському мостовому переході скоротиться більше ніж на 25% (з урахування перерозподілу потоків з центрального мосту) та Центральному мостовому переході скоротиться приблизно на 15% (за рахунок перерозподілу на Павловський та Амурський мостовий перехід).

На поза розрахунковий строк передбачається влаштування проектного мостового переходу, який проходитиме поблизу центрального переходу та виходитиме на лівий берег в районі Мануїльського проспекту (колишній проспект Воронцова). Даний мостовий перехід об’єднає між собою обидві частини загальноміського центру, який знаходитиметься на різних берегах річки Дніпро.

На поза розрахунковий строк передбачається влаштування системи магістральних вулиць загальноміського значення з безперервним рухом, які забезпечать безперервність руху транспортних потоків, достатню пропускну спроможність, швидкісний режим та безпечні умови руху транспорту і пішоходів і покращіть екологічну складову в місті.

Меридіанальні магістральні вулиці загальноміського значення з безперервним рухом пройдуть по наступних напрямках:

- вихід на Харків, Донецьк - Проспект Газети «Правда» – Центральний міст - Красноповстанська балка - вихід на Запоріжжя (з тунелем під центральною частиною міста);
- вихід на Харків, Донецьк - Донецьке шосе - Кайдацький міст – Криворізьке шосе - вихід на Кривий Ріг.

Крім існуючої мережі магістральних вулиць загальноміського значення (пр. Карла Маркса, Набережна ім. Леніна, Набережна Заводська, Набережна Перемоги, пр. Пушкіна, пр. .Каліна, вул. Героїв Сталінграду, вул. Чичерина, вул. Київська, вул. Криворізька, Запорізьке шосе, вул. Каштанова) проект передбачає формування нових магістральних зв’язок загальноміського значення, головним призначенням яких буде розвантаження існуючих транспортних зв’язків між лівобережною та правобережною частинами міста та організація додаткових дублюючих транспортних зв'язків.

Магістральні вулиці загальноміського значення. Проектом передбачається будівництво проектних вулиць загальноміського значення. Нижче в таблиці наведений перелік всіх магістральних вулиць загальноміського значенням із зазначенням їх основних характеристик.

Назва вулиці	*Ширина проїзної частини, метрів*	*Протяжність вулиці, км*	*Ширина в межах червоних ліній*	*Вартість зведення, млн. грн.*
Проектна 1	16,0	3,6	50	46,1
Проектна 2	16,0	4,6	40	58,9
Проектна 3	16,0	1,8	50	23,3
Проектна 4	23,5	5,6	55	105,3
Проектна 5	16,0	4,9	35	63,7
Проектна 6	16,0	1,9	40	24,6
Проектна 7	16,0	3,2	35	41,6
Проектна 8	18,0	4,7	50	67,7
Проектна 9	16,0	4,9	35	63,7

Проектні магістральні вулиці загальноміського значення проходять по наступних напрямках:

- Проектна 1 проходить по Красноповстанскій балці на ділянці від Запорізького шосе до вул. Чернишевського, далі по проектному тунелю з виходом на центральний мостовий перехід. Влаштування даної магістралі обумовлено необхідністю розвантаження в перспективі вул. Героїв Сталінграду, пари вулиць Карла Лібкнехта і Артема та частково розвантажить пр. Гагаріна. Згідно розрахунків виконаних в комплексній схемі транспорту в перспективі без влаштування додаткових магістральних вулиць свій ліміт по пропускній спроможності вичерпають пр. Гагаріна та вул. Героїв Сталінграду;

- Проектна 2 проходить по Аптекарській балці від вул. Криворізької до пр. Пушкіна. Дана магістральна вулиця буде виконувати функцію правобережного підходу до проектного Павлівського мостового переходу;
- Проектна 3 проходить від пр. Гагаріна до вул. Проектна 2. Дана магістраль проходить частково по існуючому проспекту Ілліча, проїзну частину якого в перспективі передбачається реконструювати. Дана магістраль створить потужний широтний зв'язок в середній частині міста та частково розвантажить пр. Пушкіна, вул. Чернишевського та Карла Маркса;
- Проектна 4 виконує функцію частини об'їзної дороги яка підходить до кайдакського мостового переходу. Проходження траси даної дороги на матеріалах генерального плану було відображено відповідно розробленого та затвердженого робочого проекту;
- Проектна 5 проходить від Криворізького шосе частково по території південного машинобудівного заводу з виходом на вул. Енергетичну. Дана вулиця частково розвантажить вулиці Криворізку та Титова. Дана магістраль створить потужний широтний зв'язок в південній частині міста та частково відведе транзитний потік, що рухається по Криворізькому та Запоріжському напрямку з середини частини міста;
- Проектна 6 є складовою частиною разом з існуючими вулицями та мостовими переходами східного півкільця. Дане півкільце дасть змогу відвести значну частину транзитного транспорту, що рухається по проспекту Газети «Правда», центральному мостовому переходу та через центр міста. Влаштування даної магістралі створить потужний зв'язок у східній частині міста, що пройде по території здебільше промислової забудови. Дана магістраль проходитиме від проспекту Газети «Правда» – існуючі вулиці - проектний шляхопровід – Усть-Самарський мостовий перехід – вул. Томська – вул. Гаванська – південний мостовий перехід – вул. Яснополянська – Запоріжське шосе. Загальна протяжність даного півкільця становить 21,5 км, протяжність ділянок проектного будівництва становить 1,9 км;
- Проектна 7 дана магістральна вулиця проходить на лівому березі та з'єднує між собою кайдакський та амурський мостовий перехід. Разом з вулицею проектна 9 створює потужний широтний зв'язок в лівобережній частині міста. Дана зв'язка передбачається, що буде використовуватися здебільше для вантажного та транзитного транспорту;
- Проектна 8 пройде в самарському районі міста від південного мостового переходу до виходу з міста, поза межами існуючої сельбіщної території. Влаштування даної магістралі обумовлено проходженням об'їзної дороги через південний мостовий перехід;
- Проектна 9 проходить від вулиці Каруни до вул. Проектна 6.Дана магістраль є частиною широтної магістралі, що проходить в лівобережній частині міста.

Протяжність проектних магістральних вулиць загальноміського значення складає 35,2 км, а загальна протяжність вулиць загальноміського значення становить 263,1 км. Щільність мережі вулиць загальноміського значення становить 1,25 км/км^2.

З метою збільшення пропускної спроможності та покращення умов безпеки руху проектом передбачається провести реконструкцію проїзної частини на магістралях загальноміського значення, що наведено нижче в таблиці.

Вулиця, на якій передбачає-ться провести реконструкцію проїзної частини	*Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м*	*Довжина ділянки реконструкції, км*	*Вартість реалізації, млн. грн*	*Примітка*
Проспект Пушкіна	2*8/2*11,25	3,6	48,7	По всій довжині. Рішення було обґрунтовано в комплексній схемі транспорту міста
Набережна ім. В.І. Леніна	15-16/23,5	1,9	26,6	На ділянці між Амурським та Центральним мостовими переходами
Криворізька	12-13/16	3,6	31,0	По всій довжині. Частково виконуватиме функцію під'їзної магістралі до Павловського мостового переходу
Вітчизняна	8/16	1,3	14,6	На ділянці від Павловського мостового переходу до вул. Проектна 7.
Проспект Ілліча	10-12/16	1,9	17,5	По всій довжині. Рішення було обґрунтовано в комплексній схемі транспорту м. Дніпропетровськ.
Роз'їзна, Романівська	7-9/15	7,4	62,5	По всій довжині
Красногорська	8-10/16	1,9	16,5	По всій довжині
Рощинська, Сержанта Литвиненко, Академіка Корольова	7-8/15	3,9	32,9	По всій довжині
Журналістів, Комісара Крилова, Винокурові	7-14/16	5,4	48,5	Створення разом з проектними магістралями східного півкільця.

Загальна протяжність магістральних вулиць загальноміського значення, на яких передбачається провести реконструкцію проїзної частини становить 30,9 км.

На поза розрахунковий строк передбачається влаштування мережі магістральних вулиць загальноміського значення з безперервним рухом. Дані магістралі об'єднають між собою виходи на Кривий ріг, Донецьк та Запоріжжя. Безперервний рух передбачається влаштувати на магістралях Донецьке шосе – Кайдацький мостовий перехід – Кайдакський шлях – Проектна 4 – Криворізьке шосе.

Інша магістральна вулиця загальноміського значення з безперервним рухом пройде за напрямком Криворізьке шосе – Проектна 5 – Шинна – Запорізьке шосе.

Магістральні вулиці районного значення. Система магістралей районного значення на розрахунковий строк матиме подальший розвиток. Проектом передбачається влаштування 10 магістральних вулиць районного значення. Влаштування даних вулиць обумовлено планувальними міркуваннями, необхідністю обслуговування транспортним зв'язком проектних майданчиків будівництва та рішенням комплексної схеми транспорту м. Дніпропетровська.

Основні магістралі районного значення:

на правому березі - проспекти Кірова, Свободи (частково), Героїв, вулиці Братів Трохимових, Комунарівська, Макарова, Високовольтна;

на лівому березі - Каштанова, Байкальська, Радгоспна, Березинська.

Перелік проектних магістральних вулиць районного значення

Назва вулиці	*Ширина проїзної частини, метрів*	*Протяж-ність вулиці, км*	*Ширина в межах червоних ліній*	*Маршрут проходження*	*Вартість зведення, млн.грн.*
Проектна 10	16	1,3	35	Від вул. Павловські до вул. Пастера	16,6
Проектна 11	8-12	7,5	25,40	Продовження вул. Кринична до вул. Кадрова	56,3
Проектна 12	8	1,7	30	Ділянка між вулицями Хасанська та Томська	10,9
Проектна 13	16	1,2	40	Продовження вул. Будьонного до проспекту Свободи	15,3
Проектна 14	8	0,7	30	Проектна ділянка бул. Слави (поза розрахунковий строк)	4,5
Проектна 15	8	5,6	25	Проходить по існуючим вулицям садових товариств між вулицями Братів Трофімових та Островського	36,0
Проектна 16	8	5,5	25	Продовження вул. Комунарівській по існуючих вулицях садових товариств до вул. Київська	35,2
Проектна 17	8	1,8	30	Проходить по існуючим вулицям садових товариств	11,6
Проектна 18	12	1,7	30	Дана магістраль проходить від проспекту Металургів до вул. Проектна 4	10,8
Проектна 19	16	4,5	40	Проходить від Запорізького шосе до проектної ділянки об'їзної дороги	28,9

Назва вулиці	*Ширина проїзної частини, метрів*	*Протяж-ність вулиці, км*	*Ширина в межах червоних ліній*	*Маршрут проходження*	*Вартість зведення, млн.грн.*
Проектна 20	12	0,7	30	Магістраль проходить між Самарським узвозом та вулицею Кадровою	7,6

Протяжність проектних магістральних вулиць районного значення становить 32,2 км, а загальна протяжність магістральних вулиць районного значення становить 249,1 км. Щільність мережі магістральних вулиць районного значення становить 1,2 км/км^2.

Проектом передбачається провести реконструкцію проїзної частини на деяких магістральних вулицях районного значення:

Вулиця, на якій передбачається провести реконст-рукцію проїзної частини	*Існуюча/ проектна ширина проїзної частини, м*	*Довжина ділянки реконструкції, км*	*Вартість реалізації, млн. грн*	*Примітка*
Титова	12/16	1,2	9,6	По всій довжині
Криворізька	12/16	2,1	16,8	Від вул. Макарова до вул. Проектна 2
Передова	6/10,5	1,9	11,4	Від Донецького шосе до вул. Вітчизняна
Ленінградська	9,0-10/12	2,2	12,8	По всій довжині

Всього передбачається провести реконструкцію проїзної частини на 7,4 км магістральних вулиць районного значення.

Загальна довжина магістральної мережі Дніпропетровська на кінець розрахунковий періоду становитиме 512,2 км, у тому числі магістралей загальноміського значення – 249,1 км, районного значення – 165,1 км. Щільність магістральної мережі на розрахунковий строк – 2,45 км/км^2.

Проектом передбачається влаштування низки транспортних розв’язок в різних рівнях. При визначені місця розташування транспортної розв’язки бралося до уваги інтенсивність руху транспорту, категорії магістральних вулиць, що перетинаються та рішення комплексної схеми транспорту міста.

Нижче в таблиці наведені місця розташування транспортних розв’язок в різних рівнях.

Назва магістралей, що перетинаються	*Категорія магістралей, що перетинаються*	*Примітка*
Кайдакський шлях, проспект Свободи, Проектна 4	Магістральні вулиці загальноміського та районного значення	Розв’язка повна
Проектна 4 та Проектна 18	Магістральна вулиця загальноміського та районного значення	Розв’язка не повна. Відсутній розворот.

Назва магістралей, що перетинаються	*Категорія магістралей, що перетинаються*	*Примітка*
Проектна 4 та Криворізьке шосе	Магістральні вулиці загальноміського значення	Конфігурація розв'язки визначена існуючим робочим проектом
Донецьке шосе та вул. Проектна 7	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот.
Проектна 9, Комісара Крилова	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот.
Проектна 1 та Проектна 9	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот.
Курчатова, Проектна 3 та Щепкіна	Магістральні вулиці загальноміського значення та магістральна вулиця районного значення	Розв'язка повна
Уральська, Проектна 2 та Давидова	Магістральні вулиці загальноміського значення та магістраль районного значення	Розв'язка повна
Проспект Газети "Правда" та вул. Проектна 11	Магістральна вулиця загальноміського значення та районного значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот.
Проектна 5 та вул. Юності	Магістральна вулиця загальноміського значення та житлова вулиця	Розв'язка не повна. Відсутній розворот. Розв'язка обумовлена планувальними міркуваннями, рельєфом місцевості та залізницею
Криворізьке шосе та вул. Проектна 5	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна
Проектна 4 та пр. Калініна, вул. Маяковського	Магістральна вулиця загальноміського значення та магістральні вулиці районного значення	Розв'язка не повна.
Проектна 2 та набережна ім. В.І. Леніна	Магістральні вулиці загальноміського значення	Розв'язка повна. Правобережна розв'язка Павловського мостового переходу
Запоріжське шосе та вул. Проектна 19	Магістральна вулиця загальноміського значення та магістральна вулиця районного значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот.
Проектна 19 та південна проектна об'їзна дорога міста Дніпропетровська	Зовнішня автомобільна дорога та магістраль районного значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот.
Проектна 13, Будьонного та Маяковського	Магістральні вулиці районного значення	Розв'язка не повна. Відсутній розворот. Влаштування розв'язки обумовлено проходженням залізниці

Проектом також передбачається влаштування дев'яти проектних шляхопроводів на перетині вуличної мережі з залізницею. Влаштування шляхопроводів обумовлено тим, що через місто проходять траси міжнародних залізничних коридорів та значною інтенсивності руху поїздів. Шляхопроводи передбачається звести на наступних магістральних вулицях:

Проектна 5, Проектна 9 (2 одиниці), Проектна 10, Проектна 13, Проектна 15 (2 одиниці), Проектна 16, Ілларіонівська, Кадрова

З метою покращення умов безпеки руху та збільшення пропускної спроможності магістральної мережі проектом передбачається влаштування проектних підземних пішохідних переходів. Нижче в таблиці наведено перелік проектних підземних пішохідних переходів.

Вулиці на яких передбачається влаштувати підземний перехід	*Примітка*
Донецьке шосе та вул. Березинська	Дане перехрестя є місцем концентрації ДТП. Влаштування обумовлено проходженням по Донецькому шосе магістральної вулиці з безперервним рухом на поза розрахунковий строк
Донецьке шосе та вул. Петрозаводська	Дане перехрестя є місцем концентрації ДТП. Влаштування обумовлено проходженням по Донецькому шосе магістральної вулиці з безперервним рухом на поза розрахунковий строк
Перетин вулиць Чкалова та Леніна	Дане перехрестя є місцем концентрації ДТП. За рік на даному перехресті було скоєно 13 ДТП, в трьох з яких постраждали люди.
Перетин вулиць Чкалова та Карла Лібкнехта	Дане перехрестя є місцем концентрації ДТП. За рік на даному перехресті було скоєно 8 ДТП
Перетин проспекту Газети "Правда" та вулиці Радгоспна	Дане перехрестя є місцем концентрації ДТП.
Донецьке шосе (мікрорайон Фрунзенський 1)	Влаштування підземного переходу обумовлено планувальними міркуваннями
Передбачається влаштувати три підземні пішохідні переходи по проспекту Карла Маркса в комплексі з проектними станціями метрополітену проектні станції метрополітену.	

Місця розміщення проектних підземних пішохідних переходів показано на схемі магістралей. Додатково до існуючих, передбачається влаштувати підземні пішохідні переходи ще в дев'ятьох місцях.

Організація дорожнього руху

Влаштування односторонніх вулиць обумовлено тим, що пропускна спроможність однієї смуги руху при двосторонньому регульованому русі становить 700-900 приведених одиниць, а пропускна спроможність однієї смуги руху при односторонньому русі становить 1000 - 1200 приведених одиниць. Також умови безпеки руху краще саме на односторонніх вулицях.

На розрахунковий строк передбачається створення системи вулиць з одностороннім рухом транспорту в основному в центральній частині міста, де розширити існуючи вулиці практично не можливо через історичну забудову, що склалася.

В центральній частині міста односторонніми пропонується робити вулиці з шириною проїзної частини до 12 метрів, тобто які мають не повні чотири смуги руху. При двосторонньому русі організувати тимчасові стоянки автотранспорту на цих вулицях практично не можливо, а при односторонньому русі можна виділити крайню праву смугу під стоянку та залишиться, що найменше дві смуги для руху автотранспорту.

Односторонні вулиці мають працювати парами паралельних вулиць (одна вулиця забезпечує пропуск транспорту в одному напрямку, а друга вулиця в іншому напрямку). Відстань між вулицями, які пропонується зробити, як пару односторонніх вулиць має складати не більше ніж 300 метрів.

На розрахунковий строк пропонується залишити всі односторонні вулиці, які функціонують на даний момент, а також влаштувати ряд проектних односторонніх вулиць.

Нижче наведений перелік вулиць, які пропонується зробити односторонніми на розрахунковий строк.

Пропонується створити пару односторонніх вулиць Шевченка та Паторжинського - Комсомольська на ділянці між вулицями Олеся Гончара та Леніна. Вулицю Шевченка пропонується зробити односторонньою в бік вул. Олеся Гончара, а вулиці Паторжинського – Комсомольська односторонніми в напрямок вулиці Леніна. Вище зазначені вулиці проходять в широтному напрямку між проспектами Карла Маркса та Пушкіна, які за класифікацією відносяться до магістральних вулиць загальноміського значення. Впровадження одностороннього руху на цих вулицях розвантажить проспекти Карла Маркса та Пушкіна, полегшить паркування автотранспорту в центральній частині міста. Протяжність односторонньої ділянки на цих вулицях становитиме приблизно 3,9 км.

Намічено впровадження одностороннього руху на вулицях Дзержинського та Ворошилова на ділянці від площі Шевченка до проспекту Карла Маркса. Вулицю Дзержинського пропонується зробити односторонньою в напрямку від вул. Шевченка до вулиці Чернишевського, а на вулицях Клари Цеткін, Ворошилова намічено впровадження одностороннього руху в бік вул. Шевченка.

Дані вулиці проходять в меридіальному напрямку та за класифікацією відносяться до житлових вулиць. Вулиці Клари Цеткін, Ворошилова можна також розглядати як пару односторонніх вулиць, разом з вулицями Олеся Гончара та Куйбишева, які на даний момент є односторонніми. В районі Жовтневої площі намічено створення транспортного-пересадочного вузла, через який буде проходити значна кількість автобусних та тролейбусних маршрутів. Односторонні вулиці Дзержинського, Клари Цеткін, Ворошилова та існуючі вулиці з одностороннім рухом Олеся Гончара та Куйбишева полегшать роботу всього наземного транспорту в районі Жовтневої площі. Протяжність ділянок односторонніх вулиць Клари Цеткін, Ворошилова становить приблизно 3,4 км.

Передбачається влаштування одностороннього руху по вулиці Філософській, на ділянці від проспекту Пушкіна до вулиці Юрія Савченко. Протяжність ділянки з одностороннім рухом становить 1,2 км. Її влаштування обумовлено прагненням створити пару вулиць з одностороннім рухом: вулиця Шмідта на даний момент одностороння на ділянці від проспекту Пушкіна до вулиці Юрія Савченко в напрямку на південь, а вулицю Філософську пропонується зробити односторонню в протилежному напрямку на цій же ділянці.

Пропонується створити пару односторонніх вулиць проспект Гагаріна та вулицю Севастопольська, на ділянці від вул. Марі Кюрі до вул. Чернишевського. На цій ділянці проспект Гагаріна пропонується зробити одностороннім в напрямку до вул. Марі Кюрі, а вулицю Севастопольську пропонується зробити односторонньою напрямком до вул. Чернишевського. Продовження одностороннього руху по проспекту Гагаріна до проспекту Карла Маркса не можливо через те, що на ділянці між вул. Чернишевського та пр. Карла Маркса, посередині проспекту Пушкіна знаходиться бульвар, по якому ходить трамвай. На сьогоднішній день по вул. Севастопольської на ділянці між вулицями Марі Кюрі та Чернишевського проходять трамвайні колії в одному рівні з проїзною частиною, тому після влаштування одностороннього руху, автотранспорту необхідно буде дозволити проїзд автотранспорту по трамвайним коліям за умови додержання правил дорожнього руху. Протяжність ділянки з одностороннім рухом на вищезазначених вулицях становитиме 2,5 км.

Загальна протяжність проектних вулиць з одностороннім рухом становитиме 11,0 км, а загальна протяжність всіх вулиць з одностороннім рухом на розрахунковий строк становитиме 28,6 км (з врахуванням існуючих односторонніх вулиць). Пропонується влаштовувати односторонні вулиці лише в центральній частині міста. Таке рішення обумовлено тим, що в периферійних частинах міста відсутні значні потоки автотранспорту, які не могли б бути пропущеними по двостороннім вулицям.

До кінця розрахункового строку пропонується залишити обмеження по руху вантажного транспорту на тих вулицях, на яких сьогодні рух вантажного транспорту обмежено. Аналізуючи вулиці, на яких рух вантажного транспорту заборонено, до кінця розрахункового строку, необхідності в забороні руху вантажного транспорту по інших вулицях не має.

Внутрішньо міський транспорт

Розвиток магістральної вуличної мережі і підвищення її пропускної спроможності сприятиме розвитку й покращенню роботи міського пасажирського транспорту.

Згідно з прийнятої структури магістральної вуличної мережі і громадського пасажирського транспорту, а також з урахуванням основних напрямків тяжіння пасажирів, питома вага кожного з видів масового пасажирського транспорту визначиться таким чином: метрополітен - 8%; тролейбус - 19%; трамвай - 24%; автобус - 49%.

Загальний об’єм пасажирських перевезень збільшиться до 472,3 млн. пас. Загальна рухомість населення на масовому пасажирському транспорті прогнозується біля 463 поїздок на рік на одного мешканця за рік.

Основні орієнтовні показники роботи міського пасажирського транспорту на розрахунковий строк.

Найменування показників	*Одиниця виміру*	*Громадський пасажирський транспорт*				
		Метрополитен	*Всього, наземний*	*у т. ч.:*		
				Трамвай	*Тролей бус*	*Автобус та мікроавтобус*
Протяжність транспортної мережі в двопутному обчисленні	км	17,3	564,6	62,4	97,0	405,2
Річний обсяг пасажироперевезень	млн. пас.	38	434,3	113,9	89,0	231,4
Відсоткове співвідношення обсягів пасажироперевезень на громадському пасажирському транспорті	%	8	92	24	19	49
Річна рухомість населення	поїздок на 1 мешканця за рік	37	426	112	87	227

Проектом внесення змін до генерального плану передбачається подальший розвиток мережі громадського транспорту. Нижче наведені заходи по розвитку кожного виду громадського транспорту.

Метрополітен

На розрахунковий строк передбачається подальший розвиток мережі метрополітену. В 2013 році ДП ДДПІ «ДНІПРОЦИВІЛЬПРОЕКТ» за участю УДНДІПМ «ДІПРМІСТО» ім. Ю.М. Білоконя було проведене коригування проекту будівництва першої черги метрополітену в м. Дніпропетровську. Відповідно до розробленого проекту в найближчий перспективі передбачається подовження існуючої лінії метрополітену від станції "Вокзальна" до Соборної (Жовтневої) площі.

Додатково до існуючих станцій метрополітену проектом пропонується будівництво ще трьох станцій метрополітену ("Театральна", "Леніна" ("Центральна") та "Жовтнева" ("Історичний музей"). Лінія запроектована вздовж на проспекту Карла Маркса. Ст. "Театральна" передбачена в районі перетину проспекту К. Маркса з вул. Столярова, ст. "Центральна" – на перетині з вул. Московською, ст. "Історичний музей" запроектована на Соборній площі. Протяжність даної лінії метрополітену на розрахунковий строк становитиме приблизно 13,1 км.

Для покращання транспортних зв’язків правобережної та лівобережної частини м. Дніпропетровська розрахунковий строк передбачається початок будівництва другої лінії метрополітену. Вона має пройти через Індустріальний район лівобережної частини, центральну частину правобережжя та Бабушкінський район. На кінець розрахункового строку передбачається введення в дію ділянки другої лінії із влаштуванням на ній трьох станції:

- Проспект Газети «Правда». Станція буде розміщуватися на перетині проспекту Газети «Правда» з вулицею Білостоцького;
- "Леніна" ("Центральна"). Станція буде розташовуватися між проспектом Карла Маркса та центральним мостовим переходом. Дана станція, разом зі станцією Леніна("Центральна"), буде виконувати функцію пересадочної станції між двома лініями метрополітену.
- Пушкінська. Дана станція знаходиться поблизу перетину проспектів Пушкіна та Кірова.

При будівництві другої лінії метрополітену передбачається влаштування тунелю під р. Дніпро. Протяжність другої лінії складе 4,2 км.

Загальна протяжність ліній руху метрополітену становитиме 17,3 км. Щільність мережі руху метрополітену становить 0,08 км/км2. На кінець розрахункового строку річний обсяг пасажиро перевезень на метрополітені становитиме 38 млн. пасажирів за рік.

На поза розрахунковий строк передбачається подовження першої лінії метрополітену від станції Жовтнева" ("Історичний музей") до житлового масиву «Тополя». Дана гілка метро проходитиме фактично вздовж набережної.

Другу лінії метрополітену на поза розрахунковий строк пропонується продовжити на лівому березі до перетину проспекту Газети “Правда” з вулицею Холодильна з влаштуванням проектного депо поблизу Байкальського промрайону. На правому березі передбачається продовжити дану лінію до вул. Шинна.

Трамвай

На перспективу не передбачається потужний розвиток мережі трамвайних маршрутів. Це обумовлено тим, що на сьогоднішній день лінії руху трамваю проходять по основним перевантажиним магістралям міста. Прокладання проектної трамвайної мережі по існуючим магістралям в центральній частині міста, важко через забудову, що історично склалася. Також будівництво контактної мережі трамваю ускладнено через значну вартість спорудження.

В даному розділі передбачається заходи по ліквідації існуючих ліній руху трамваю, реорганізації існуючої маршрутної мережі, прокладання проектних ліній руху трамвая.

За підрахунками пасажирських кореспонденцій, виконаних у складі комплексної схеми транспорту міста, на перспективу трамвай буде обслуговувати 16,3 % від загальноміського пасажиропотоку.

Реорганізація існуючої трамвайної мережі

З метою покращення економічної доцільності роботи трамваю, поліпшення маршрутної мережі, на перспективу пропонується ліквідувати мало діяльні трамвайні маршрути.

Так пропонується ліквідувати трамвайний маршрут №14, який проходить маршрутом «Житловий масив Західний – вул. Будьонного – вул. Маяковського – просп. Калініна – вул. Бабушкіна – вул. Леваневського – вул. Курчатова – Залізничний вокзал». Ліквідація даного трамвайного маршруту обумовлено тим, що він проходить паралельно існуючій лінії метрополітену на ділянці між станціями Вокзальна та Заводська. Об'єм пасажиропотоку на даний момент та розрахунковий строк зможе в повному обсязі перевести метрополітен.

Пропонується також ліквідувати трамвайний маршрут №4, який проходить від вулиці Тельмана до площі Островського та продовжити трамвайні маршрути №12 та №16 від вулиці Тельмана (кінцева для обох маршрутів на сьогоднішній день) до площі Островського. Таким чином трамвайні маршрути №12 та №16 будуть проходити по лініям руху маршруту №4. Рухомий склад з трамвайного маршруту №4 пропонується перевести на маршрути №12 та №16.

В порівняні з 2003 роком, на даний час загальна кількість рухомого складу на трамвайних маршрутів скоротилося приблизно на 40% (з 240 одиниць у 2003 році до 141 одиниці у 2013 році). Тому пропонується збільшити кількість рухомого складу на основних трамвайних маршрутів. Це дасть змогу зменшити інтервал руху трамваю і внаслідок цього збільшиться пасажиропотік на трамваї, що в свою чергу призведе до зниження собівартості перевезення пасажирів.

Так на найближчу перспективу пропонується збільшити кількість рухомого складу на наступних трамвайних маршрутах.

Номер маршруту	*Існуючий стан*		*Проектний стан*	
	Кількість рухомого складу	*Інтервал руху, хв*	*Кількість рухомого складу*	*Інтервал, руху.*
№5 Ж/м Західний –ДДУІЗТ	13	8,6	16	7-8
№12 Завод Металоконструкцій - Вул.Тельмана (продовження до площі Островського)	5	12-13	12	8-10
№16 Шинний завод – вул. Тельмана (продовження до площі Островського)	4	13-14	14	9-11
№18 Пр. Свободи - вул. Генерала Захарченка	6	10-11	9	6-8

У найближчу перспективу передбачається збільшити кількість рухомого складу на 14 одиниць, в порівнянні з кількістю рухомого складу на даний час.

Також після зведення проектної лінії метрополітену від вокзалу до Жовтневої площі, передбачається зменшення кількості рухомого складу, що обслуговує 1-ий маршрут з 46 одиниць до 26 одиниць та збільшення інтервалу руху з 3 - 4 хвилин до 5 - 6 хвилин. Частину рухомого складу (20 одиниць), який звільниться з 1-го маршруту, передбачається перевести на інші маршрути.

Прокладання проектних ліній трамваю

На розрахунковий строк пропонується прокласти лінію руху трамваю, що пройде від Донецького шосе, по вулицях Петрозаводській та Вітчизняній, далі проектна лінія пройде по вулиці Желябова до проспекту Воронова, по якій вже проходять лінії руху трамваю.

Організація даної трамвайної лінії руху обумовлена тим, що в районі масивів Лівобережний, Клочко-6 знаходиться багатоквартирна забудова і влаштування трамвайних маршрутів покращить зв'язок віддалених районів міста з центральною частиною міста.

В прокладанні інших ліній руху трамваю необхідності не має. На перспективу основну частину пасажирів буде перевозити метрополітен, а наземний транспорт буде в основному виконувати функцію по підвезенню пасажирів до станцій метро.

За підрахунками кореспонденцій, загальний об'єм пасажирських перевезень на трамвайних маршрутах до кінця розрахункового строку збільшиться в порівнянні з 2012 роком всього на 31% і становитиме 113,9 млн. пасажирів за рік, а середня дальність поїздки збільшиться на 0,2 км та становитиме 6,7 км.

До кінця розрахункового строку протяжність мережі трамваю становитиме 62,4 км, з яких протяжність проектних ліній руху трамваю становитиме 4,4 км. Щільність мережі руху трамваю становитиме 0,3 км/км^2.

Середня кількість рухомого складу на маршруті до кінця розрахункового строку має становити 16,5 одиниці рухомого складу, при тому що середня кількість рухомого складу на маршрутах, за даними на 1.01.2009, становила 11,5 одиниць рухомого складу.

За підрахунками, на перспективу кількість рухомого складу для обслуговування всіх трамвайних маршрутів має становити 188 одиниць, що на 27 одиниць більше ніж на даний час.

Потужностей існуючих трамвайних депо вистачить для обслуговування всього рухомого складу, що працюватиме на всіх трамвайних маршрутах в місті і на розрахунковий строк.

Ліквідація існуючих ліній руху трамваю

На поза розрахунковий строк пропонується ліквідувати лінію трамваю, що проходить по вулицях Краснозаводській, Амурському мостовому переходу та вулиці Каруни. Це обумовлено тим, що пропонується звести проектний мостовий перехід поряд із Центральним, по якому пройдуть проектні лінії руху автобусу та тролейбусу, які заберуть на себе основний пасажиропотік, що перевозить трамвайні маршрути, які проходять по Амурському мостовому переходу. Так за підрахунками, пасажиропотік на перспективу, що прогнозується по Амурському мостовому переходу, складає приблизно дев'ять тисяч пасажирів в годину «пік». Цей потік може бути перевезений існуючими лініями автобуси та тролейбуса, що і на далі будуть проходити по Амурському мостовому переходу.

В ліквідації інших ліній руху трамваю необхідності не має.

Тролейбус

На розрахунковий строк пропонується розвиток мережі тролейбусу. Дане рішення обумовлено тим, що вартість зведення контактної мережі тролейбусу значно нижче від вартості зведення контактної мережі трамваю. А в порівнянні з автобусом, перевізна спроможність тролейбусу вища приблизно на 30-40%. Також тролейбус в порівнянні з автобусом, більш екологічний, що є актуальним для такого промислового міста, як Дніпропетровськ. Тролейбус на перспективу буде виконувати провідну роль по підвозу пасажирів до станцій метрополітену.

Розвиток тролейбусної мережі, передбачено виходячи з основних рішень планувального розвитку міста і вуличної мережі.

З метою покращення екологічної складової в місті, зменшення кількості маршрутних таксі на перспективу та збільшення пасажирообігу на розрахунковий строк пропонується влаштування проектних ліній руху тролейбусу.

Влаштування проектних ліній руху тролейбусу обумовлено рядом факторів, основними серед яких є освоєння проектних ділянок під житлове, громадське будівництво, будівництво нового мостового переходу, розрахунки пасажирських кореспонденцій.

Проектні лінії руху тролейбусу на розрахунковий строк пропонується пустити наступним чином:

- намічено звести проектну лінію руху тролейбусу від Запорізького шосе, де проходять існуючі лінії руху тролейбусу, вул. Панікахи – бульвару Слави – проспект Героїв далі через південний міст в район промислового району Придніпровський. За проведеними підрахунками пасажиропотоків на перспективу, пасажиропотік через Південний міст становитиме приблизно 10 тис. пасажирів за годину “пік” в одному напрямку (з врахуванням проектної забудови). Існуючі автобусні маршрути, котрі проходять через Південний міст, не зможуть перевести весь перспективний пасажиропотік. Тому пропонується звести проектну лінію руху тролейбусу, котра разом з автобусом зможе перевести весь пасажиропотік. Протяжність цієї лінії тролейбусу становитиме 6,1 км;
- за підрахунками проведеними Українським державним проектно-технологічним науково-дослідним інститутом цивільної авіації «Укравіапроект», на кінець розрахункового строку річний обсяг авіаперевезень з аеропорту м. Дніпропетровськ становитиме приблизно 5,2 млн. пасажирів, що більше ніж на даний момент приблизно в 12 разів. Тому пропонується звести проектну лінію руху тролейбусу від аеропорту до Запорізького шосе, де вже проходять існуючі лінії руху тролейбусу. Протяжність проектної лінії руху тролейбусу становитиме 5,1 км;
- передбачається продовжити лінію руху тролейбусу, що проходить по пр. Воронцова, до житлового району Сонячний. Протяжність даної проектної лінії руху тролейбусу становитиме 2,5 км.

Дана проектна лінія руху тролейбусу пройде від вул. Робоча (проходять існуючі лінії руху тролейбусу), по проспекті Ілліча, далі лінія пройде по проектній магістралі та вийде на проспект Гагаріна, де вже проходять існуючі лінії руху тролейбусу. Протяжність даної лінії руху тролейбусу становить 3,8 км.

- передбачається продовження існуючої лінії руху тролейбусу від вул. Каштанова по вул. Журналістів до пр. Газети "Правда". Протяжність даної лінії руху тролейбусу становить 3,5 км.

Загальна протяжність мережі тролейбусу на перспективу виросте до 97 км, а щільність мережі руху тролейбусу складе 0,46 км/км^2.

У відповідності до рішень комплексної схеми транспорту, генпланом намічена оптимізація мережі тролейбусних маршрутів. В найближчу перспективу пропонується ліквідувати тролейбусний маршрут №18. Дана пропозиція обумовлена тим, що маршрут №18 практично повністю проходить паралельно тролейбусному маршруту №20, але маршрут №20 на відміну від маршруту №18 охоплює район з багатоповерховою забудовою Лівобережний – 3. Тому на перспективу пропонується залишити тролейбусний маршрут №20, а весь рухомий склад маршруту № 18 перевести на 20 маршрут.

Також намічено ліквідувати тролейбусний маршрут №11, який проходить сполученням Житловий масив Тополя-3 – вул. Панікахи – вул. Героїв Сталінграду – завод Металовиробів. Дане рішення пояснюється тим, що цей маршрут мав перевозити працівників з сельбіщного району Тополя – 3 до промислової зони. В останні часи кількість працюючих в цій промисловій зоні значно скоротилося, тому кількість пасажирів, яку перевозить 11 маршрут може в повному обсязі перевести автобус або маршрутне таксі. Продовження функціонування даного тролейбусного маршруту не доцільно, як з точки зору транспортних підрахунків, так і з точки зору економічної доцільності.

З метою зменшення інтервалу руху та для забезпечення перевезень прогнозованого пасажиропотоку на тролейбусних маршрутах проектом пропонується збільшення одиниць рухомого складу на деяких тролейбусних маршрутах. Нижче в таблиці наведений перелік маршрутів на яких пропонується збільшення одиниць рухомого складу та очікуваний інтервал руху тролейбусів.

Номер маршруту	Маршрут проходження	Існуючий стан		Розрахунковий строк	
		Кількість рухомого складу	Інтервал руху в годину «пік», хв.	Кількість рухомого складу	Інтервал руху в годину «пік», хв.
7	Вул. Холодильна - вул. Миронова	3	20-21	9	7-8
15	Пл.Островського – завод К. Лібкнехта	2	27-28	11	8-9
20	Вул. Миронова - ж/м Лівобережний 3	19	4	27	3-4

Збільшення кількості рухомого складу на тролейбусному маршруті №7 обумовлено тим, що цей маршрут проходить від вул. Миронова (центральна частина міста) через центральний міст по проспекту Газети «Правди» до вул. Холодильная (житловий район Ювілейний). Збільшення рухомого складу на маршруті №7 дасть змогу зменшити кількість маршрутних таксомоторів, що призведе до зменшення транспортного навантаження на Центральний міст та проспект Газети «Правди».

Додавання рухомого складу на тролейбусний маршрут №15 обумовлено тим, що цей маршрут забезпечує зв'язок між обома берегами Дніпра.. На сьогоднішній день цей маршрут обслуговує всього два тролейбусу, а за підрахунок на перспективу очікуваний пасажиропотік по цьому маршруту становитиме приблизно 8 тис. пасажирів в годину «пік» в одному напрямку. Тому на перспективу пропонується збільшити кількість рухомого складу на тролейбусним маршруті №15, що дасть змогу розвантажити амурський мостовий перехід від значної кількості маршрутних таксі та перевести весь розрахунковий пасажиропотік.

Збільшення рухомого складу на тролейбусному маршруті №20 обумовлено тим, що пропонується ліквідувати маршрут №18, який фактично є дублюючим маршрутом по відношенню до маршруту №20.

Всього на перший час кількість рухомого складу на тролейбусних маршрутах становитиме 111 одиниць. Загальна протяжність мережі тролейбусних маршрутів буде становити 322,8 км, в середньому один кілометр маршруту буде обслуговувати 0,34 тролейбусу. Протяжність ліній руху тролейбусу по осі вулиці становитиме 76 км.

Маршрутний коефіцієнт на першу чергу становитиме:

М = 161,4/74,1 = 2,18, що менше в порівнянні з сьогоднішнім днем

Збільшення кількості тролейбусів, що обслуговують один кілометр маршрутної мережі та зменшення маршрутного коефіцієнту направлено на покращення економічної ефективності роботи тролейбусу.

Відповідно до підрахунків комплексної схеми транспорту міста, до кінця розрахункового строку на тролейбусних маршрутах додатково до існуючих має працювати ще 132 одиниць рухомого складу з врахуванням збільшення рухомого складу в ближній час. Всього на маршрутах має працювати 240 тролейбусів, що більше від існуючої кількості тролейбусів більше ніж в два рази та на 9% в порівнянні з даними по кількості рухомого складу на 1.01.2006 (початок розробки розділу транспорту діючого генерального плану м. Дніпропетровська).

В середньому один кілометр маршрутів буде обслуговувати 0,5 тролейбусу, що більше в порівнянні з сьогоднішнім днем на 60%.

Маршрутний коефіцієнт на кінець розрахункового строку становитиме:

М = 237,9/83,8 = 2,83, що більше ніж аналогічний коефіцієнт на сьогоднішній день, який становить 2,32.

За підрахунками пасажирських кореспонденцій на перспективу, середня дальність поїздки одного пасажиру на тролейбусі становитиме 6,2 км, а рухомість населення на тролейбусі складе 89 поїздок за рік. Річний обсяг перевезень збільшиться до 89 млн. пасажирів.

Існуючі тролейбусні депо можуть обслуговувати 280 одиниць рухомого складу, а на розрахунковий строк кількість рухомого складу, що працюють на тролейбусних маршрутах має становити 240 одиниць. Тому зведення проектних тролейбусних депо та збільшення площі існуючих тролейбусних депо проектом не передбачається.

Автобус

На розрахунковий строк передбачається розвиток автобусних та таксомоторних маршрутів. Проектні маршрути автобусу обслуговуватимуть проектні майданчики будівництва, виконуватимуть функцію по підвозу населення до станцій метрополітену та зупинок електротранспорту та забезпечуватимуть нормативну пішохідну доступність до ліній руху громадського транспорту. Проходження проектних ліній руху автобусу зображено на схемі транспорту.

Загальна протяжність проектних ліній руху автобусу становитиме 69,5 км. Для обслуговування проектних маршрутів автобусу додатково до існуючих слід передбачити 80 одиниць рухомого складу середньої місткості.

Загальна протяжність мережі автобусу на розрахунковий строк становитиме 405,2 км. Щільність мережі руху автобусу становить 1,92 км/км^2. За підрахунками, річний обсяг пасажиро перевезень становитиме 231,4 млн. пасажирів.

На даний момент більшість автобусних маршрутів обслуговується автобусами малої місткості, які створюють значне транспортне навантаження на вуличну мережу міста, особливо в центральній частині. Тому передбачається залишити рухомий склад малої місткості, який працює на маршрутах в периферійній частині міста. На маршрутах, які проходять через центральну та середину частину міста, мають працювати автобуси середньої та великої місткості. До кінця розрахункового строку, доцільно зменшити кількість таксомоторних маршрутів в центральній частині міста та на зв’язках між правим та лівим берегом зважаючи на те, що частина цих маршрутів дублює інші види транспорту, які мають велику провізну спроможність (трамвай та метрополітен).

На віддалену перспективу передбачається ліквідація автобусу по вул. Солончакова. Дане рішення обумовлено планувальними міркуваннями генерального плану.

Загальна протяжність мережі наземного громадського транспорту становить 406,6 км. а щільність мережі становить 1,95 км/км^2.

Легковий транспорт

На перспективу передбачається приріст кількості автомобілів в місті. Оскільки існуючий загальний рівень автомобілізації в м. Дніпропетровську вищі за середній рівень автомобілізації по Україні в цілому, то на перспективу щорічний приріст кількості автомобілів буде нижче за середнє значення по Україні та складатиме приблизно 1,6 %.

Нижче в таблиці наведено рівень автомобілізації та кількість автомобілів по видах.

Вид транспортного засобу	*Існуючий стан*		*Розрахунковий строк*	
	Всього	*Рівень автомобілізації, автомобілів на 1000 осіб*	*Всього*	*Рівень автомобілізації, автомобілів на 1000 осіб*
Легкові	212587	213,5	295400	290
		В т.ч. приватними 199	В т.ч. приватними 280115	В т.ч. приватними 275
Вантажні	32540	32,7	51950	51,0
Автобуси	10661	10,8	11200	11,0
Всього	255788	257	358550	352

До кінця розрахункового строку кількість автотранспорту в місті зросте приблизно на 102 тис. одиниць. Найбільший приріст очікується серед вантажних автомобілів. В порівняні з сьогоднішнім днем приріст кількості вантажних автомобілів становитиме приблизно 55 %, тобто приріст кількості вантажних автомобілів складатиме 2,3 % на рік.

Нижче в таблиці наведено орієнтовну кількість легкового індивідуального автотранспорту по видам забудови на розрахунковий строк.

Вид забудови	*Кількість населення, тис. осіб*	*Кількість легкового індивідуального автотранспорту, одиниць*
Багатоквартирна	813,6	223740
Садибна	205,0	56375
Всього	**1018,6**	**280115**

Весь приватний легковий транспорт на розрахунковий етап передбачається забезпечити місцями постійного зберігання. Автовласники, що мешкають на території садибної забудови, зберігатимуть свій автотранспорт на території власних садиб. Автовласники, які мешкатимуть на території проектних майданчиків багатоповерхової забудови, зберігатимуть свій транспорт в цокольних поверхах своїх будинках та на території багатоповерхових гаражів, які необхідно звести на проектних майданчиках багатоповерхової забудови.

Автовласники, що мешкають на території багатоквартирної забудови будуть зберігати свій автотранспорт на території існуючих гаражних кооперативів та на автостоянках, їх орієнтовна ємність становить 110000 машиномісць, та на території проектних багатоповерхових гаражів, які передбачається звести на території існуючих боксових гаражів та на вільних територіях. Місця їх розташування показані на схемі транспорту. Загальна ємність проектних гаражних кооперативів має становити 132740 машино-місця, а їх площа становитиме орієнтовно 130 га.

Розрахунок необхідної кількості заправочних колонок і АЗС (розрахунковий етап).

Потрібна кількість АЗС:

$$Nісн = P*Kt/q = 358550*1,1/600 \approx 657 \text{ колонок.}$$

Приймаючи існуючу потужність однієї АЗС- 6,0 колонок, одержуємо:

$$657/6 \approx 110 \text{ АЗС}$$

Р – кількість автотранспорту в місті Kt – коефіцієнт, що враховує транзитний та іногородній транспорт

q –показник кількості заправного парку на одну колонку

Нині в місті функціонує 73 АЗС. Додатково до існуючих на розрахунковий етап слід звести ще 37 АЗС.

Розрахунок потрібної кількості станцій технічного обслуговування (розрахунковий етап).

Потрібна кількість СТО: Nісн = Рлегк*Kt/q = 358550*1,1/400 ≈ 986 постів.

Приймаючи існуючу потужність однієї СТО- 7,0 постів, одержуємо:

986/7 ≈ 141 СТО

Kt – коефіцієнт, що враховує транзитний та іногородній транспорт

q –показник кількості автомобілів на один пост СТО (400 од.)

Р – кількість автотранспорту в місті

НИні в місті функціонує 125 СТО. В перспективі додатково до існуючих слід передбачити розміщення ще 16 СТО на 7 постів обслуговування.

Місця розташування проектних АЗС та СТО показані на схемі транспорту.

Вантажний транспорт

За підрахунками проведеними в комплексній схемі транспорту міста Дніпропетровська, об’єм транзитних вантажних перевезень на розрахунковий строк істотно не збільшиться. Це обумовлено будівництвом об’їзної дороги та розвитком інших видів транспорту. Орієнтовно обсяг транзитних вантажів на кінець розрахункового строку буде становити 9 млн. т за рік. Об’єм міських вантажних перевезень на розрахунковий строк збільшиться приблизно на 50% і становитиме приблизно 31 млн. т. Загальний обсяг вантажних перевезень до кінця розрахункового строку становитиме 40 млн. т за рік.

Зберігання та обслуговування вантажних автомобілів буде здійснюватися на території існуючих автотранспортних підприємств.

Експериментальний вид транспорту

На кінець розрахункового строку передбачається будівництво двох канатних доріг. Основна канатна дорога буде проходити фактично від будівлі обласної державної адміністрації через парк ім. Глоби вздовж вул. Столярова далі через р. Дніпро та острів Зелений з виходом на проспект Воронцова. Протяжність даної дороги становитиме приблизно 3 км. В середньому за добу дана дорога буде перевозити приблизно 10 тис. пасажирів.

Також передбачається влаштувати канатну дорогу від Запорізького шосе (вул. Панікахи) по бул. Слави з виходом на набережну. Протяжність даної дороги становитиме 2,8 км. Орієнтовно за добу вона буде перевозити 6 тис. пасажирів.

13. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ ТЕРИТОРІЇ

1. ГІДРОТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ

Масштаби розвитку небезпечних геологічних процесів в місті Дніпропетровську, із-за недостатніх об'ємів робіт, необхідних для упорядкування господарської діяльності, зростають. Це загрожує подальшим збільшенням матеріального збитку, втратами цінних міських територій. Тому місто потребує прийняття рішень щодо невідкладних заходів по захисту від небезпечних геологічних явищ.

Дніпропетровським філіалом інституту «УкркомунНДІпроект» розроблена «Детальна схема інженерного захисту м. Дніпропетровська від небезпечних геологічних процесів», в якій визначено і обґрунтовано комплекс заходів і споруд, які мають попереджувати або повністю ліквідувати від'ємні дії геологічних процесів на території міста.

Основні рішення цієї схеми покладені в основу розробки даного розділу.

В місті намічені під житлово-громадське будівництво території, на яких, згідно інженерно-геологічному обґрунтуванню, частково отримали розвиток небезпечні геологічні процеси: підтоплення, затоплення, ерозія з обвальними та зсувними явищами, просадка, а також території, які потенційно мають такі якості, де необхідно здійснити комплекс заходів з інженерної підготовки.

Основні заходи, що пропонуються з інженерної підготовки площадок, що освоюються під забудову, обсяги приводяться в таблицях далі.

Внаслідок вивчення, обробки та аналізу природних умов, наявних картографічних і планових матеріалів, обліку перспективи розвитку міста, проробок спеціалізованих інститутів, визначено наступний комплекс заходів з інженерної підготовки території міста:

- захист від затоплення і підтоплення;
- розчищення русел рік і водойм; ліквідація заболоченостей;
- протизсувні, протиерозійні заходи;
- берегоукріплення;
- заходи на просадних ґрунтах;
- рекультивація порушених територій.

Територія складена в основному ґрунтами лесових порід з I і II типом ґрунтових умов по просіданню.

Глибина залягання ґрунтових вод в лесових відкладах знаходиться в прямій залежності від рельєфу місцевості – на схилах балок, відповідно, менша (до 5 – 10 м), на водоподілі більша (10 – 20 м і більше).

В захисні заходи по інженерній підготовці щодо захисту від підтоплення включається комплекс робіт по влаштуванню дренажів різного типу: горизонтальний (в тому числі і колектори дощової каналізації), а також вертикальний і променевий з улаштуванням дренажних насосних станцій). Осушення території виконується у відповідності з нормами осушення під капітальну забудову не менше як на 2,0 м. На даний період в межах міста по захисту від підтоплення побудовано існуючі дренажі: 5 дренажних насосних станцій. На розрахунковий строк, з метою пониження рівнів ґрунтових вод в межі міста пропонується влаштування наступних гідротехнічних споруд: 14 насосних станцій; 25 об'єктів променевого дренажу; 3 об'єкти вертикального дренажу, а також виконати капремонт існуючих (39 одиниць) водопропускних гідротехнічних споруд.

Для ліквідації підтоплення в кварталах з існуючою забудовою необхідно насамперед виконати роботи по організованому відведенню поверхневого стоку (див. розділ «Дощова каналізація»).

Для перехвату поверхневих і схилових ґрунтових вод і відведення їх в лиман з боку корінного берега рекомендується влаштування головної дрени, поперек руху ґрунтових вод біля верхової межі забудови на території нової садибної забудови вздовж основи схилів в місцях виходу на поверхню ґрунтових вод. Це попереджає підтоплення існуючої і проектної забудови.

В долині р. Дніпра, в заплавах рік і струмків, в днищах балок глибина залягання ґрунтових вод різна, а місцями вона виходить на денну поверхню, утворюючи заболочені ділянки.

На території міста є 46 водоймищ, загальною площею водного дзеркала 452 га, які згідно інформації міської СЕС є анофелогенними і потребують проведення комплексу гідротехнічних заходів щодо розчищення, ліквідації заболоченостей, благоустрою та влаштуванню прибережних смуг.

Проектом пропонується влаштування водойм (ставків) на місці існуючих заросліх каналів, які використовуватимуться для створення нової території під садибну забудову, паркову, ландшафтно-рекреаційну зону та ін. Проектом передбачається влаштувати декоративні ставки, в основному, на лівому березі: оз. Карпенкове розчистити (20,87 га); ділянка садибної забудови №3 (14,45 га); ділянка багатоквартирної забудови №1 (2,47 га); ділянка багатоквартирної забудови №23- канал від Ігренської затоки до р. Шиянки (25,75 га); ставки з глибиною не менше 1,8 м для використання їх в цілях відпочинку населення прилеглих територій.

Площа дзеркала води ставків визначається із умов створення балансу земляних робіт по вийманню ґрунту на місці ставків, і складає біля 63,54 га.

У ставки забороняється скид засмічених зливових вод, які необхідно відвести зливовою каналізацією через очисні споруди з випуском у канали та інші водні об'єкти.

Проект водоохоронних зон та прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів, які розташовані в межі міста на даний часу не реалізований.

У місті та на прилеглих територіях знаходиться 26 накопичувачів промислових та 3 звалища побутових відходів. Їх площа складає 337 га. Звалища побутових відходів в балках, Ігренське, та в районах Запорізького і Криворізького шосе виникли стихійно, і потребують закриття та рекультивації.

Дефіцит житла в місті потребує використання під житлове будівництво нових територій, які потребують складної інженерної підготовки. На деяких освоєних і територіях, що намічаються до освоєння, спостерігається інтенсивний розвиток негативних геологічних процесів як природного так і техногенного походження.

Тому актуальним завданням для міста є створення на освоєних та збереження на територіях, що намічаються до освоєння, оптимальних умов функціонування. Це досягається шляхом ліквідації існуючих негативних факторів і попередження появи нових з допомогою пристосування захисних заходів:

- спеціальних (будівництво дренажу, протизсувні і протиерозійні споруди, намив (підсипка), рекультивація балок і ярів та інші));
- загального, організаційного і профілактичного характеру (упорядкування поверхневого стоку, будівництво господарсько-фекальної каналізації в індивідуальному секторі; ліквідація витікань із водо несучих комунікацій; заборона невиправданого скиду промислових і побутових стоків в балки і яри, розташування в межах міста чи поблизу його, а також влаштування наливних водойм, вигрібних ям та інших споруд, які сприяють підняттю рівня ґрунтових вод).

На всіх освоюваних територіях під забудову, практично без винятку, передбачаються заходи по зниженню і попередженню підняття рівня ґрунтових вод;а на площадках, розташованих на водо роздільних ділянках чи їх схилах, що підлягають ерозійним процесам необхідно виконати протиерозійні і протизсувні заходи, а також заходи по усуненню просадних якостей ґрунтів.

В межах Правобережжя нараховується біля 20 ярів та 17 балок. Найбільші із них: Тонельна, Красноповстанська, Запорізька, Аптекарська, Сухий Яр, Дііївська, Десантна.

Специфіка мережі ярів визначає характер протиерозійних заходів. В даних умовах пропонується застосувати для боротьби з водною ерозією, в основному лісомеліоративні заходи з використанням на окремих ділянках гідротехнічних споруд (по дну ярків можливо прокласти водовідвідні лотки, а в вершинах — влаштувати водовідвідні вали і канави). Круті схили балок уположуються, терасуються. Вершини, ділянки при схилах і терасовані схили балок закріплюються посадкою деревно-кущової рослинності і посівом багаторічних трав.

Для уникнення створення додаткових навантажень на схил і не порушення динамічної рівноваги ґрунтових мас, категорично забороняється будівництво будівель і споруд біля бровок схилів, ярів, а також не можна робити підрізку підошви схилів.

При виконанні цих заходів припиниться змив ґрунту, а відповідно, і знесення родючого шару ґрунту в лиман та замулення його, зменшаться потенційні умови створення ритвин, обвалів, промоїн та інших негативних процесів на крутих схилах балок і ярів.

При освоєнні територій, раніше зайнятих кар'єрами піску, зритих ділянок та інших порушених ділянок, необхідно виконати планувальні роботи з відведенням поверхневого стоку та наступним озелененням цих територій.

При освоєнні ділянок які розташовані в зоні затоплення і підтоплення повеневими водами 1% забезпеченості необхідно виконувати комплекс заходів по створенню території шляхом намиву або підсипки. Створення територій необхідно виконати до незатоплюваних відміток максимальними повеневими водами 1% забезпеченості плюс 0,5 м.

Захист від підтоплення в межах перспективних територій рекреаційного використання повинен проводитись відповідно вимог ДБН 360-92 (п.9.8).

На даному етапі розробки схеми планування території міста виконано розрахунки щодо розміщення багатоквартирного і садибного нового житлового будівництва, які зведено в таблицях ГЗ-1і ГЗ-2, де вказані *види робіт і заходів по інженерній підготовці та захисту території*, та намічені загальноміські заходи гідротехнічного профілю з інженерної підготовки території.

Таблиця ГЗ-1. Гідротехнічні заходи щодо площадок нового багатоквартирного будівництва на розрахунковий строк

Перелік площадок по адміністративних районах	*Всього територія, га*	*Захист від підтоплення, га*	*Протипро-сідні заходи, га*	*Протиер озійні заходи, га*	*Розчистка русел рік, струмків, км*	*Розчищення водойм, га*	*Ліквідація заболоченостей, га*	*Берегоукріплення, км/влаштування пляжу, га*
АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН								
„Воронцовський»	28,8	28,8	-	-	-	2,5	-	-/0,5
вул. Широка	17,0	17,0	-	-	-	-	-	-
„Старий Клочко» (ДПТ)	39,0	2,3	-	-	-	-	-	-
вул. Янтарна	1,3	1,3	-	-	-	0,8	-	-
РАЗОМ	**86,1**	**49,4**	**-**	**-**	**-**	**3,3**	**-**	**-/0,5**
ІНДУСТРІАЛЬНИЙ РАЙОН								
«Старий Клочко» (ДПТ)	8,9	-	-	-	-	-	-	-
вул. Осіння – вул. Байкальська – вул. Косіора (ДПТ)	82,6	82,6	-	-	-	-	82,6	-
Лівобережний – 3	16,6	16,6	16,6	4,0	-	-	-	-
РАЗОМ	**108,1**	**99,2**	**16,6**	**4,0**	**-**	**-**	**82,6**	**-**
САМАРСЬКИЙ РАЙОН								
Шиянка	57,6	-	57,6	-	-	-	-	-
вул. Агнії Барто	4,6	-	4,6	-	-	-	-	-
РАЗОМ	**62,2**	**-**	**62,2**	-	-	-	-	-
ЖОВТНЕВИЙ РАЙОН								
вул. Сімферопольська	3,2	-	3,2	-	-	-	-	-
вул. Колодязна	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-
пр. Гагаріна – вул. Баха	3,0	3,0	-	2,0	-	-	-	-
пр. Гагаріна – вул. Ласточкіна	2,5	-	2,5	-	-	-	-	-
вул. Високовольтна	1,6	-	-	0,8	-	-	-	-
РАЗОМ	**12,3**	**5,0**	**5,7**	**2,8**	-	-	-	-
БАБУШКІНСЬКИЙ РАЙОН								
вул. Героїв Сталінграду - вул. Єрмолової – вул. Матроська (ДПТ)	15,6	-	15,6	-	-	-	-	-
РАЗОМ	**15,6**	**-**	-	-	-	-	-	-
КІРОВСЬКИЙ РАЙОН								
пр. Кірова – вул. Нахімова – вул. Вакуленчука – вул. Титова (ДПТ)	26,1	18,0	-	-	-	-	-	-

Перелік площадок по адміністративних районах	*Всього територія, га*	*Захист від підтоплення, га*	*Протипро-сідні заходи, га*	*Протиер озійні заходи, га*	*Розчистка русел рік, струмків, км*	*Розчищення водойм, га*	*Ліквідація заболоченостей, га*	*Берегоукріплення, км/влаштування пляжу, га*
вул. Ленінградська («Олейна» - «Дніпромлин»)	15,8	-	15,8	-	-	-	-	-
вул. Войцеховича	2,1	-	2,1	0,5	-	-	-	-
вул. Свердлова	1,5	1,5	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	**45,5**	**1,5**	**17,9**	**0,5**	-	-	-	-
КРАСНОГВАРДІЙСЬКИЙ РАЙОН								
вул. Уральська (КЕЧ)	18,2	-	-	-	-	-	-	-
вул.. Краснозаводська (ТОВ «ТЕКО»)	12,5	-	12,5	-	-	-	-	-
РАЗОМ	**30,7**	**-**	**12,5**	-	-	-	-	-
ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН								
„Західний»	5,5	-	-	-	-	-	-	-
„Красний Камінь»	6,5	6,5	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	**12,0**	**6,5**	-	-	-	-	-	-
ВСЬОГО	**372,5**	**179,6**	**7,3**	**-**	**-**	**3,3**	**82,6**	**-/0,5**

Таблиця ГЗ-2. Гідротехнічні заходи щодо площадок нового садибного будівництва на розрахунковий строк

Перелік площадок по адміністративних районах	Територія площадки, га	Захист від підтоплення, га	Протипросідні заходи, га	Протиерозійні і протизсувні заходи, га	Розчищення водних об'єктів, га
АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН					
район озера Карпенкове	70,0	46,0	-	-	25,6
район вул. Полтавське шосе	9,0	9,0	-	-	-
район вул. Передової	31,0	31,0			14,5
район озера Ярижка	3,7	2,3	-	-	3,0
район вул. Широка	8,7	8,7	-	-	-
РАЗОМ	122,4	97,0	-	-	43,1
ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН					
с-ще Новий	11,5	11,5	-	-	-
с-ще Ясне	103,0	103,0	-	-	-
с-ще Таромське (вул. Мостова)	1,7	1,7	-	-	-
РАЗОМ	116,2	116,2	-	-	43,1
Всього в межі міста	**283,6**	**213,2**	**-**	**-**	**43,1**

Основні проблемні питання з інженерного захисту викладено в «Програмі комплексних заходів інженерного захисту території міста» (Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2004 за №1256), в якій вказані райони міста, що потребують заходів:

- інженерний захист житлового масиву «Тополь – 1, 2, 3» (Зустрічна балка);
- інженерний захист житлового масиву «Сокіл-2» (Євпаторійська балка);
- інженерний захист території житлової забудови обмеженої вул. Тітова – Вакуленчука (Рибальська балка);
- інженерний захист по вул. Космічній (Тонельна балка);
- стабілізація зсуву у верхів'ї та відвершках Червоноповстанської балки (вул.Сірка, Пугачова, Купянська, Чернишевського, Паторжинського, Бронетанкова);
- реконструкція та захист прилеглої території зливового колектора Аптекорської балки;
- виконання протизсувних заходів по Дііській балці (вул.Комісарівська-Чорноземна);
- захист від підтоплення по 2-ому Ізюмському провулку (Аптекарська балка);
- захист від підтоплення по вул. Мандриківській;
- захист схилу Червоноповстанської болки, житлової забудови по вул. Виконкомівська;
- протизсувний захист безіменного яру в районі вул. Чекістів, 9-го Січня, Десантної;
- протизсувний захист по вул.Токарна, Давидова, Червона (Аптекарська балка);
- протизсувний захист по вул. Єрмолової, Подвойського (Зустрічна балка);
- виконання заходів водопониження в районі с. Чаплі;
- виконання заходів водопониження по вул.Здоров'я (Самарський район);
- виконання заходів водопониження та противозсувних по вул. Войцеховича.

Для забезпечення інженерного захисту міста, попередження подальшого розвитку небезпечних геологічних процесів, даним проектом визначено за необхідне подальше проведення протизсувних заходів, заходів по захисту від підтоплення і затопленя та інші заходи, по визначених проблемних ділянках в межі міста № - №23, приведені в таблицях вище.

Державним регіональним проектно-вишукувальним інститутом «Дніпродіпроводгосп», в різні часи були розроблені проекти щодо захисту від підтоплення, інженерна підготовка щодо організації територій заболочень, затоплень, зон мілководдя, абразійної переробки берегів, визначення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг (смуг відведення) водних об'єктів і таке інше. Крім того, є наявні напрацювання щодо шляхів та заходів по покращанню стану водних об'єктів, включаючи і території в межах міста Дніпропетровська.

На замовлення Управління капітального будівництва Дніпропетровської міської ради м. Дніпропетровськ «ДРПВІ «Дніпродіпроводгосп» у 2009 році було розроблений проект «Відновлення сприятливого гідрологічного режиму р. Шпакова (плесо Шпакове Верхнє) в Амур-Нижньодніпровському районі м. Дніпропетровськ - будівництво та проектування».

У 2012 році за кошти Дніпропетровської міської ради проводилося розчищення ділянки річки, замовник виконання робіт - Департамент житлово-комунального господарства та капітального будівництва Дніпропетровської міської ради ДРПВІ «Дніпродіпроводгосп» на замовлення облводресурсів за рахунок коштів обласної ради було розроблено проектну документацію по об'єкту «Проведення будівельних робіт з метою відновлення та підтримання сприятливого гідрологічного режиму і санітарного стану р. Шпакова у Дніпропетровській області по зменшенню забруднення р. Дніпро», Потужність по проекту: 1,915 км - розчищення русла р. Шпакова; 12,5 га - розчищення озера Шпакове Нижнє; 7.0 га - розчищення озера Шпакове Верхнє. Виконано станом на 01.01.2013: 1,915 км - розчищення русла р. Шпакова; 8,214 га - розчищення озера Шпакове Нижнє; 3,045 га - розчищення озера Шпакове Верхнє.

У 2011 році з метою комплексного поліпшення екологічного стану всієї р. Шпакова, ДРПВІ «Дніпродіпроводгосп» на замовлення облводресурсів, за рахунок коштів обласної ради було виготовлено проектну документацію по об'єкту «Поліпшення екологічного стану та влаштування водоохоронної зони р. Шпакова в Амур - Нижньодніпровському районі м. Дніпропетровська», в якій враховані роботи по розчистці плес (озер) Шпакове Верхнє та Чередницьке (басейн р. Шпакова).

Основні показники проекту: кошторисна вартість 44,1 млн. грн., в т.ч. будівельно-монтажні роботи - 34,3 млн. грн. Загальна обсяг розчищення 1,07 млн. м^3.

Проектні роботи розбиті на 5 черг:

- черга - дві ділянки - від вул. Широкої до існуючої дамби перекату, від автомобільного мосту до вул. Кінноспортивна. Загальна довжина розчистки 1,3 км, обсяг розчистки 66,4 тис. м³. Кошторисна вартість - 2,5 млн. грн.
- черга - ділянка - плесо Шпакове Нижнє до автомобільного мосту по вул. Передова. Площа розчистки 20,7 га., обсяг розчистки 423,9 тис.м3. Кошторисна вартість - 13,5 млн. грн.
- черга - Розчистка плеса Шпакове Середнє. Площа розчистки 14,6 га, обсяг розчистки 175,8 тис. м³. Кошторисна вартість - 1.1,6 млн. грн.
- черга - ділянка від вул. Кінноспортивна до вул. Мохова. Довжина розчистки 1.2 км, обсяг розчистки 92.4 тис. м³. Кошторисна вартість - 3.8 млн. грн.
- V черга - ділянка від переїзду на дачі до межі м. Дніпропетровськ Довжина розчистки 1,3 км, обсяг розчистки 318,2 тис. м^3. Кошторисна вартість- 12,6 млн. грн.

Вартісні показники приведені в цінах орієнтовно станом на 2011 рік.

Станом на 15.07.2013 р. кошти на реалізацію природоохоронних заходів по об'єкту «Поліпшення екологічного стану та влаштування водоохоронної зони р. Шпакова в Амур-Нижньодніпровському районі м. Дніпропетровська» не виділялися. Нижче приведено перелік розроблених проектів водогосподарського будівництва, згідно яких на перспективу пропонується виконати роботи і заходи для покращання стану водних об’єктів і територій в межах міста, з метою стабілізації зсувонебезпечних ділянок і пониження рівня ґрунтових вод.

Інформація про погодження та щодо розроблених проектів водогосподарського будівництва на території м. Дніпропетровська (приведена в таблиці за даними ДРПВІ «Дніпродіпроводгосп», станом на 15.07.2013 р.):

Проектні роботи з гідротехнічних заходів

Водний об'єкт	*Назва замовника проекту*	*Назва проекту*
р. Дніпро, р. Самара		ТЕО "Оздоровлення екологічного стану р. Дніпро в межах м. Дніпропетровська в рамках Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води"
р. Дніпро	Січ	Спортивно-парусний та культурно-етнографічний центр по вул. Набережна Перемоги, 776 у м. Дніпропетровськ (друга черга)
Дніївська заплава, ДПК	Управління капітального будівництва Дніпропетровської міської ради	Оздоровлення екологічного стану території Дніївської пойми у Ленінському районі м. Дніпропетровська. Розчистка затоки Парус-2. болота Заливного і устрій дренажно-повеневого каналу «Дніївський» (устрій піонерного каналу ДПК «Дніївський» від ПК14+25 до ПК18+00)»,
р. Дніпро	КП "Водноспортивний комбінат"	РП "Реконструкція гідротехнічних споруд веслувального каналу та воднолижного стадіону олімпійської бази КП "Водноспортивний комбінат" в м. Дніпропетровську" (вул. Н. Перемоги, 13, 44, 69А)
р. Шпакова	0К "Лісний"	Кріплення берегу р. Шпакова з влаштуванням причальних споруд в раойні ОК "Лісний" за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Шпакова (район будинку №225)
Дніївська заплава, ДПК	ТОВ "КОМПАНІЯ"	Оздоровлення екологічного стану території Дніївської пойми в Ленінському районі м. Дніпропетровськ
р. Дніпро	ТОВ "Алегрі плюс"	Розчишення берегу р. Д ніпро з влаштуванням причальних споруд в районі водної станції ТОВ "Алегрі плюс" за : адресою: м. Дніпропетровськ, провулок Озерний, ЗО
р. Дніпро	ЗАТ "МБК "Общемашконтракт"	Ремонт берегоукріплювальних та причальних споруд на березі - берегу р. Дніпро в районі водної станції ЗАТ "МБК "Общемашконтракт" за адресою: м. Дніпропетровськ, провулок Озерний, 26
р. Самара	ТОВ "Аква-Буд матеріали"	Видобуток піску з Самарського річного родовища із застосуванням екологічно безпечної та енергозаощаджувально: технології та обладнання
оз. Скажене, протоки Протічка, Річище	Управління з екології Дніпропетровської міської ради	Оздоровлення екологічного стану території Дніївської пойми у Ленінському районі м, Дніпропетровська. Розчистка оз. Скажене, пр. Протічка та пр. Річище від ПКЮ до ПКЗО
р. Дніпро	ТО В "Металургійний завод "Дніпросталь"	Кабельна електролінія напругою 330 Кв для зовнішнього електропостачання електросталеплавильного комплексу на ділянці від Придніпровської ТЕС до підстанції 330/35/10 кВ «Пічна»
р. Шпакова (плесо Шпакове Верхнє)	Управління капітального будівництва Дніпропетровської міської ради	Відновлення сприятливого гідрологічного режиму р. Шпакова (плесо Шпаковке Верхнє) в АНД районі м. Дніпропетровськ - будівництво та проектування
р, Дніпро	ТОВ фірма "ЛОГОС"	Проект облаштування причалу та благоустрою території по вул. Набережна Перемоги, в районі буд. №9Б
р. Дніпро	Спортивно-парусний та культурно-етнографічний клуб "СІЧ"	Берегоукріплення та захист споруди спортивно-парусного та етнографічного центру в м. Дніпропетровськ (коригування)
р. Дніпро	ТОВ "ВІКТОРІЯ АРТ"	Кріплення берегу р. Дніпро в районі зони відпочинку (пляжної зони) з сервісним обслуговуванням та розміщенням кафе за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Маршала Малиновського, в районі будинку №14а

Водний об'єкт	*Назва замовника проекту*	*Назва проекту*
р. Дніпро	ТОВ "Яхт клуб прибій"	Реконструкція яхт клубу "Прибій" та прилеглої території по вул. Набережна Заводська, 2 в м. Дніпропетровську
канал В-1 ФЗС, оз. Сухе, |р. Дніпро	гр. Мішина А.В. ДРПВІ "Дніпродіпроводгосп"	Інженерний захист території в районі вул. Крайова м. Дніпропетровськ
р. Шпакова	ДРПВІ "Дніпродіпроводгосп"	Поліпшення екологічного стану та влаштування водоохоронної зони р. Шпакова в Амур-Нижньодніпровському районі м. Дніпропетровська"
р. Самара	ТОВ "Металургійний завод "Днілросталь"	Проект захисту дволмнцЮГОВОЇ лінії траси кабельної лінії 330 кВ ПДТЕС — підстанція «Пічна» на перетині з р. Самара в місці судового ходу
р. Шпакова	Управління капітального будівництва Дніпропетровської міської ради	Відновлення спирятпивого гідрологічного режиму в гирлі р. Шпакової (в районі вул. Кубанська) в АНД районі, м. Дніпропетровськ, будівництво
р. Дніпро	КП "Гідроспоруди" міської ради	Будівництво колектору Запорізького водотоку від вул. Леніна до вул. Московська, зі скиданням стоків у р. Дніпро
р. Дніпро, Дїївська заплава	КП "Водно-спортивний комбінат"	РД Проведення днопоглиблювальних робіт на території Дїївської пойми (пр. Протічка, оз. Скажене) по РП "Реконструкція гідротехнічних споруд веслувального каналу та воднолижного стадіону бази олімпійської підготовки КП "Водно-спортивний комбінат" у м. Дніпропетровську" згідно з проектом "Оздоровлення екологічного стану території Дїївської пойми в Ленінському районі м. Дніпропетровська
р. Дніпро, Дїївська пойма	ДФ ВАТ "Гідромеханізація"	РД Відновлення проточності плавень в районі ж/м "Комунар" (розчищення оз. Болгарське) згідно з проектом "Оздоровлення екологічного стану території Дїївської пойми в Ленінському районі м. Дніпропетровська
р. Дніпро	ТОВ "Ренола"	Предпроектні пропозиції та ескізний проект яхт-клубу по вул. Набережна Заводська, 80-ж
р. Маячка	Відділ комунального господарства Самарської районної у м. Дніпропетровську ради	Розчистка р. Маячка Самарського району (Роботи по захисту від підтоплення ж/м Ігрень та ; ж/м Одкнківка)
р. Самара	гр. Подольна А.В.	Захист від підтоплення та організація території земельних ділянок по вул. Томська в районі буд. №№ 254-274 Самарського району
водойма (відпрацьований карєр)	ДРПВІ "Дніпродіпроводгосп"	Розчистка водойми на житловому масиві Перемоги м в районі перехрестя проспекту Героїв та вул. Яснополянська
р. Дніпро	ДП "ВО ПМЗ їм. О.М. Макарова"	Ремонтні роботи РЗУ на русловому водозаборі ДП "ВО Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова" на акваторії р. Дніпро
Дїївська пойма, оз. Болгарське	ДРПВІ "Дніпродіпроводгосп"	РД Відновлення проточності плавень в раойні ж/м "Комунар" (розчищення оз. Болгарське)
Дїївська пойма, оз. Рогози-1	ДРПВІ "Дніпродіпроводгосп"	РД Розчистка оз. Рогози-1

Рекомендується виконувати всі роботи і заходи по водних об’єктах міста згідно вище перерахованих проектів.

Таблиця ГТЗ-3. Гідротехнічні загальноміські заходи з інженерної підготовки та захисту території

Назва заходів	*Одиниці виміру*	*Кількість*
Протиерозійні заходи	га	394
Захист від затоплення (намив, підсипка території)	га	710
Ліквідація заболоченостей	га	311,5
Захист від підтоплення	га	3200
Берегоукріплення (з влаштуванням набережних)	км	17,1
Благоустрій пляжів	га	64
Рекультивація порушених територій	га	75
Розчищення русел рік і струмків	км	27
Благоустрій водойм	га	452

Основні показники визначені орієнтовно та потребують уточнення на подальших стадіях проектування. Всі заходи з інженерної підготовки території показані на схемі «Інженерна підготовка території».

2. ДОЩОВА КАНАЛІЗАЦІЯ

Схема дощової каналізації розроблена згідно планувальних рішень на топографічному матеріалі масштабу 1:20000 і виконана у відповідності з ДБН 360-92**, ДБН Б.1.1-15:2012. Розділ підтверджує технічну спроможність та економічну доцільність архітектурно-планувального вирішення території.

При опрацюванні схеми дощової каналізації були вирішені наступні основні питання:

- способи та напрями відведення дощових і талих вод;
- запобігання забруднення річок та водойм, шляхом влаштування очисних споруд дощової каналізації.

Даним проектом розроблена принципову схема організації водовідведення та очищення поверхневих й дощових стоків, яка передбачає влаштування повної окремої системи каналізації з влаштування локальних комплексів очисних споруд дощової каналізації. В основу проектної схеми дощової каналізації прийнято планувальні рішення та існуючу мережу зливостоків, намічено реконструкцію та розширення існуючої дощової мережі з будівництвом нових головних та магістральних колекторів, до яких передбачено підключення колекторів із прилеглих вулиць та мікрорайонів. Також передбачено будівництво мереж дощової каналізації на території нової забудови, наміченої генеральним планом.

Всі існуючі випуски дощової каналізації підключаються в проекту мережу і подаються до проектних очисних споруд. Випуски очищених вод передбачені в річки Дніпро, Самара та інші водотоки.

Для територій промислових, автотранспортних підприємств, комунально-складських зон, автостоянок, гаражів, ринків, смітників і інших джерел забруднення, необхідно створити локальні відомчі системи водовідведення й очищення поверхневих і дощових вод різного ступеня складності в залежності від особливостей функціонального використання територій і водозбірної площі, з максимальною можливістю оборотного використання очищених дощових стоків. В разі неможливості оборотного використання стоків для виробничих потреб або поливу території, вони скидаються до міської мережі дощової каналізації з подальшим доочищенням на очисних спорудах.

Тривала експлуатація зливових мереж без капітального ремонту, недостатнє фінансування робіт з поточного утримання мереж, при постійному розкраданні ґрат та люків колодязів, привели до того, що колектори забиті побутовим та будівельним сміттям, змітанням з доріг, очищення їх дуже трудомістке. При неможливості прочищення зливової мережі, у місцях, де не дотримані ухили трубопроводів і порушена їхня герметизація, необхідна повна реконструкція мережі з її перекладанням.

Особливу увагу необхідно приділити правильному регулюванню й організації поверхневого стоку на зсувонебезпечних ділянках та в районах з розповсюдженими яружно-балковими процесами. Відведення поверхневого стоку на таких ділянках передбачає влаштування з верхового боку нагірних канав і водозбірних лотків, які влаштовуються вздовж горизонталей перпендикулярно напрямку стоку та відводять їх в мережу дощової каналізації. Всі випуски стоків на схилах ліквідуються, колектори подовжуються до тальвегів балок. По тальвегам прокладаються головні колектори дощової каналізації, які відводять стоки у р. Дніпро. На гирлових ділянках головних колекторів, перед випуском стоків влаштовуються очисні споруди.

З огляду на дефіцит територіальних ресурсів передбачається будівництво очисних споруд закритого типу, із застосуванням індивідуальних проектів і спеціальних конструктивних рішень та впровадженням високоефективних передових технологій по очищенню стоків, що дозволить значно зменшити розміри цих споруд. Схема роботи споруд - звичайна. На очисні споруди через ділильні камери подаються найбільш забруднені порції поверхневого стоку. Після очищення на очисних спорудах всі умовно чисті дощові води скидаються в водотоки.

Експлуатація, обслуговування і моніторинг таких споруд повинні бути постійними.

Для забезпечення надійної роботи системи дощової каналізації необхідно виконувати регулярне прочищення (як найменше один раз на рік) колекторів, дощоприймальних та оглядових колодязів, так, як при їх експлуатації відбувається накопичення значних відкладень. Також необхідно проводити регулярну розчистку на відкритій мережі дренажно-паводкових каналів.

На весь проектний період передбачається влаштування: дощової каналізації - 320 км; очисних споруд - 31 об’єкт.

Даним проектом передбачено здійснення заходів на найбільш проблемних ділянках щодо відведення поверхневого стоку:

- закінчення будівництва аптекарського водостоку з підключенням до існуючого колектору 2,0х2,0 м по вул. Павлова - 1,2 км та підключення колектору Ø1000 мм по вул. Щепкіна до аптекарського водостоку;
- перекласти дощовий колектор по вул. Свєтлова та подовжити його до колектору водостоку передбаченого по тальвегу Червоноповстанської балки – 1,125 км;
- перекласти дощовий колектор 900 х 300 мм по вул. Плеханова на ділянці від вул. Міронова до мосту № 2 по вул. Коцюбинського;
- завершити будівництво дощового колектору по Балашовському узвозу на ділянці від Севастопольського парку до Набережної Перемоги -0,8км;
- завершити будівництво колектору Ø 1000 мм по вул. Євпаторійській, Космодромній до Євпаторійської балки - 0,2 км;
- завершити будівництво скидальної частини дощового колектора та дренажу з очисними спорудами по тальвегу балки Зустрічна, згідно проекту інституту «Дніпрокомунпроект» – 5,0 км , очисні споруди – 1 об’єкт;

- завершити будівництво колектору перетином 3,0 х 3,0 м по тальвегу
- Діївської балки. Підключити водостік Ø 600 мм, що проходить по території електровозного депо метрополітену –1,0 м;
- побудувати дренажно-повіневий канал вздовж Набережно-Заводської для підключення дощових колекторів житлових масивів Червоний Камінь, Комунар, Вітрило та Дівка з випуском стоку через очисні споруди – 1 об'єкт;
- добудувати мережі дощової каналізації мікрорайонів Лівобережний 1,2,3, виконати підключення внутрішньо квартальних водостоків до магістральних колекторів, влаштувати очисні споруди – 2 об'єкти, дощова каналізація - 5,0 км;
- добудувати дощову каналізацію по вул. Л. Макіївської на ділянці від вул. Червоного Козацтва до школи – 0,5 м;
- побудувати дощову каналізація на території житлового масиву Воронцовський із скиданням стоків в Дніпро через очисні споруди –5,0 км, очисні споруди – 2 об'єкти;
- перекласти дощовий колектор Ø1000 мм в районі Воронцовського шляхопроводу – 0,2 км;
- перекласти дощовий колектор Ø800 мм від вул. Артельної до пр. Правда через територію фурнітурного заводу – 0,5 км;
- виконати заходи, розроблені інститутом «Дніпродіпроводгосп» відповідно проекту «Екологічний захист району парка «Дружба»- протоки Кринка»;
- влаштування дренажно-повіневий каналів з розчищенням існуючих озер (Куряче, Карпенкове, Одинаківка, Московське та ін.) для ліквідації заболочених ділянок;
- влаштування очисних споруд в районі житлових масивів Петровський та Перемога перед випуском стоку в р. Дніпро, очисні споруди – 2 об'єкти;
- перекласти дренажну систему парку ім. Глоби;
- виконати переулаштування дощоприймальних колодязів на монолітні ;
- виконати реконструкцію вихідних оголовків на випусках дощових колекторів у р. Дніпро.

Також необхідно виконати інвентаризацію існуючих мереж і споруд дощової каналізації та передати їх на баланс експлуатуючої організації.

Розроблена схема дощової каналізації підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території, потребує уточнення відповідно до технічних умов експлуатуючих організацій та береться за основу на наступних стадіях проектування.

14. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

1. ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

Для вирішення схеми електропостачання виконано розрахунок електричних навантажень на довгостроковий період. Електричні навантаження підраховані згідно до планувальних рішень та питомих нормативів.

Навантаження ділянок багатоквартирної та садибної забудови підраховано за укрупненими показниками споживання електроенергії за рік на одну людину згідно норм ДБН 360-92**, як для будинків з газовими та електроплитами та побутовими кондиціонерами. При цьому прийняті нормативи враховують електричного споживання житловими будинками, громадськими закладами, підприємствами побутового призначення, міським електротранспортом, вуличним освітленням, водопостачанням, каналізацією, тощо.

Електричне навантаження промислового комплексу прийнято згідно з розрахунками ДП «Проектний інститут «Придніпровський Промбудпроект» та складає 3410,0 млн. кВт×годин/рік.

Підсумки розрахунків наведені в таблиці.

Електричні навантаження господарсько-побутових та комунальних споживачів м. Дніпропетровська

№ п/п	*Найменування споживачів*	*Кількість населення, тис. осіб*	*Річне споживання електроенергії, млн. кВт×годин*	*Загальне навантаження, тис. кВт*
1.	Багатоквартирна забудова:	813,6	1985,47	347,73
	- з газовими плитами	745,2	1788,48	313,77
	- з електроплитами	68,4	196,99	33,96
2.	Садибна забудова	205,0	492,00	86,32
	ВСЬОГО	1018,6	2477,47	434,05
	в тому числі по площадкам:			
	Багатоквартирна забудова			
	АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН			
1	„Воронцовський»	13,90	33,36	5,85
2	вул. Широка	8,16	19,58	3,44
3	„Старий Клочко» (ДПТ)	11,98	28,75	5,04
4	вул. Янтарна	0,52	1,25	0,22
	РАЗОМ	34,56	82,94	14,55
	ІНДУСТРІАЛЬНИЙ РАЙОН			
5	«Старий Клочко» (ДПТ)	2,73	6,55	1,15
6	вул. Осіння – вул. Байкальська – вул. Косіора (ДПТ)	24,41	58,58	10,28
7	Лівобережний – 3	3,65	8,76	1,54
	РАЗОМ	30,79	73,90	12,96
	САМАРСЬКИЙ РАЙОН			
8	Шиянка	23,04	55,30	9,70

№ п/п	*Найменування споживачів*	*Кількість населення, тис. осіб*	*Річне споживання електроенергії, млн. кВт×годин*	*Загальне навантаження, тис. кВт*
9	вул. Агнії Барто	1,84	4,42	0,77
	РАЗОМ	24,88	59,71	10,48
	ЖОВТНЕВИЙ РАЙОН			
10	вул. Сімферопольська	1,66	3,98	0,70
11	вул. Колодязна	0,80	1,92	0,34
12	пр. Гагаріна – вул. Баха	1,20	2,88	0,51
13	пр. Гагаріна – вул. Ласточкіна	1,00	2,40	0,42
14	вул. Високовольтна	0,64	1,54	0,27
	РАЗОМ	5,30	12,72	2,23
	БАБУШКІНСЬКИЙ РАЙОН			
15	вул. Героїв Сталінграду - вул. Єрмолової – вул. Матроська (ДПТ)	6,50	15,60	2,74
	РАЗОМ	6,50	15,60	2,74
	КІРОВСЬКИЙ РАЙОН			
16	пр. Кірова – вул. Нахімова – вул. Вакуленчука - вул. Титова (ДПТ)	11,63	27,91	4,90
17	вул. Ленінградська («Олейна» - «Дніпромлин»)	6,32	15,17	2,66
18	вул.. Войцеховича	0,84	2,02	0,35
19	вул. Свердлова	0,60	1,44	0,25
	РАЗОМ	19,39	46,54	8,16
	КРАСНОГВАРДІЙСЬКИЙ РАЙОН			
20	вул. Уральська (КЕЧ)	8,74	20,98	3,68
21	вул.. Краснозаводська (ТОВ «ТЕКО»)	5,00	12,00	2,11
	РАЗОМ	13,74	32,98	5,79
	ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН			
22	„Західний»	8,11	19,46	3,41
23	„Красний Камінь»	2,60	6,24	1,09
	РАЗОМ	10,71	25,70	4,51
	ВСЬОГО	145,87	350,09	61,42
	Садибна забудова			
	В МЕЖІ МІСТА			
	АМУР-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН			
1	район озера Карпенкове	1,58	3,78	0,66
2	район вул. Полтавське шосе	0,20	0,48	0,09
3	район вул. Передової	0,70	1,68	0,29
4	район озера Ярижка	0,08	0,20	0,03
5	район вул. Широка	0,22	0,52	0,09
	РАЗОМ	2,78	6,66	1,17
	ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН			
5	с-ще Новий	0,26	0,62	0,11
6	с-ще Ясне	2,32	5,56	0,98

№ п/п	*Найменування споживачів*	*Кількість населення, тис. осіб*	*Річне споживання електроенергії, млн. кВт×годин*	*Загальне навантаження, тис. кВт*
7	с-ще Таромське (вул. Мостова)	0,04	0,10	0,02
	РАЗОМ	2,62	6,28	1,10
	Всього в межі міста	5,39	12,94	2,27
	ЗА МЕЖЕЮ МІСТА			
8	Новоолександрівська сільська рада	1,64	3,94	0,69
9	Олександрівська сільська рада	1,18	2,83	0,50
10	Ювілейна селищна рада	8,10	19,44	3,41
	Всього за межею міста	10,92	26,21	4,60
	ВСЬОГО	16,31	39,15	6,87

Будівництво нових житлових, цивільних і комунальних об'єктів вимагає подальшого розвитку електричних мереж міста напругою 6-10кВ, 35кВ, 150кВ та 330 кВ.

Виходячи з розрахунків та враховуючи місцеві умови Дніпропетровська, в зв’язку зі ростом навантажень та для забезпечення надійного електропостачання споживачів міста в цілому та з урахуванням електропостачання нових ділянок забудови, що передбачені проектом внесення змін до генерального плану, пропонується проведення наступних заходів:

– для збільшення маневрених потужностей і стабілізації управління режимами роботи об’єднаної енергетичної системи України, необхідно провести реконструкцію та модернізацію Придніпровської ТЕС із збільшенням генеруючих потужностей:

  побудувати один вугільний енергоблок за технологією СНКП (супер-надкритичні параметри пари) потужністю 660МВт;

  вивести з експлуатації фізично зношених генеруючих потужностей – два енергоблоки загальною потужністю 300 МВт;

  провести реконструкцію енергоблоку №14;

– для покриття зростаючих на розрахунковий строк навантажень необхідно виконати будівництво нових електропідстанцій та ліній електропередачі:

- навантаження лівобережної частини міста покривається за рахунок дволанцюгової ПЛ-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Карла Лібкнехта» та дволанцюгової відпайки від ПЛ-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Новомосковськ». Для покриття зростаючих навантажень та запобігання перевантажень на вищевказаних ЛЕП пропонується побудувати ПС 330/150 кВ «Лівобережна» (2×250 МВА) в районі міста Підгородне. Живлення підстанції виконати комбінованою ЛЕП-330 кВ від Придніпровської ТЕС. Орієнтовна довжина лінії складе: 13 км у кабельному виконанні та 9 км дволанцюгової повітряної лінії. Необхідність будівництва підстанції викликана недостатньою пропускною здатністю існуючих живлячих ПЛ-150 кВ від Придніпровської ТЕС і недостатньою генерацією електричної потужності на шинах 150 кВ Придніпровської ТЕС у зв'язку зі зниженням участі блоків електростанції у виробітку електроенергії та граничним завантаженням автотрансформаторної потужності 330/150 кВ станції;
- для збільшення пропускної здатності повітряних ліній та надійності електропостачання побудувати заходи ПЛ-150 кВ на ПС-330 кВ «Лівобережна» ЛЕП-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Новомосковськ»;
- провести будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» (2×250 МВА) з підключенням у розріз ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС – Першотравнева». Будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» дозволить розвантажити ПЛ-150 кВ у правобережній частині м. Дніпропетровська, а також підвищити надійність електропостачання існуючих споживачів південної частини міста;
- провести будівництво ПС 150/10/6 кВ «Наддніпрянська» з двома трансформаторами потужністю 40МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-150 кВ «Вузлова – Міська-5»;
- провести будівництво ПС 150/10 кВ «Молодогвардійська» з двома трансформаторами потужністю 40 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-150 кВ «Комінтерн – Метизна»;
- провести будівництво ПС 35/6 кВ ПС «Мирний» з двома трансформаторами потужністю 10 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-35 кВ «ДШЗ-1 – Газопровід».
- для забезпечення надійного зовнішнього електропостачання міста необхідно провести реконструкцію та модернізацію електропідстанцій та ліній електропередачі:
- встановити четвертий автотрансформатор 330/150 кВ потужністю 250 МВА на 330/150 кВ «Дніпропетровськ»;
- провести комплексну реконструкцію ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова», ПС 150/35/6 кВ «Очисні споруди», ПС 150/35/6 кВ «КЛ» (з розширенням земельної ділянки);
- для збільшення пропускної здатності передбачити реконструкцію наступних ПЛ-330кВ: «Південна – Першотравнева №1/2», «Придніпровська ТЕС – Першотравнева» та «Дніпродзержинська – Першотравнева».

- розподілення електроенергії між споживачами передбачено по мережах напругою 6-10-0,4 кВ, для чого збудувати необхідну кількість розподільчих пунктів 6-10 кВ (РП-6-10 кВ), трансформаторних підстанцій 6-10/0,4 кВ (ТП-6-10/0,4 кВ), мереж 10 кВ, 6 кВ, 0,4 кВ та мереж зовнішнього освітлення. Кількість, розміщення РП-6-10 кВ, ТП-6-10/0,4 кВ та траси ЛЕП вирішуються на подальших стадіях проектування згідно Технічних умов енергопостачальної організації;
- на протязі всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміну зношеного та морально застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та технології;
- на ділянках нового багатоквартирного будівництва виконати демонтаж повітряних ліній 35 кВ, 150 кВ, що знаходяться на території цих ділянок, проклавши перед цим кабельні лінії відповідної напруги та пропускної здатності;
- для розроблення перспективної схеми розвитку електричних мереж міста на розрахунковий строк необхідна розробка спеціального проекту з урахуванням положень генплану.

3. ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Розвиток системи газопостачання м. Дніпропетровськ вирішується для нових споживачів, навантажень прийнятих до освоєння ділянок розміщення житлового будівництва. На базі природного мережного газу розглядається забезпечення таких категорій споживачів: житлові будинки – на господарсько-побутові потреби; джерела теплопостачання – як паливо для одержання розрахункового теплового потоку.

Норми питомих витрат природного газу для споживачів на господарсько-побутові потреби прийняті відповідно до вимог ДБН В.2.5-20-2001 «Газопостачання» з урахуванням наявності в квартирі:

– багатоквартирної житлової забудови – газової плити і централізованого (центрального) гарячого водопостачання;

– садибної забудови – газової плити і газового водонагрівача при відсутності централізованого гарячого водопостачання.

Приготування їжі в лікувально-оздоровчих закладах, дитячих дошкільних та шкільних закладах, підприємствах громадського харчування передбачено на базі використання електроенергії.

Результати розрахунків, орієнтовні величини річних витрат природного газу за умови 100% газифікації міста на кінець розрахункового строку, наведені в таблиці.

Річні витрати природного газу на кінець розрахункового строку, млн. м³/рік

Споживачі	Житлові будинки (приготування їжі та, частково, гаряче водопостачання)	Опалювальні установки садибної забудови	Джерела центрального теплопостачання житлово-комунального сектору	Всього
Житловий фонд, заклади та підприємства обслуговування, всього	132,61	274,3541	1060,64	1467,61
Те ж по площадках нової забудови всього, у тому числі:	14,87	42,30	201,46	258,63
багатоквартирна забудова:	10,60		183,54	194,14
"Воронцовський"	0,97	-	17,71	18,68
вул. Широка	0,57	-	9,84	10,41
вул. Янтарна	0,04	-	0,63	0,67
Лівобережний-3	0,26	-	4,40	4,66
вул. Агнії Барто	0,13	-	2,22	2,35
вул. Сімферопольська	0,12	-	2,00	2,12
вул. Колодязна	0,06	-	0,96	1,02
проспект Гагаріна-вул. Баха	0,08	-	1,45	1,53
проспект Гагаріна-вул. Ласточкіна	0,07	-	1,21	1,28
вул. Високовольтна	0,04	-	0,77	0,81
вул. Ленінградська ("Олейна"-"Дніпромлин")	0,44	-	7,62	8,06

Споживачі	Житлові будинки (приготування їжі та, частково, гаряче водопостачання)	Опалювальні установки садибної забудови	Джерела центрального теплопостачання житлово-комунального сектору	Всього
вул. Войцеховська	0,06	-	1,01	1,07
вул. Свердлова	0,04	-	0,72	0,76
пр. Кірова-вул. Нахімова-вул. Вакуленчука-вул. Титова (ДПТ)	0,81	-	14,02	14,83
вул. Уральська (КЕЧ)	0,61	-	10,53	11,14
вул. Краснозаводська (ТОВ "ТЕКО")	0,35	-	6,03	6,38
вул. Робоча-вул. Чічеріна	0,39	-	6,75	7,14
"Західний"	0,57	-	9,78	10,35
"Красний Камінь"	0,18	-	3,13	3,31
"Старий Клочко" (ДПТ)	0,84	-	14,44	15,28
"Старий Клочко" (ДПТ)	0,19	-	3,29	3,48
вул. Осіння-вул. Байкальська-вул. Косіора (ДПТ)	1,71	-	29,43	31,14
Шиянка	1,61	-	27,77	29,38
вул. Героїв Сталінграду-вул. Єрмолової-вул. Матроська (ДПТ)	0,46	-	7,83	8,29
садибна забудова	4,27	42,30	17,92	64,49
район озера Карпенкове	0,39	4,08	1,73	6,20
район вул. Полтавське шосе	0,05	0,53	0,22	0,80
район вул. Передової	0,17	1,81	0,77	2,75
район озера Ярижка	0,02	0,21	0,09	0,32
район вул. Широка	0,05	0,56	0,24	0,85
с-ще Новий	0,06	0,67	0,28	1,01
с-ще Ясне	0,78	6,01	2,55	9,34
с-ще Таромське (вул. Мостова)	0,01	0,11	0,04	0,16
Новоолександрівська селищна рада	0,41	4,26	1,80	6,47
Олександрівська селищна рада	0,30	3,06	1,30	4,66
Ювілейна селищна рада	2,03	21,00	8,90	31,93

Виходячи з розміру паливного еквіваленту природного газу Е=1,16, прийнятого у даному проекті за вихідний (основний) вид палива, маса умовного палива всього по місту на розрахунковий період складе близько 1702,43 тис. тонн.

Перспективний розвиток газифікації м. Дніпропетровськ з урахуванням газопостачання споживачів по ділянках розміщення багатоквартирної і садибної забудови намічується шляхом подальшої розбудови системи розподільчих газопроводів високого, середнього і низького тисків, з їх кільцюванням, для забезпечення сталого та надійного газопостачання споживачів, та будівництва нових ГРП, ШРП. Для розвитку системи газопостачання міста, проектом пропонується будівництво 51 ГРП (ШРП) та прокладання приблизно 54,0 км розподільчих газопроводів високого та середнього тиску із застосуванням сучасних технологій та матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та продовжує термін експлуатації газопроводів.

Даним проектом рекомендовано проведення гідравлічного розрахунку та коригування існуючої схеми газопостачання міста у відповідності до нових навантажень та пропозиціями забезпечення стабільності експлуатації Схеми в цілому. При цьому, за основу коригування Схеми слід брати принципи економної, ефективної і безпечної подачі та споживання природного газу, а також заходи, направлені на скорочення його витрат на одиницю виробленої теплоти та продукції, на впровадження нових технологій, які дозволяють заміну природного газу, у т.ч. на інші види палива – відходи сировини, біогаз та інші.

Кількість проектних ГРП, ШРП та місця їх розташування, трасу проектних розподільчих газопроводів високого та середнього тиску з урахуванням реконструкції окремих ділянок мереж із збільшенням їх пропускної здатності та виносом з під плям нової забудови, уточнюються на наступних стадіях проектування за відповідними гідравлічними розрахунками, із залученням спеціалізованих проектних організацій.

На даний час магістральний газопровід-відгалуження на ГРС «9А» розташований в проектних межах міста. Відповідно до СНиП 2.05.06-85 «Магистральные трубопроводы» і Закону України «Про правовий режим земель охоронних зон об’єктів магістральних трубопроводів», порушено нормативні вимоги щодо експлуатації існуючих об’єктів магістрального трубопровідного транспорту, а саме: відстані від ГРС та осі трубопроводів до населених пунктів. На подальших етапах проектування, даним проектом рекомендовано розглянути питання винесення поза проектну межу м. Дніпропетровськ ділянки магістрального газопроводу із зміною його експлуатаційної характеристики на розподільчий газопровід І кат. (до 1,2 МПа) та будівництво нового об’єкту ГРС, із переводом існуючої станції у ГГРП. Згідно чинного законодавства, траса, умови експлуатації та місце розташування об’єктів магістрального трубопровідного транспорту, узгоджуються з Держгірпромнагляд та ДК «Укртрансгаз» в установленому порядку.

2. ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

Теплопостачання існуючого та нового багатоквартирного житлового фонду, закладів та підприємств обслуговування міста здійснюватиметься використанням існуючих встановлених теплових потужностей котелень та Придніпровської ТЕС, а також будівництво нових джерел. Для садибної забудови і надалі передбачається індивідуальна система теплозабезпечення.

Розрахунки теплових потоків по видах споживання виконано відповідно до вимог нормативних матеріалів: ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія» та даних по динаміці житлового фонду і розселення населення м. Дніпропетровськ.

Теплові потоки для житлових та громадських будівель, які підлягають централізованому теплопостачанню, визначені згідно з прийнятою забезпеченістю:

- багатоквартирної забудови – опаленням та гарячим водопостачанням;
- підприємств та закладів обслуговування – опаленням, вентиляцією, гарячим водопостачанням.

За результатами розрахунків, орієнтовні величини необхідного теплового потоку для централізованого (центрального) теплопостачання багатоквартирного житлового фонду, закладів і підприємств обслуговування м. Дніпропетровськ, за умови 100% покриття потреб теплоспоживання на кінець розрахункового строку, наведено в таблиці.

Тепловий потік, МВт (розрахунковий строк)

Споживачі	*Опалення, вентиляція*	*Гаряче водопостачання*	*Всього*
Багатоквартирний житловий фонд, заклади та підприємства обслуговування всього	1621,46	320,88	1942,34
Те ж по ділянках нової забудови всього, у тому числі:	312,82	58,14	370,97
багатоквартирна забудова:	278,16	56,95	335,12
"Воронцовський"	27,31	5,23	32,54
вул. Широка	14,88	3,07	17,95
вул. Янтарна	0,95	0,20	1,14
Лівобережний-3	6,66	1,37	8,03
вул. Агнії Барто	3,36	0,69	4,05
вул. Сімферопольська	3,03	0,62	3,66
вул. Колодязна	1,46	0,30	1,76
проспект Гагаріна-вул. Баха	2,19	0,45	2,64
проспект Гагаріна-вул. Ласточкіна	1,82	0,38	2,20
вул. Високовольтна	1,17	0,24	1,41
вул. Ленінградська ("Олейна"-"Дніпромлин")	11,52	2,38	13,90
вул. Войцеховська	1,53	0,32	1,85
вул. Свердлова	1,09	0,23	1,32

Споживачі	*Опалення, вентиляція*	*Гаряче водопостачання*	*Всього*
пр. Кірова-вул. Нахімова-вул. Вакуленчука-вул. Титова (ДПТ)	21,20	4,37	25,58
вул. Уральська (КЕЧ)	15,93	3,29	19,22
вул. Краснозаводська (ТОВ "ТЕКО")	9,12	1,88	11,00
вул. Робоча-вул. Чічеріна	10,21	2,11	12,32
"Західний"	14,79	3,05	17,84
"Красний Камінь"	4,74	0,98	5,72
"Старий Клочко" (ДПТ)	21,84	4,50	26,34
"Старий Клочко" (ДПТ)	4,98	1,03	6,01
вул. Осіння-вул. Байкальська-вул. Косіора (ДПТ)	44,52	9,18	53,69
Шиянка	42,01	8,66	50,68
вул. Героїв Сталінграду-вул. Єрмолової-вул. Матроська (ДПТ)	11,85	2,44	14,29
садибна забудова	34,66	1,19	35,85

Розвиток існуючої системи теплових мереж обумовлюється потужністю визначених джерел та розміром додаткових навантажень нових споживачів, вимогами відповідних Технічних умов на підключення до централізованої системи з урахуванням фактору оптимізації собівартості житлово-комунальних послуг по об’єктах нового будівництва, як додаткового абонента. Забезпечення рентабельного та надійного теплопостачання для об'єктів, що розглядаються на базі централізованого теплопостачання від існуючих джерел теплоти, подальша експлуатація яких підтверджується відповідним техніко-економічним розрахунком, потребує проведення їх модернізації з використанням котлоагрегатів сучасного типу, заміни морально застарілого малоефективного обладнання, впровадження енергозберігаючих технологій з урахуванням прогресивних розробок і рекомендацій. За сучасним напрямком підвищення рентабельності експлуатації як існуючих, так і нових джерел теплоти, пропонується і оснащення котелень установками прогресивних когенераційних технологій.

Теплопостачання нових об’єктів, що розташовані поза межами радіусу дії існуючих джерел теплоти, можливого додаткового підключення нових абонентів, пропонується через застосування модульних (дахових, блочних транспортних) котелень, або з урахуванням вимог чинних нормативних матеріалів – систем поквартирного опалення, що дозволяє максимально уникати втрат теплової енергії, підвищити інтенсивність вводу до експлуатації закінчених будівництвом об’єктів.

Орієнтовно для забезпечення додаткового розрахункового теплового потоку від джерел теплоти за системою централізованого теплопостачання, на розрахунковий строк намічено прокласти приблизно близько 37,0 км теплових мереж, та побудувати 4 котельні.

Для об'єктів, в яких неприпустимо перерву в подачі теплоти (лікарні, готелі, дитячих дошкільних закладів цілодобового функціонування, тощо), відповідно до вимог ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», необхідно передбачити наявність місцевого резервного джерела теплопостачання.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, додаткових інженерних споруд і пристроїв, для теплопостачання об'єктів одно- і багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші), використання на котельнях кавітаційних технологій. Так для теплонасосних установок (ТНУ) джерелом низькопотенційного тепла можливе використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з когенераційними установками, геліосистемами. Автономність запропонованого обладнання враховує поетапність введення в експлуатацію об'єктів будівництва. На подальших стадіях проектування необхідно також розглянути можливість застосування у архітектурних рішеннях об'єктів вітроустановок у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень.

У обсязі заходів по проблемах енергозбереження в теплопостачанні, на сучасному етапі потребують реалізації такі питання:

- модернізація котлів ПТВМ-50, ПТВМ-30, ТВГ-8М, КВГ-6,5 із заміною пальників на пальники типу СНП і устаткуванням автоматизованою системою управління технологічним процесом;
- заміна малоефективних котлів типа НІІСТУ-5 на сучасні котли з ККД більше 92%;
- заміна існуючих теплових мереж з класичним типом ізоляції на труби теплогідроізольовані з поліпшеним типом ізоляції;
- переключення споживачів від районних котельних лівого берега на Придніпровську ТЕЦ.

На сьогоднішній день однією з високоефективних технологій спалювання палива є струйно-нішева технологія на базі якої створені пальники СНП (струйнонішеві пальники).

Заміна існуючих пальників на більш ефективні пальники СНП сприяє зниженню рівня забруднення навколишнього середовища, зниженню рівня шкідливих речовин, підвищенню ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів, приводить до поліпшення процесів горіння, збільшення ККД котла, зменшення витрати природного газу і електроенергії.

Для виробництва теплової енергії на котельнях використовується природний газ. Велика кількість котельних малоефективні. Особливо це відноситься до тих котельних, де встановлені котли НІІСТУ-5, Універсал і ін. з ККД 70-80%, які неефективно використовують дорогий природний газ. В експлуатації підприємства «Дніпропетровські міські теплові мережі» знаходиться 465 таких котлів: НІІСТУ-5 – 362, Універсал – 58 од. і 45 од. та інші малоефективні котли. Заміна або реконструкція цих котлів надасть помітний внесок в економію природного газу. ККД котлів збільшиться на 20-30%, що дасть економію до 30 млн. $м^3$ природного газу на рік.

В останнє десятиріччя широке застосування одержали попередньоізольовані труби з пінополіуретановою ізоляцією через їх високоякісну термічну характеристику і надійність. Застосування таких труб дозволяє продовжити термін служби теплових мереж до 50 років і більш, понизити втрати і якісно поліпшити теплопостачання мешканців міста.

Одним з найважливіших заходів щодо оптимізації системи теплопостачання міста Дніпропетровськ є переключення споживачів тепла Лівобережної частини міста на Придніпровську ТЕЦ. Завдяки використанню для виробництва теплової енергії на Придніпровській ТЕЦ кам'яного вугілля витрата природного газу скоротиться на 50 млн. $м^3$ у рік.

Згідно з розпорядженнями Кабінету Міністрів України №502-р від 28.09.2006 та №159-р від 11.02.2009, техніко-економічними розрахунками пропонується проведення робіт у напрямку впровадження заходів з переобладнання об’єктів теплогенеруючими установками на електриці. Реалізація цього питання вимагає у більшості випадків виконання комплексу робіт з модернізації електромереж, спрямованого на збільшення їх пропускної спроможності. Застосування комбінованого теплогенеруючого обладнання з використанням електрики у періоді «нічного» тарифу і природного газу є пріоритетним в першу чергу для об’єктів бюджетної та соціальної сфери. За умови певної цінової політики на енергоносії, для окремої групи існуючих споживачів (багатоквартирні житлові будинки), доцільним може стати переоснащення існуючої системи теплопостачання на електричне опалення з акумулюванням теплової енергії.

Вибір варіанту системи теплопостачання об’єктів вирішується на подальших стадіях проектування за техніко-економічними розрахунками і обґрунтуванням, з урахуванням відповідних Технічних умов та інвестиційних пропозицій.

Кількість джерел теплопостачання із розрахунку до наданих у проекті розмірів необхідного теплового потоку, місця їх розміщення, вибір основного обладнання, траси нових розподільчих тепломереж з урахуванням винесення існуючих мереж з-під плями нової забудови, конкретизуються на наступних стадіях проектування із залученням галузевих закладів.

4. САНІТАРНЕ ОЧИЩЕННЯ

Відповідно до норм ДБН 360-92** розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів та сміття з вулиць складе 366,70 тис. т/рік (чисельність населення 1018,60 тис. осіб, норма накопичення ТПВ 300 кг/рік, сміття та невраховані 20%).

Відповідно вимог ДБН360-92** та зважаючи на складність виділення нових ділянок, придатних для складування ТПВ на розрахунковий строк необхідно створити підприємства по промисловій переробці побутових відходів.

Проектний об'єм ТПВ передбачається знешкоджувати на існуючому «Комплексі раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний». Для подальшого його використання потрібно провести розробку проектної документації та будівництво 3-го та 4-го пускових комплексів першої черги полігону, проектування та будівництво сміттєсортувальної станції. В подальшому, для поліпшення екологічного стану міста та відповідно до вимог ДБН 360-92** проектом пропонується будівництво підприємства промислової переробки твердих побутових відходів потужністю 370,0 тис. т/рік (для потреб м. Дніпропетровськ). Розміщення даного підприємства доцільно в межах «Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів «Правобережний». Санітарно-захисна зона 500 м. Потрібна площа 18,50 га.

Прийняття остаточного рішення є пріоритетом органів міської влади. Керуючись ст. 21 Закону України «Про відходи», питання щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами, створення полігонів для поховання відходів, ліквідація неконтрольованих та несанкціонованих звалищ, тощо, вирішуються органами місцевого самоврядування.

Для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова Кабінету Міністрів України від 4.04.2004 №265) передбачається організація роздільного збирання твердих побутових відходів із наступним використанням і утилізацією. За умови організації роздільного збору об'єм вивозу твердих побутових відходів можна зменшити на 30-50%.

Рідкі відходи і надалі будуть вивозитися на очисні споруди На кінець розрахункового строку генплану передбачається повне забезпечення житлового фонду каналізацією, тому об'єм рідких відходів має поступово зменшуватися.

Розрахункова кількість машин для санітарного очищення: 204 сміттєвозів, 510 прибиральних та інших машин і механізмів. Приведені показники підлягають уточненню при розробці (коригуванні) спеціалізованої схеми санітарного очищення.

Основні заходи щодо удосконалення та розвитку системи санітарного очищення міста включають:

- забезпечення централізованою планово-регулярною санітарною очисткою усіх районів міста;

- впровадження системи роздільного збирання, сортування та утилізації твердих побутових відходів, подрібнення та польового компостування відходів зеленого господарства та інших заходів з метою зменшення обсягів вивезення та захоронення відходів;
- будівництво сміттєсортувальної станції;
- будівництво підприємства промислової переробки твердих побутових відходів;
- рекультивація та санація ділянок існуючих закритих сміттєзвалищ;
- модернізація та придбання спецавтотранспорту та іншої техніки для санітарного очищення.
- відновлення роботи регіональних ветеринарних санітарних утильзаводів області (в межах першої черги реалізації проектних рішень – утилізацію доцільно проводити на регіональному Лозівському заводі Харківської області).

15. ПРІОРИТЕТНІ ЗАХОДИ І ОБСЯГИ ІНВЕСТИЦІЙ ЩОДО СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА

Враховуючи відсутність планового інвестування в капітальне будівництво (в першу чергу стосується інвестування в житлове будівництво), є значна складність визначення площадок (або їх частин) житлового будівництва, які будуть освоюватися на першому етапі.

Тому важливим є визначення пріоритетних заходів і обсягів інвестицій щодо сталого функціонування інженерно-транспортної інфраструктури міста).

ТРАНСПОРТ

Перелік заходів	*Одиниця виміру*	*Кількість*	*Орієнтовна вартість, млн. грн.*
1. Будівництво Павлівського мостового переходу			1270,5
2. Будівництво вулиць:			227,9
- Проектна №2			58,9
- Проектна №4			105,3
- Проектна №5			63,7
3. Будівництво транспортних розв'язок	од.	4	200,0
Всього:			**1698,4**

ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ ТЕРИТОРІЇ

Водопостачання

Першочергові заходи, загальноміського значення, щодо удосконалення та розвитку системи водопостачання, визначені планом заходів, спрямованих на енергозбереження та модернізацію основних засобів КП «Дніпроводоканал»:

- реконструкція Ломовської насосно-фільтрувальної станції (проектування).
- реконструкція Кайдацької НФС (у тому числі технічне переоснащення станції нульового підйому, реконструкція фільтрфв).
- технічне переоснащення водопровідних насосних станцій №4,2,3,5, ВНС «Ігрень», «Придніпровська», «Західна».
- будівництво дюкеру вздовж Південного мосту до водогону на ж/м «Придніпровськ».
- реконструкція кабельних ліній 3х240 ПС «Заводська» до КНФС у дві нитки (в т.ч. проектування), 2,50 км.
- реконструкція кабельних ліній 3х240 ПС «Петровська» до КНФС у дві нитки (в т.ч. проектування) ,2,50 км.
- реконструкція хлорного господарства ВНС - №3, №4, №5, №6, №11, ВНС «Ігрень», «Придніпровськ», ФПВ з переходом на застосування гипохлориту натрію.
- реконструкція водогону Ø 1000 мм по Донецькому шосе.

- реконструкція водопроводу Ø600 мм по проспекту Олександра Поля від вул. Титова до просп. Пилипа Орлика (проектування), 3,80 км;
- реконструкція та модернізація систем водозабезпечення м. Дніпропетровська. Відновлення водопровідних мереж, 42,00 км.
- реконструкція водоводу діаметром 500 мм по Крутому спуску від вул. Дальнеуральська до камери у тальвегу балки Зелена, 0,50 км.
- реконструкція водоводу Ø700 мм по вул. Богдана Хмельницького, 0,53 км.
- завершення реконструкції водоводу Ø600 мм від вул. Набережна ім. В. І. Леніна до спуску Калініна на перехресті з вул. Боброва, 2,02 км;
- реконструкція водовода Д-500 мм від вул. Метробудівської, будинок №52 до будинку №22 по вул. Братів Трофімових, 1,55 км;
- будівництво водопроводу по вул. Дніпрельстанівській і вул. Макарова, 1,10 км.
- реконструкція водовода по вул. К.Лібкнехта на ділянці від ВНС №3 до вул. Барвінковської, 0,27 км.
- реконструкція водоводу Ø 500 мм по вул. Радгоспній.
- реконструкція водоводу Ø 700 мм по вул. Шишкіна.
- реконструкція водоводу Ø 1200 мм по Запорізькому шосе.
- будівництво мереж водопостачання та водопровідних майданчиків ж/м Таромське (III черга), Сухачівка, Діївка.
- капітальний ремонт мереж водопостачання в районі ВАТ «Дніпропетровський агрегатний завод», 2,04 км.
- проектування, встановлення автоматизованої системи комерційного обліку електричної енергії («АСКОЕ»), встановлення локального устаткування збору та обробки даних (ЛУЗОД).

Орієнтовна вартість першочергових заходів – 653,48 млн. грн. Прокладання нових мереж, перекладка існуючих, остаточні місця підключення до існуючих мереж міста та розміщення нових споруд визначаються на наступних стадіях проектування відповідно до АПЗ і технічних умов КП «Дніпроводоканал».

Каналізація

Першочергові заходи, загальноміського значення, щодо удосконалення та розвитку системи каналізації, визначені планом заходів, спрямованих на енергозбереження та модернізацію основних засобів КП «Дніпроводоканал».

- реконструкція та технічне переоснащення насосних станцій водовідведення із застосуванням енергозберігаючих технологій з заміною обладнання.
- технічне переоснащення насосної станції очищених стоків, реконструкція системи знезараження стічних вод із застосуванням ультрафіолетового обладнання, реконструкція системи аерації аеротенків II черги, цеху механічної обробки осаду на ЛСА.
- реконструкція будівлі решіток з заміною обладнання на ПСА.

- будівництво автоматизованих решіток на насосних станціях водовідведення.
- реконструкція 2-ох кабельних ліній 10кВ мережі електропостачання ЛСА (в т.ч. проектування), 6,40 км.
- будівництво цеху механічної обробки твердого осадку ЦСА (проектування).
- реконструкція каналізаційних колекторів в центральній частині міста по вул. К. Лібкнехта, К. Маркса, Артема та інших.
- реконструкція самопливного каналізаційного колектору Ø 600 мм від камери гасіння по Запорізькому шосе до колектору по вул. Яснополянській, 1,70 км.
- Реконструкція, капітальний, поточний ремонт мереж водовідведення, 11,50 км.
- будівництво напірного каналізаційного колектору від КНС№58 по вул. Собінова до просп. ім. вул. Газети «Правда», 0,67 км.
- реконструкція каналізаційного колектору по вул. Сєрова на ділянці від вул. Мечнікова до пр. К. Маркса, 0,22 км.
- завершення реконструкції самопливного каналізаційного колектору Ø1000 мм з переукладанням напірного трубопроводу Ø600 мм в районі вул. Калинова (у т.ч. проектування), 0,94 км.
- реконструкція каналізаційного колектору по пр. Кірова на ділянці від пр. Пушкіна до вул. Благоєва, 1,17 км.
- капітальний ремонт напірного каналізаційного колектору по вул. Данила Нечая (в т.ч. проектування), 1,40 км.
- реконструкція каналізаційної насосної станції №20 по вул. Данила Нечая з заміною обладнання.
- реконструкція напірних каналізаційних колекторів по вул. Байкальській, 2,90 км.
- реконструкція каналізаційного колектору у дві нитки Ø500 мм від КНС 52 до пр. ім Газета "Правда" на перетині з вул. Степана Разіна, 2,20 км.
- реконструкція зовнішніх мереж каналізації по вул. Аржанова (в т.ч. проектування), 1,20 км.
- реконструкція каналізаційного колектору по вул. Крестянський спуск.
- реконструкція каналізаційного колектору по вул. Володі Дубиніна від вул. Горяної з переключенням на колектор по вул. Лешко-Попеля (у т.ч. проектування), 1,02 км.
- будівництво насосної станції водовідведення та напірного каналізаційного колектору на житловому масиві Придніпровський до колектору Ø600мм по вул. 20-річчя Перемоги (у т.ч. проектування).
- заміна напірних колекторів 2Ø250 мм від НСВ №11 (Аеропорт) до НСВ №5 (ЦСА).
- проектування та будівництво другої нитки трубопроводу Ø 600 мм від НСВ №51 до ЛСА.

- будівництво другої нитки напірного трубопроводу від НСВ №22.
- будівництво самопливного та напірного колекторів від вул. Єлової до існуючих мереж по вул. Кольській.
- проектування та будівництво самопливного каналізаційного колектору Ø 1500 мм по тальвегу Красноповстанської балки до перетину Запорізького шосе з вул. Генерала Пушкіна

Орієнтовна вартість першочергових заходів – 251,59 млн. грн. Прокладання нових мереж, перекладка існуючих, остаточні місця підключення до існуючих мереж міста та розміщення нових споруд визначаються на наступних стадіях проектування відповідно до АПЗ і технічних умов КП «Дніпроводоканал».

Санітарне очищення

Першочергові заходи загальноміського значення, щодо покращення санітарного очищення міста:

- виконання проектних робот щодо будівництва „Комплексу раціонального використання та зберігання побутових відходів „Правобережний" (коригування та розробка робочої документації 3-го та 4-го пускових комплексів першої черги полігону).
- будівництво споруд для збору та складування ТПВ (проектування, будівництво та облаштування) контейнерних майданчиків біля житлових будинків.
- коригування спеціалізованої схеми санітарного очищення міста (після затвердження даного проекту) з уточненням першочергових та перспективних заходів, спрямованих на створення промислового виробництва із сортування ТПВ, поліпшення екологічного та санітарного стану міста, утилізації вторинної сировини, її переробки та одержання продукції, скорочення площі полігону ТПВ, зменшення транспортних витрат тощо.

Орієнтовна вартість першочергових заходів – 3,20 млн. грн..

Загальна орієнтовна вартість інвестицій пріоритетних заходів щодо сталого функціонування інженерно-транспортної інфраструктури міста

Види заходів	**Вартість, млн. грн. (у цінах 2014 р.)**
Транспорт та вулична мережа	**1698,4**
Інженерне обладнання території*:*	**908,3**
- водопостачання	653,5
- водовідведення	251,6
- санітарне очищення	3,2
РАЗОМ	**2606,7**

Об'єми та вартісні показники визначені орієнтовно та потребують уточнення на подальших стадіях проектування.

ІІ. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2015)	Розрахунковий строк (01.01.2036)
1	**Населення**	тис. осіб	993,6	1018,6
2	**Територія усього**	га	40971,8	42484,1
	у т.ч. житлова забудова, всього	га	11628,0	12101,7
	- багатоквартирна забудова	га	6580,3	6737,0
	- садибна забудова	га	5047,7	5364,7
	землі промисловості, технічної інфраструктури	га	3178,6	3295,0
	землі транспорту та зв'язку	га	2880,8	3400,7
	громадська забудова	га	4054,5	4069,8
	вулиці, проїзди, площі	га	3477,1	3579,3
	землі для відпочинку	га	108,4	108,4
	кладовища	га	527,7	605,7
	ліси та лісо вкриті площі	га	3690,6	3071,6
	зелені насадження	га	544,0	3896,4
	- з них зелені насаджень загального користування:	га	544,0	1466,8
	лісопарки	га	0,0	816,2
	парки, сквери і т.п.	га	544,0	650,6
	сільськогосподарські землі	га	2850,0	995,3
	- з них садові товариства	га	995,3	995,3
	відкриті заболочені землі	га	310,6	0,0
	відкриті землі без рослинного покриву	га	426,0	64,0
	акваторії	га	7295,5	7296,2
3	**Житловий фонд**	тис. м^2	22068,0	24536,7
		кількість квартир	382460	414697
	Розподіл житлового фонду за видами забудови			
	- багатоквартирний	тис. м^2	16120,2	18001,5
		кількість квартир	306970	337771
	- садибний	тис. м^2	5947,8	6535,2
		кількість квартир	75490	76926
	середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м^2 на людину	22,2	24,1
	вибуття житлового фонду, всього	тис. м^2	—	136,7

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2015)	Розрахунковий строк (01.01.2036)
4	**Нове житлове будівництво, всього**	тис. м^2	—	2305,4
		кількість квартир	—	34826
	- багатоквартирне	тис. м^2	—	1960,4
		кількість квартир	—	32670
	- одноквартирне садибне	тис. м^2	—	345,0
		кількість квартир	—	2156
5	**Об'єкти громадського обслуговування:**			
	дитячі дошкільні заклади, всього	місць	28757	34630
	загальноосвітні школи, всього	місць	116729	116729
	лікарні (міські), всього	місць	11832	25143
	поліклініки (міські), всього	відв. у зміну	11840	29000
	пожежні депо, всього	об'єкти	8	19
		автомобілі	45	76
6	**Вулично-дорожня мережа та транспорт населеного пункту**			
	Загальна довжина магістральних вулиць, всього, з них:	км	444,8	512,2
	– загальноміського значення	км	227,9	263,1
	– районного значення	км	216,9	249,1
	Щільність магістральних вулиць	км/км^2	2,21	2,4
	– загальноміського значення	км/км^2	1,13	1,2
	– районного значення	км/км^2	1,08	1,2
	Довжина ліній подвійного шляху ліній пасажирського транспорту у двопутному обчисленні), всього	км	354,2	406,5
	- метрополітену	км	7,09	17,3
	- трамваю	км	58,0	62,4
	- тролейбусу	км	76,0	97,0
	- автобусу	км	353,0	405,2
	Щільність мережі наземного пасажирського транспорту	км/км^2	1,78	1,95
	Загальний рівень автомобілізації, з них:	на 1 тис. осіб	257	352
	– легковими автомобілями	на 1 тис. осіб	213,5	290
	з них легковими індивідуальними автомобілями	на 1 тис. осіб	199	275
	– вантажними автомобілями	на 1 тис. осіб	32,7	51,0
	– автобусами	на 1 тис. осіб	10,8	11,0
	Кількість місць зберігання легкових автомобілів	машино-місць	н.д.	223740

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2015)	Розрахунковий строк (01.01.2036)
7	**Інженерне обладнання:**			
	Водопостачання			
	Сумарний відпуск води:	тис. м^3/добу	365,15	647,39
	Потужність головних водопроводу	тис. м^3/добу	350,00	650,00
	Каналізація			
	Загальне надходження стічних вод	тис. м^3/добу	224,05	669,01
	Сумарна потужність очисних споруд	тис. м^3/добу	535,40	670,00
	Електропостачання			
	Сумарне споживання електроенергії	млн. кВт×годин на рік	3439,0	5887,47
	Потужність джерел покриття електричних навантажень	тис. кВт	2515	4125
	Теплопостачання			
	Потужність централізованих джерел тепла, усього	МВт	1221,89	2136,57
	Подача тепла, усього	МВт	625,76	1942,34
	Газопостачання			
	Споживання газу, усього	млн. м^3/рік	1393,29	1467,61
8	**Інженерна підготовка та захист території**			
	Протизсувні заходи	га	н.д.	688
	Протиерозійні заходи	га	н.д.	394
	Захист від затоплення (намив, підсипка території)	км	—	709
	Ліквідація заболоченостей	га	н.д.	311,5
	Захист від підтоплення	га	—	728
	Берегоукріплення (з влаштуванням набережних)	км	22,0	17,1
	Благоустрій пляжів	га	—	64
	Рекультивація порушених територій	га	н.д.	75
	Розчищення русел малих рік і струмків	га	н.д.	17
	Благоустрій водойм	га	н.д.	63,5
	Дощова каналізація	км	552,8	872,8
	Очисні споруди дощової каналізації	об’єкт	2	33

	Показники	Одиниця виміру	Існуючий стан (01.01.2015)	Розрахунковий строк (01.01.2036)
9	**Санітарне очищення території**			
	Обсяги твердих побутових відходів, всього		1546,73 тис. $м^3$	366,70 тис. т/рік
	Сміттєпереробні заводи			
	– кількість	одиниць	—	1
	– потужність загальна	тис. $м^3$/рік	—	370,0
	Звалища			
	– кількість	одиниць	1	1
	– площа	га	6,0	131,50

III. ДОКУМЕНТИ